Aktualności

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

PL ISSN 1899-346X

Rok XIX Nr 1(73) styczeń–marzec 2015

45 lat Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu

10 lat Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii

25 lat Oddziału Technologii Żywności

Dzień Otwartych Drzwi Uniwersytetu Przyrodniczego 12 marca 2015 r.

Fot. Jacek Piasecki

Szanowni Państwo

Na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w ubiegłym roku zakończono pięć projektów badawczych. Obecnie prowadzone są cztery, a na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii sześć. Szerzej o prowadzonych aktualnie badaniach na tych Wydziałach oraz ich historii i działalności studenckich kół naukowych przeczytają Państwo w dwóch obszernych opracowaniach w tym numerze.

Dwaj pracownicy naszego Uniwersytetu: prof. dr hab. dr h.c. Marian Budzyński i prof. dr hab. Krzysztof Szkucik otrzymali w styczniu tego roku wyróżnienia honorowe „Pro societate scientiarum et litteratum lublinensi merito", przyznane przez Zarząd Główny Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

Prezentujemy niektóre propozycje zagospodarowania terenu północnego Podzamcza z Dworcem Głównym PKS w Lublinie, w pracach semestralnych studentów architektury krajobrazu. Wszystkie szkice można było oglądać na wystawie otwartej 29 stycznia 2015 r. w Centrum Kongresowym UP. Autorzy pokazują, co trzeba zrobić, aby przestrzeń była przyjazna, bezpieczna i miała reprezentacyjny charakter.

Dr Aneta Sławińska pisze o problemie niedoboru witaminy D wśród Europejczyków, który prowadzi nie tylko do krzywicy u dzieci i osteomologii oraz osteoporozy u dorosłych, ale ma też związek z występowaniem chorób takich jak stwardnienie rozsiane, schizofrenia czy nowotwory.

23 stycznia 2015 r. oddano do użytku nowy budynek Wydziału Medycyny Weterynaryjnej – Innowacyjne Centrum Patologii i Terapii Zwierząt. Centrum będzie miało szeroką ofertę badawczą dla przedsiębiorstw działających w różnych dziedzinach gospodarki. Prowadzone badania będą służyły wypracowaniu lub wdrożeniu rozwiązań innowacyjnych na skalę kraju.

Z okazji jubileuszu 50-lecia pracy naukowej przedstawiamy sylwetkę prof. dr. hab. Tadeusza Kęsika.

W stałej rubryce prezentujemy czworo nowo mianowanych profesorów: Jadwigę Jaworską-Adamu, Mirosława Konopińskiego, Sławomira Marca, Kazimierza Zawiślaka.

W Polsce studiuje ponad 46 tys. obcokrajowców ze 158 krajów. Piszemy o najlepszych spośród nich, którzy zwyciężyli w konkursie Interstudent. Z każdym rokiem wzrasta liczba cudzoziemców rozpoczynających studia na naszej uczelni. W tym roku akademickim na UP w Lublinie studiuje ponad 100 osób.

Jak podaje Fundacja Edukacyjna Perspektywy, liczba studentów zagranicznych w Polsce wzrosła o ponad 10 tys. w porównaniu z rokiem ubiegłym. Wzrost spowodowany jest głównie napływem studentów z Ukrainy. W tym roku akademickim studiuje ich 23 329. Stanowią oni już ponad 50 proc. ogółu studentów zagranicznych w Polsce. Taki przyrost ich liczby spowodowany jest wieloletnią promocją polskich uczelni na rynku ukraińskim, ale również trudną sytuacją polityczną Ukrainy. Drugą największą grupę stanowią Białorusini (jest ich 4118), dalej Norwegowie (1538), Hiszpanie 1188 i Szwedzi (1290). W roku akad. 2014/15 ponad 83 proc. ogółu studentów obcokrajowców przyjechało do Polski z Europy.

W porównaniu ze średnią światową, w Polsce uczy się niewielu studentów z Azji – jest ich u nas 5602. Po raz pierwszy od pięciu lat można zaobserwować tendencję wzrostową. W tej chwili w Polsce studiuje 785 Chińczyków, 410 Tajwańczyków, 545 Hindusów. W tym samym czasie nieznacznie spadła liczba Wietnamczyków i Malezyjczyków.

Monika Jaskowiak
redaktor naczelny

Wydarzenia

2 Przemówienie noworoczne JM Rektora Mariana Wesołowskiego
4 45 lat Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu
11 Jubileusz 10-lecia Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii i 25-lecie Oddziału Technologii Żywności UP w Lublinie
17 FameLab
21 Wyróżnienia dla naszych profesorów
22 Nowi profesorowie
26 Innowacyjne Centrum Patologii i Terapii Zwierząt
27 Zmiana na stanowisku kanclerza
29 Koncepcja zagospodarowania terenu północnego Podzamcza
31 GIS DAY
31 Najlepsi z najlepszych
32 W mięsie siła
33 Jak powstaje budżet państwa
33 Demokracja energetyczna

Jubileusz

20 Jubileusz prof. Tadeusza Kęsika 50-lecie pracy naukowej

Hobby Pasje

18 Trekking dookoła Annapurny

Wokół nauki

28 Słońce zamknięte w grzybach

Konferencje

30 Studenci zagraniczni w Polsce 2015
30 Interstudent, czyli najlepsi z zagranicy

Jawor

34 Przy dźwiękach kastanietów
35 Jawor wyróżniony

Duszpasterstwo

36 Jeden, święty, powszechny i apostolski

Na I stronie okładki
‚Red Jonaprince'
Fot. Tomasz Lipa

SPROSTOWANIE

W „Aktualnościach UP" 4(72) wkradła się literówka. Na 1 str. jest „...ośmiu doktorantów z Iranu", a powinno być „... ośmiu doktorantów z Iraku". Za błąd przepraszamy.

UNIWERSYTET PRZYRODNICZY w Lublinie

Aktualności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. **Wydawca:** Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. **Rada Programowa:** Małgorzata Bzowska-Bakalarz, Stefania Jezierska-Tys, Alina Kowalczyk-Juśko, Monika Michalak-Majewska, Elżbieta Pogroszewska, Leszek Tymczyna, Krzysztof Szkucik. **Redaktor naczelny:** Monika Jaskowiak (e-mail: monika.jaskowiak@up.lublin.pl). **Zespół redakcyjny:** Anna Siek, Anna Wypychowska, Ewa Zawadzka-Mazurek. **Projekt graficzny:** Zbigniew Kowalczyk. **Projekt okładki:** Anna i Zbigniew Kowalczyk. **Łamanie**: Andrzej Woytowicz, **Adres Redakcji:** 20-950 Lublin, ul. Akademicka 15, skr. poczt. 158, tel. 81 445-68-05, e-mail: wydawnictwo@up.lublin.pl. **Druk:** Pracownia Poligraficzna UP w Lublinie, ul. Głęboka 31

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów i modyfikacji tytułów.

Przemówienie noworoczne JM Rektora prof. dr. hab. Mariana Wesołowskiego

Drodzy Państwo

Witam na kolejnym spotkaniu noworocznym naszego Uniwersytetu. Dyrygent dr Mirosław Ziomek wraz z Chórem wprowadzili nas w atmosferę świąteczno-noworoczną, zaś kronika filmowa przypomniała to, co najważniejsze wydarzyło się w minionym roku.

W życiu każdego z nas, naszych rodzin, a także Uniwersytetu minął kolejny rok. Był to 59 rok działalności uczelni. Przypomnę, iż uczelnia jako Wyższa Szkoła Rolnicza została powołana do życia w 1955 r. Mimo tylu lat działalności uważam, że w dalszym ciągu mamy prawo do tego, by z optymizmem patrzeć w przyszłość. W takim stanie ducha utwierdzają nas rozliczne osiągnięcia na niwie naukowej, badawczej, dydaktycznej, kształceniowej i innych. Jestem przekonany, że optymizmowi służą takie spotkania. Przybywają na nie Państwo, co świadczy o utożsamianiu z ideałami szkoły, jej pragnieniami, osiągnięciami. Za to chcę u progu nowego roku podziękować. Na tej sali są pracownicy czynni, ale widzę bardzo liczne grono pracowników emerytowanych. Bardzo się z tego cieszę. Zawsze podkreślam, że pracownicy emerytowani są naszą społecznością. Dziękuję Państwu za pracę, zapewniam, że dalej chcemy Państwa widzieć wśród nas. Chcemy byście nas odwiedzali i abyście się tu dobrze czuli. Niektórzy pracownicy emerytowani są zatrudnieni w uczelni. Wielu spośród profesorów będących na emeryturze jest jednocześnie czynnymi profesorami. Także w grupie pracowników administracji są pracownicy emerytowani na szczególnie odpowiedzialnych stanowiskach. Pracowników tych szanujemy, doceniamy, staramy się dowartościować. Przed końcem roku 2014 podziękowaliśmy koledze kanclerzowi dr. Henrykowi Bichcie za 21-letni okres sprawowania funkcji dyrektora administracyjnego, a ostatnio kanclerza. To niezwykle odpowiedzialna funkcja. Wiem o tym, bowiem przez 12 lat kanclerz współpracował ze mną i wykonywał te zadania, które mu powierzyłem. Często zastępował mnie w misjach do ministerstwa oraz w różnych ważnych wyjazdach w sprawach uczelni poza Lublin. Myślę, że Państwo znają dokonania Pana Kanclerza i wyrażą to brawami.

Drodzy Państwo,

Dziękuję za tak liczne przybycie. Naczelnym dążeniem władz tej kadencji jest to, by uczelnia mogła rozwijać się wszechstronnie, byśmy byli z niej dumni, by nas pokazywano jako liderów.

Spotkania takie jak dzisiejsze są okazją do pewnego rodzaju podsumowania. Pokazania tego, co zrobiliśmy, i tego, czego nie udało się dokonać, a więc tzw. blaski i cienie.

Kronika, którą Państwo obejrzeli na wstępie naszej uroczystości, udokumentowała to, co wydarzyło się w ostatnim roku. Bardzo często osiągnięcia w skali uczelni przebiegają jak w rachunku ciągnionym w ekonomice. Działania z lat poprzednich są kontynuowane. Uniwersytet funkcjonuje w sposób niezakłócony i to w sytuacji, gdy otrzymaliśmy zdecydowanie mniej środków z resortowego ministerstwa na działalność statutową. Nigdy nie doszło do zakłóceń w wypłatach środków z działalności funduszu socjalnego, mimo iż prowadziliśmy proces inwestycyjny. Dokonywaliśmy zakupów, by Uniwersytet mógł się rozwijać. To niewątpliwie pierwsze osiągnięcie.

Drugim osiągnięciem jest godne zorganizowanie jubileuszu dwóch najstarszych Wydziałów – 70-lecia działalności Wydziału Agrobioinżynierii i Wydziału Medycyny Weterynaryjnej. Pracownicy tych Wydziałów zorganizowali specjalne konferencje, na które przybyli uczeni nie tylko z Polski. Byli także wnioskodawcami nadania ks. prof. dr. hab. Michałowi Hellerowi z Instytutu Papieskiego w Krakowie zaszczytnego tytułu dr honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Przypomnę, iż prof. Michał Heller to światowej sławy uczony, teolog, filozof, który ze środowiskiem Lublina ma rozliczne związki. Fakt nadania mu doktoratu odbił się szerokim echem nie tylko w ośrodkach naukowych Polski.

Proszę Państwa, ważne jest to, że miniona rekrutacja okazała się w zasadzie dobra dla Uniwersytetu, bowiem wypełniono limity przyjęte przez Senat na większości kierunków studiów. Na niewielu kierunkach niszowych nie udało się wypełnić tego limitu, ale na tyle dużo było kandydatów, iż zajęliśmy zaszczytne miejsce 9. w skali kraju pod względem rekrutacji. Dzięki wszechstronnie wykształconej kadrze nauczycieli możemy rozwijać proces dydaktyczny w uczelni, możemy go ciągle poszerzać. Podczas ostatniego naboru na studia nowymi kierunkami były technologia żywności i dietetyka oraz transport w inżynierii produkcji. W roku 2014/2015 w uczelni funkcjonują 34 kierunki i 54 specjalności.

W naszych murach studiuje 9300 studentów, w tym 7800 studentów stacjonarnych. Mamy coraz większą grupę studentów zagranicznych. Jest to grupa licząca 130 osób. I bynajmniej nie rekrutuje się ona zza wschodniej granicy. Ale można powiedzieć, że z całego świata. To bardzo cieszy i świadczy o trafności konstruowanych programów, o aktywności Rad Wydziałów. Dzięki temu zachowujemy ciągle zdolności konkurencyjne na bardzo płytkim rynku absolwentów szkół średnich w woj. lubelskim. Wiele szkół wyższych odczuwało deficyt kandydatów. U nas pierwszy raz przyjęto zaledwie 200 osób mniej niż wynosił limit przyjęty przez Senat.

Proszę Państwa

Kadra nauczycieli się rozrasta. Dzięki niej możemy poszerzać ofertę dydaktyczną. Ta kadra jest na tyle przygotowana, że wypełnia minima kadrowe dla nowych kierunków studiów.

Cieszy fakt, iż w ostatnim roku 34 naszych doktorów uzyskało stopień dr hab.; 12 magistrów doktoryzowało się. I aż 10 naszych dr hab. otrzymało z rąk Prezydenta RP tytuł profesora. Dzięki temu na Uniwersytecie mamy 132 profesorów. Natomiast wszystkich nauczycieli akademickich jest 793. Co oznacza, że nauczyciele stanowią 45 proc. ogólnej liczby zatrudnionych. To niewątpliwie sukces.

Drodzy Państwo

Za sukces uważam wznoszenie kolejnych obiektów. Sztandarową budową w tym roku są nowe kliniki weterynaryjne, czyli Innowacyjne Centrum Patologii i Terapii Zwierząt.

Dzisiaj już mogę Państwa zaprosić na uroczyste oddanie do użytku klinik, po 18 miesiącach od momentu wmurowania aktu erekcyjnego. Ziści się pragnienie pracowników naukowych Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, ale także wszystkich pracowników szkoły.

Pozytywów było więcej. Zaliczam do nich organizację konferencji. I tutaj pozwólcie Państwo, że w sposób szczególny wyróżnię pracow-

Fot. Jacek Piasecki

ników Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, za zorganizowanie konferencji, której uczestnicy pochodzili z kilkudziesięciu państw świata. To niezwykła wizytówka naszej uczelni. Właśnie w naszych murach tego typu zjazd mógł się odbyć. Dzięki takim obiektom jak Centrum Kongresowe co roku są organizowane przez „Perspektywy" salony maturzystów. Centrum jest wypożyczane także przez pracowników np. Uniwersytetu Medycznego, którzy organizują kongresy o światowym zasięgu. Nasze sale, obiekty wystawowe właśnie do tego zachęcają. Nasze budynki z racji dużej kosztochłonności pełnią funkcje komercyjne i muszą na siebie zarabiać. Basen też pracuje na siebie, choć przynosi 200 tys. strat w skali roku. Ale gdyby go nie było, musielibyśmy płacić UMCS-owi za wypożyczanie pływalni, za korzystanie z basenu w AOS-ie 300 tys. zł.

Jeśli chodzi o niedociągnięcia, to zaliczam do nich totalne niepowodzenie w pozyskiwaniu grantów. Z podsumowań NCN i NCBiR wynika, że nasz współczynnik sukcesu jest kiepski, mimo że aktywność jest duża. Wisi nad nami, jak miecz Damoklesa, lokata oceny parametrycznej. Pamiętajmy, że z wyjątkiem Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii, pozostałe Wydziały mają kat. B. A najbliższa ocena przyjdzie w roku 2016. I tu jest apel do dziekanów, byśmy lepiej wypadli.

W tym roku będzie kolejny etap podwyżki płac w wysokości 9,17 proc. Zawsze wyróżniamy tych najlepszych specjalnymi dodatkami. Myślę, że podobnie będziemy postępować także w tym roku. Żeby zachęcić i podziękować za pracę.

Proszę Państwa, ważna jest restrukturyzacja gospodarstw doświadczalnych. Jesteśmy w trakcie wydzierżawienia gospodarstwa w Uhrusku. Podpisaliśmy umowę z kontrahentem również na Bezek, to da nam zastrzyk środków niezbędnych do amortyzacji nowych budynków. Nowe obiekty trzeba utrzymać.

Drodzy Państwo,

Dziękuję nauczycielom akademickim. Dziękuję administracji, bez której sprawnego działania nic byśmy nie osiągnęli. Wszystko jest ewidencjonowane, zapisywane w odpowiednich rubrykach, dzięki czemu możemy wiedzieć, czy jesteśmy samowystarczalni. Dziękuję pracownikom obsługi – bez nich nie byłoby dzisiaj posprzątane, nie byłoby wody, światła. Uczelnia to koegzystencja trzech dużych grup: nauczycieli akademickich, studentów i pracowników niebędących nauczycielami. Te trzy grupy muszą ze sobą współdziałać. Dzięki temu można odnieść sukces.

Życzę Państwu wszystkiego najlepszego, dużo zdrowia, wszelkiej pomyślności w realizacji zamierzeń osobistych i rodzinnych. Życzę Państwu, byśmy się za rok znowu spotkali w takim gronie.

Do siego roku! ■

Życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku na ręce JM Rektora UP w Lublinie nadesłali m.in.:

Janusz Piechociński, wiceprez. Rady Ministrów; minister gospodarki; kierownictwo i pracownicy Min. Roln. i Rozwoju Wsi; posłowie do PE: Mirosław Piotrowski, Jarosław Kalinowski, Krzysztof Hetman; posłowie na Sejm RP: Magdalena Gąsior-Marek, Jan Łopata, Marek Poznański, Henryk Smolarz, Elżbieta Kruk, Lech Sprawka, Genowefa Tokarska; senatorowie RP: Stanisław Gogacz, Grzegorz Bierecki, Henryk Cioch, Grzegorz Czelej; prof. Andrzej Kidyba, konsul hon. RFN; Iwan Hrycak, konsul gen. Ukrainy w Lublinie; Stanisław Adamiak, konsul hon. Ukrainy w Chełmie; Wojciech Wilk, wojewoda lub.; Marian Starownik, wicewojewoda lub.; Sławomir Sosnowski, marszałek woj. lub.; Bożena Lisowska, radna sejmiku woj. lub.; Krzysztof Żuk, prezydent Lublina; Piotr Kowalczyk, przew. Rady Miasta Lublin; Waldemar Jakson, burmistrz Świdnika; Andrzej Wnuk, prez. Zamościa; Henryk Matej, starosta zamojski; Janusz Szpak, starosta krasnostawski; Zenon Rodzik, starosta opolski; Roman Radzikowski, wójt gminy Łaziska; Mirosław Włodarczyk, burmistrz Kraśnika; abp Stanisław Budzik, metropolita lub.; Abel, prawosł. abp lub. i chełm.; ks. Jan Bielak; prof. Stanisław Michałowski, rektor UMCS; ks. prof. Antoni Dębiński, rektor KUL; ks. prof. Wojciech Zyzak, rektor Uniw. Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie; prof. Wiesław Oleszek, dyr. IUNG-PIB; gen. bryg. pil. dr hab. Jan Rajchel, rektor WSOSP w Dęblinie; prof. Stanisław Adamczak, rektor Polit. Świętokrzyskiej; prof. Tomasz Trojanowski, prez. PAN Oddz. w Lublinie; prof. Stanisław Bielecki, rektor Polit. Łódzkiej; prof. Zygmunt Pejsak, PIW-PIB w Puławach; prof. Alojzy Szymański, rektor SGGW; ks. Marek Słomka, rektor Metropolit. Semin. Duchownego w Lublinie; prof. Stanisław Krasowicz, zast. dyr. IUNG-PIB; prof. Adam Szewczuk, dziekan WPT UP we Wrocławiu; prof. Andrzej Drop, rektor UM w Lublinie; prof. Tomasz Misztal, dyr. Inst. Fiz. i Żyw. Zw. PAN w Jabłonnej; prof. Bronisław Marciniak, rektor UAM w Poznaniu; prof. Ryszard J. Górecki, rektor UWM; prof. Wacław Wierzbieniec, rektor PWSTE w Jarosławiu; prof. Tadeusz Bohdal, rektor Polit. Koszalińskiej; prof. Tadeusz Więckowski, rektor Polit. Wrocławskiej; prof. Grzegorz Przebinda, rektor PWSZ w Krośnie; prof. Józef Horabik, dyr. Inst. Agrofizyki PAN; prof. Tamara Zacharuk, rektor UPH w Siedlcach; prof. Antoni Gawron, rektor PWSZ w Sandomierzu; prof. Krzysztof Niemczuk, dyr. PIW-PIB w Puławach; prof. Grzegorz Skrzypczak, rektor UP w Poznaniu; prof. Roman Kołacz, rektor UP we Wrocławiu; prof. Józef Zając, rektor PWSZ w Chełmie; dr Sylwia Pelc, rektor WSI-E; prof. Mirosław Jarosz, rektor WSEI w Lublinie; prof. Artur Korobowicz, prezes LTN; prof. Antoni Bukaluk, rektor UTP w Bydgoszczy; prof. Witold Kłaczewski, rektor WSSP w Lublinie; prof. Andrzej Jajszczyk, dyr. NCN; prof. Rudolf Michałek, UR w Krakowie; prof. Jurij Tunycia, rektor, i prof. Grygorij Krynyckij, prorektor Narod. Uniw. Leśno-Techn. we Lwowie; prof. Wołodymyr Snityńskyj, rektor Lwow. Państw. Uniw. Agrarnego w Dublanach; B.B. Iwaniszin, rektor Rol. i Inż. Uniw. w Podilya; prof. Volodymyr Stybel; prof. Juriy Bobalo, rektor Polit. Lwowskiej; prof. Danuta Parylak, prorektor UP we Wrocławiu; prof. Teofil Mazur, UWM; Tomasz Małecki, prez. zarządu LPNT S.A.; prof. Edward Arseniuk, dyr. IHiAR PIB w Radzikowie; dr hab. Jarosław Gołębiewski, prof. SGGW; prof. Andrzej Libik, UR Kraków; Inst. Zootech. PIB w Krakowie; Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach; Inst. Rozwoju Szkolnictwa Wyższego; Europejskie Forum Studentów AEGEE-Lublin; Zespół Uniw. Dziecięcego Unikids; Kat. Kształtowania Agroekosystemów i Terenów Zieleni UP we Wrocławiu; Kat. Projektowania i Konserwacji Krajobrazu UP Lublin; Zespół Tańca Ludowego UMCS w Lublinie; Zespół Pieśni i Tańca „Jawor"; Katarzyna Kępa, dyr. MUP w Lublinie; Andrzej Pogoda, prok. apelacyjny w Lublinie; Krzysztof Babisz, lubelski kurator ośw.; Elżbieta Starosławska, dyr. Centrum Onkologii Ziemi Lub.; Ewa Rusinek-Goldiszewicz, dyr. SPA ZOZ; dyrekcja i pracownicy SPSK nr 1 w Lublinie; prof. Teresa Liszcz, sędzia Trybunału Konstyt.; Marian Zalewski, czł. zarządu TVP; Piotr Kieraciński, red., nacz. „Forum Akademickie"; Sylwia Szewc-Koryszko, red. nacz. „Kurier Lubelski"; dyrekcja i pracownicy Radia eR; Krzysztof Kutarski, dyr. Teatru Muzycznego w Lublinie; Artur Sępoch dyr. WOK w Lublinie; st. bryg. Tadeusz Milewski, lub. kmdt woj. PSP; płk. Dariusz Sobotka, dca Wielonarod. Brygady; insp. Dariusz Szkodziński, kmdt miejski policji w Lublinie; płk dypl. Piotr Chudzik, szef WSW w Lublinie; nadinsp. Dariusz Działo, kmdt. woj. policji; Marian Starownik, prez. oddz. woj. Związku OSP RP; Krzysztof Markowski, dyr. US w Lublinie; Aleksandra Warmińska, dyr. ROPS w Lublinie; Piotr Sawicki, zastępca dyr. ARR w Lublinie; Marian Król, przew. NSZZ „Solidarność"; Małgorzata Stacharska, prez. IAKAL; Zygmunt Nasalski b. dyr. Muzeum Lub.; Tomasz Kranz, dyr. Państw. Muzeum na Majdanku; dyr. i pracownicy Muzeum Zamoyskich w Kozłówce; społeczność Prywatnego Gimn. i Lic. Ogólnokszt. im. Królowej Jadwigi; Zespół Szkół Ziemi Lubelskiej w Niemcach; Lech Kliza, dyr. nacz. LPEC w Lublinie; Marian Hawryluk, dyr. PUP w Zamościu; Marek Flasiński, prez. zarządu PGKiM w Rykach; Stanisław Stepaniuk, dyr. Małopolskiej Hodowli Roślin-HBP oddz. w Zamościu; Jan Kraczek, dyr. RDLP w Lublinie; Wiktor Szmulewicz, prez. KRIR; Szkółki Kurowscy; zarząd i pracownicy firmy SIMPLE S.A; Kancelaria Radców Prawnych Ćwik i Partnerzy; Tadeusz Karczmarczyk, prezes zarządu MEGATEM EC-Lublin; Zbigniew Kmicic, wiceprez. Zarządu Pracodawców ZL; Miejskie Przedsięb. Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie; Dyrekcja i zespół Warsztatów Kultur w Lublinie; Firma MEGA; Cezal Lublin; Lubelska Fundacja Rozwoju; Multivac; Zdzisław Strupieniuk, dyr. RPN; Andrzej Bieńko, dyr. Lub. Oddz. Reg. ARiMR; Piotr Waszak dyr. ZUS w Lublinie; Jacek Weremczuk PZU; Jan Zalewski dyr. PODR w Szepietowie; Ryszard Nowak, prez. Rynku Elizówka; Teresa Królikowska, dyr. KRUS; Jerzy Zarzeczny, woj. lekarz wet.; Tow. Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w Lublinie; Zespół WITKO; Spółdz. Mlecz. „Bieluch"; KZGW; Hotel Europa Lublin; Hotel Alter; Dwór Anna; Bank BGŻ; Bank Gosp. Kraj.; Narod. Bank Polski; Bank Zachdni WBK; Bank Pekao; Bank Gosp. Krajowego; PGE: Poczta Polska; Business Centre Club Loża Lubelska; Selgros; Alicja i Czesław Michałowscy; Marian Wielosz. ■

45 lat Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu

W dniach 18–19 czerwca 2015 r. Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w Lublinie obchodzi 45-lecie swojego istnienia. Jubileusz ten skłania do wspomnień i podsumowania dotychczasowej działalności. Lubelszczyzna była i jest regionem o bogatych tradycjach ogrodniczych, ponadto posiada doskonałe warunki zarówno klimatyczne, jak i glebowe do uprawy warzyw i roślin sadowniczych, stąd kształcenie młodzieży na poziomie akademickim i prowadzenie badań z dziedziny ogrodnictwa było i jest bardzo wskazane. Zaczątki nauk ogrodniczych sięgają utworzenia w 1944 r. Uniw. Marii Skłodowskiej-Curie, kiedy to w strukturze tego Uniwersytetu powołano, jako jeden z czterech, Wydział Rolny i w ramach zajęć na tym Wydziale rozpoczęto zajęcia z ogrodnictwa.

Jako samodzielna jednostka Wydział Ogrodniczy został powołany zarządzeniem Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 maja 1970 r. (nr DR-3-D14-21/70). Fakt ten był uwieńczeniem wieloletnich starań niewielkiego grona osób szczególnie zaangażowanych w stworzenie na Lubelszczyźnie możliwości kształcenia młodzieży w tej dziedzinie wiedzy. Do grona tych osób należeli: prof. dr Stanisław Bujak – dziekan Wydz. Rolniczego, później prorektor ds. nauki WSR, prof. dr Stanisław Zaliwski – kier. Kat. Ogrodnictwa i prodziekan Wydz. Rolniczego, prof. dr hab. Jerzy Korohoda – uznany hodowca roślin ogrodniczych, kier. Kat. Hodowli Roślin, niezwiązany organizacyjne z Wydz. Ogrodniczym, ale bardzo popierający jego utworzenie. Profesorowie Stanisław Bujak i Stanisław Zaliwski w latach 60. pełnili kolejno funkcję pełnomocnika rektora ds. organizacji Wydz. Ogrodniczego.

1944–1962

Zajęcia dydaktyczne z ogrodnictwa (1944–1945) dla studentów prowadził mgr Stanisław Zaliwski, powszechnie znany naukowiec, praktyk i popularyzator wiedzy sadowniczej. W latach 1947–1948 zajęcia z warzywnictwa prowadził zastępca prof. dr Stanisław Waśniewski. W 1951 r. na Wydz. Rolnym UMCS utworzony został Zakład Sadownictwa, przekształcony następnie w Kat. Ogrodnictwa, której kierownikiem został już ówczesny dr Stanisław Zaliwski. Na początku lat 60. nastąpił dynamiczny rozwój Katedry. Staraniem prof. dr. Stanisława Bujaka, wówczas prorektora WSR, przyjęto kilkunastu specjalistów, którzy stworzyli kadrę tej Katedry. Byli to dr Marian Kossowski (1961), dr Tadeusz Zderkiewicz (1963), prof. dr Zofia Demianowicz, prof. dr Antoni Demianowicz, dr Jan Szendel (1964), prof. dr hab. Teresa Hulewicz, prof. dr Dzierżykraj Hulewicz (1965) i dr Józef Dąbrowski (1969).

W 1962 r. Rada Wydz. Rolniczego podjęła uchwałę o powołaniu Oddziału Ogrodniczego przy Wydz. Rolniczym, przedstawiając jednocześnie projekt struktury organizacyjnej Oddziału. Uchwała podpisana przez dziekana prof. dr. Stanisława Bujaka, została przedstawiona Ministerstwu Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. Ministerstwo wyraziło zgodę na utworzenie tylko specjalizacji ogrodniczej na Wydz. Rolniczym, którą uruchomiono w roku akad. 1963/1964.

Oddział Ogrodniczy

W trzy lata później w 1965 r. Rada Wydz. Rolniczego ponownie wystąpiła z wnioskiem o powołanie Oddziału Ogrodniczego na bazie utworzonej specjalizacji ogrodniczej. Równocześnie przeprowadzono reorganizację Kat. Ogrodnictwa i w jej ramach utworzono Zakłady: Sadownictwa, Warzywnictwa, Genetyki i Hodowli Roślin, Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych oraz Pszczelarstwa. 23 kwietnia 1966 r. decyzją MOiSW powołano Oddział Ogrodniczy przy Wydz. Rolniczym, w skład którego weszły Katedry powstałe z przekształcenia wymienionych wyżej Zakładów. W 1968 r. utworzono stanowisko prodziekana ds. ogrodnictwa, na które mianowano doc. dr. Tadeusza Przybysza, a w roku akad. 1969/70 funkcję tę pełniła doc. dr hab. Zofia Uziak.

Rada Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu 23 stycznia 2015 r. Fot. Jacek Piasecki

Dalsze starania o utworzenie Wydz. Ogrodniczego zostały uwieńczone pozytywną decyzją MOiSW w maju 1970 r. W skład Wydziału, obok wymienionych Katedr, weszły z całym swoim dorobkiem naukowym i dydaktycznym katedry działające dotychczas w strukturach Wydz. Rolniczego: Kat. Botaniki, Kat. Fizjologii Roślin i Kat. Ochrony Roślin.

Wydział Ogrodniczy

Utworzenie Wydz. Ogrodniczego zbiegło się z gruntowną, ogólnopolską reorganizacją uczelni i utworzeniem instytutów. Równocześnie z rozpoczęciem działalności Wydziału 1 września 1970 r. w jego strukturze organizacyjnej znalazły się trzy instytuty, w skład których weszły dotychczasowe katedry przemianowane na zespoły dydaktyczne, które po roku działalności podniesiono do rangi zakładów.

I. Instytut Przyrodniczych Podstaw Produkcji Roślinnej (1970–1991), dyr.: doc. Kazimierz Olech (1970–1978), prof. Zofia Uziak (1978–1991), w skład którego weszły następujące Jednostki: Zakład Botaniki, kier.: doc. Adam Tomaszewski (1970–1981), prof. Zofia Warakomska (1982–1991); w 1989 r. utworzono w tym Zakładzie Pracownię Biologii Roślin Ogrodniczych, której kierownikiem została prof. Kazimiera Szklanowska (1989–1991); Zakład Fizjologii Roślin, kier.: prof. Zofia Uziak (1970–1991); Zakład Genetyki i Hodowli Roślin Ogrodniczych, kier.: prof. Teresa Hulewicz (1970–1982), doc. Jan Piech (1982–1989), prof. Jerzy Hortyński (1989–1991); Zakład Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych, kier.: prof. Dzierżykraj Hulewicz (1970–1975), prof. Józef Nurzyński (1975–1989).

II. Instytut Produkcji Ogrodniczej (1970–1989), dyr.: prof. Stanisław Zaliwski (1970–1973), doc. Józef Dąbrowski (1973–1981), prof. Jerzy Hetman (1981–1989): Zakład Sadownictwa, kier.: prof. Stanisław Zaliwski (1970–1974), prof. Janusz Lipecki (1974–1989); Zakład Warzywnictwa, kier.: prof. Marian Kossowski (1970–1989); Zakład Roślin Ozdobnych, kier.: dr Jan Szendel (1970), doc. Józef Dąbrowski (1971–1979), prof. Jerzy Hetman (1979–1989); Zakład Uprawy Roślin Leczniczych, kier.: doc. Tadeusz Zderkiewicz (1970–1972); w 1972 r. Zakład ten rozwiązano, a w 1980 r. utworzono Zakład Nasiennictwa i Szkółkarstwa Ogrodniczego, kier.: doc. Eugeniusz Gawroński (1980–1989). W 1981 r. do Instytutu Produkcji Ogrodniczej przeniesiono z Instytutu Przyrodniczych Podstaw Produkcji Roślinnej Zakład Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych.

III. Instytut Ochrony Roślin (1970–1982), dyr.: prof. Tadeusz Ziarkiewicz (1970–1982): Zakład Entomologii, kier.: prof. Tadeusz Ziarkiewicz (1970–1982); Zakład Fitopatologii, kier.: prof. Barbara Łacic (1970–1982); Zakład Techniki Ochrony Roślin, kier.: prof. Bartłomiej Miczulski (1970–1982).

W roku powstania Wydziału kadrę pracowników stanowiło 47 nauczycieli akademickich, w tym 4 profesorów, 8 docentów, 11 adiunktów, 2 starszych wykładowców i 22 asystentów oraz 15 pracowników inżynieryjno-technicznych.

W latach 1982–1991 rozwiązano działające na Wydziale Instytuty, a istniejące w nich zakłady powróciły do dawnej struktury katedr. Powrót do struktur organizacyjnych obowiązujących przed powołaniem instytutów wpłynął korzystnie na konsolidowanie się zespołów badawczych, sprzyjał specjalizacji naukowej pracowników, ułatwił finansowanie jednostek oraz prace organizacyjne całego Wydziału. Wówczas obserwowano duże zainteresowanie młodzieży kierunkiem ogrodniczym, a stale rosnąca liczba studentów dawała podstawę do zatrudniania w katedrach kolejnych asystentów, dzięki czemu wzrosła liczba nauczycieli akademickich oraz osób uzyskujących kolejne stopnie naukowe oraz tytuły profesora. Stopniowo sytuacja kadrowa na Wydziale umożliwiała tworzenie nowych jednostek organizacyjnych, zgodnie z wyłaniającymi się zespołami badawczo-dydaktycznymi oraz potrzebami Wydziału. W 1989 r. do Kat. Nasiennictwa i Szkółkarstwa przyjęto doc. dr hab. Eberharda Makosza, który w 1990 r. otrzymał stanowisko prof. nadzw. AR i został kierownikiem tej Katedry. Na początku lat 90. prof. E. Makosz podjął się organizacji Kat. Ekonomiki Ogrodnictwa, a po jej utworzeniu w 1995 r. został jej kierownikiem.

Zmiany organizacyjne w katedrach 1994–2013

1994 r. – zostaje zmieniona nazwa Kat. Warzywnictwa na Kat. Warzywnictwa i Roślin Leczniczych; w ramach Kat. Sadownictwa powstaje Zakład Krzewów Jagodowych, którego kierownikiem zostaje prof. dr hab. Justyna Wieniarska;

1995 r. – utworzona zostaje Kat. Ekologii Ogólnej (kier.: prof. dr hab. Iwo Wojciechowski) oraz Kat. Ekonomiki Ogrodnictwa (kier.: prof. dr hab. Eberhard Makosz); Kat. Fitopatologii i Techniki Ochrony Roślin przekształca się w dwie katedry: Kat. Fitopatologii (kier.: prof. dr hab. Zofia Machowicz-Stefaniak) oraz Kat. Kwarantanny i Ochrony Roślin (kier.: prof. dr hab. Antoni Filipowicz);

1 października 2005 r. Kat. Roślin Ozdobnych przekształca się w Instytut Roślin Ozdobnych i Architektury Krajobrazu (dyr.: prof. dr hab. Jerzy Hetman) z 2 zakładami: Zakład Roślin Ozdobnych i Zakład Architektury Krajobrazu;

2006 r. – w ramach Kat. Botaniki powstaje Pracownia Aerobiologii;

22 lutego 2008 r. – w Kat. Warzywnictwa i Roślin Leczniczych zostaje utworzone Laboratorium Jakości Warzyw i Surowców Zielarskich;

30 stycznia 2009 r. w Kat. Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych utworzono Zakład Żywienia Roślin;

12 października 2009 r. Kat. Ekonomiki Ogrodnictwa zostaje przekształcona w Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa, a Kat. Ekologii Ogólnej w Zakład Ekologii Ogólnej;

27 listopada 2009 r. – zmieniono nazwę Kat. Fitopatologii w Kat. Fitopatologii i Mykologii;

28 stycznia 2011 r. – w IROiAK utworzono Zakład Dendrologii i Terenów Zieleni;

20 kwietnia 2012 r. – powstaje Kat. Projektowania i Konserwacji Krajobrazu, której kier. zostaje dr hab. Małgorzata Milecka, prof. nadzw. UP; w tym roku Zakład Żywienia Roślin przekształcono w Pracownię Żywienia Roślin;

17 maja 2013 r. – IROiAK zostaje przekształcony w Kat. Roślin Ozdobnych i Architektury Krajobrazu kierowaną przez prof. dr hab. Halinę Laskowską.

28 czerwca 2013 r. – Senat UP podjął Uchwałę nr 94/2012-2013 w sprawie realizacji inwestycji pn. „Rozbudowa budynku dydaktycznego wraz z wyposażeniem oraz modernizacja części istniejącej dla Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie przy ul. Leszczyńskiego 58, 58A".

Uchwałą Senatu UP w Lublinie nr 1/2010-2011 z dnia 22 października 2010 r. zmieniono nazwę Wydziału Ogrodniczego na Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu.

Obecnie na Wydziale zatrudnionych jest 148 pracowników, w tym 104 nauczycieli akademickich: 43 samodzielnych pracowników nauki, w tym 18 profesorów tytularnych, 9 profesorów nadzw. UP ze stopniem doktora habilitowanego, 16 doktorów habilitowanych na stanowisku adiunkta, 49 adiunktów ze stopniem doktora, 4 st. wykładowców, 8 asystentów i 44 pracowników inżynieryjno-technicznych, w tym 5 naukowo-technicznych.

Dynamiczny rozwój kadry naukowej od początku istnienia Wydziału zaowocował stosunkowo szybkim uzyskaniem pełnych praw akademickich – w 1974 r. uzyskano prawo nadawania stopnia doktora, a w 1979 r. prawo nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa. Od czasu uzyskania tych praw przeprowadzono 205 przewodów doktorskich, 79 habilitacyjnych oraz 46 postępowań o nadanie tytułu naukowego profesora.

Badania naukowe

Badania naukowe w zakresie ogrodnictwa, głównie na potrzeby rozwoju wiedzy z tej dziedziny na Lubelszczyźnie, rozpoczęły się z chwilą utworzenia w 1951 r. Kat. Ogrodnictwa na Wydz. Rolniczym WSR. Dotyczyły one przede wszystkim zagadnień związanych z sadownictwem. Po utworzeniu w 1964 r. specjalizacji ogrodniczej, rozszerzone zostały o warzywnictwo i rośliny ozdobne. Następnie po utworzeniu w 1966 r. Oddziału Ogrodniczego rozpoczęto badania nad intensyfikacją produkcji. Celem tych badań było uzyskanie wysokich i dobrej jakości plonów owoców możliwie jak najszybciej po posadzeniu roślin. W lubelskim ośrodku naukowym prowadzono nowatorskie badania z zastosowaniem podkładek karłowych i wprowadzono nowoczesne metody agrotechniki sadów z wykorzystaniem herbicydów. Zwrócono również uwagę na problem mrozoodporności drzew owocowych. Problematyka badawcza w zakresie warzywnictwa koncentrowa-

ła się na zagadnieniach związanych z agrotechniką warzyw polowych na glebach mineralnych i torfowych oraz propagowaniem nowych gatunków warzyw. Badania naukowe związane z roślinami ozdobnymi dotyczyły opracowania technologii uprawy mało znanych gatunków roślin uprawianych na kwiat cięty pod osłonami oraz uprawy roślin cebulowych w warunkach Lubelszczyzny. Podjęte zostały badania związane z genetyką ilościową roślin ogrodniczych oraz prace z zakresu indukowania u roślin ogrodniczych mutacji genowych i genomowych. Badania w zakresie nawożenia dotyczyły wykorzystania składników pokarmowych przez rośliny w zależności od technologii uprawy oraz wpływu zróżnicowanego nawożenia NPK na plonowanie i skład chemiczny warzyw. W tym czasie podjęte zostały również badania dotyczące uprawy roślin leczniczych.

W okresie działalności naukowej Wydz. Ogrodniczego zostały wykreowane liczące się w kraju szkoły naukowe profesorów, którzy tworzyli ten Wydział i od początku jego istnienia ukierunkowywali działalność naukową na potrzeby rozwijającej się intensywnie produkcji ogrodniczej na Lubelszczyźnie, jak również całego szeroko pojętego polskiego ogrodnictwa.

Naukowe koncepcje prof. Stanisława Zaliwskiego, dotyczące intensyfikacji polskiego sadownictwa poprzez wprowadzenie do masowej produkcji słabo rosnących podkładek, kontynuowane przez jego następców, sprawdziły się w praktyce. Zastosowanie tych podkładek umożliwiło zagęszczenie drzewek, przyśpieszenie pierwszego owocowania, a tym samym zwiększenie plonów z jednostki powierzchni.

Prof. dr hab. Marian Kossowski jest twórcą lubelskiej szkoły naukowej w zakresie agrotechniki wielu gatunków warzyw o dużym znaczeniu gospodarczym, a także jeszcze mało znanych, uprawianych na glebach mineralnych i torfowych. Badania te kontynuowane są obecnie przez jego uczniów, uznanych w kraju specjalistów w dziedzinie warzywnictwa. Opracowano nowe technologie uprawy roślin cebulowych, papryki w polu oraz gatunków mało znanych takich jak: rokietta siewna, karczoch czy kard. Pracownicy tej Katedry prowadzą badania z zakresu agrotechniki roślin zielarskich. To ich badania były inspiracją do utworzenia jedynego w kraju kierunku studiów – zielarstwo i terapie roślinne.

Prof. dr hab. Teresa Hulewicz, ukierunkowując badania naukowe na genetykę ilościową roślin ogrodniczych, zapoczątkowała szkołę naukową związaną z analizą dziedziczenia cech ilościowych, głównie gatunku *Fragaria* × *ananassa* Duch. i hodowlę tego gatunku, która kontynuowana jest z dobrymi efektami przez jej następców. Efektem tych prac są nowe odmiany truskawki.

Twórcą liczącej się w kraju lubelskiej szkoły fitopatologicznej była prof. dr hab. Barbara Łacic, której uczniowie są uznanymi specjalistami w zakresie występowania, etiologii i epidemiologii infekcyjnych chorób roślin i niekonwencjonalnych metod ich zwalczania.

Prof. dr hab. Zofia Uziak rozwinęła ważny kierunek badań dotyczący określenia fizjologicznej roli i współdziałania pierwiastków niezbędnych w żywieniu mineralnym roślin. Badania te rozwijają jej następcy: prof. dr hab. Maria Szymańska oraz prof. dr hab. Edward Borowski.

Prof. dr Dzierżykraj Hulewicz zapoczątkował badania w zakresie wzajemnego oddziaływania składników pokarmowych na wzrost i plonowanie roślin ogrodniczych, które z powodzeniem kontynuował prof. dr hab. Józef Nurzyński ze swoim zespołem badawczym.

Prof. dr hab. Tadeusz Ziarkiewicz rozwinął badania w zakresie entomologii stosowanej, określając biomasę szkodników roślin ogrodniczych oraz ich wrogów, badania te kontynuowała prof. dr hab. Bożenna Jaśkiewicz, a obecnie entomologiczną szkołę naukową stworzyła prof. dr hab. Bożena Łagowska.

Duży potencjał naukowy pracowników Wydziału sprawia, że działalność badawcza jest bardzo rozległa i obejmuje wszystkie działy szeroko pojętego ogrodnictwa. Do najważniejszych obecnie realizowanych tematów w ramach działalności statutowej i projektów realizowanych w ramach Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju należą:

– badania podstawowe z zakresu anatomii i cytologii, biologii wzrostu, kwitnienia i owocowania roślin oraz badania dotyczące budowy i aktywności elaioforów w kwiatach wybranych gatunków z rodziny storczykowatych (*Orchidaceae*),

– zagadnienia fotosyntezy, stosowania regulatorów wzrostu roślin oraz biofortyfikacji wybranych warzyw w selen w aspekcie wzrostu ich odporności na zasolenie lub metale ciężkie,

– mineralnego żywienia roślin dotyczącego współdziałania żywienia azotem i potasem w kształtowaniu wielkości i jakości plonu wybranych gatunkow warzyw, żywienia azotem i siarką rokietty siewnej (*Eruce sativa* Mill.), plonowania i jakości surowca bazylii pospolitej w zależności od żywienia roślin azotem i potasem, terminu zbioru oraz wpływu dokarmiania pozakorzeniowego wapniem na wielkość i jakość plonu wybranych gatunków roślin ogrodniczych, wpływu warunków siedliska, ściółkowania i nawożenia azotowego na wzrost i wartość biologiczną czosnku niedźwiedziego (*Allium ursinum* L.),

– uprawy konserwującej w produkcji warzyw, plonotwórczej i fitosanitarnej roli roślin międzyplonowych w bezorkowej uprawie marchwi, roślin okrywowych w zredukowanym systemie uprawy roli, a także w integrowanym systemie uprawy warzyw wysokoinulinowych,

– zagadnienia związane z intensyfikacją produkcji: sadów i plantacji krzewów jagodowych, upraw nasiennych, szkółkarskich, wielu gatunków warzyw, roślin ozdobnych, roślin przyprawowych i leczniczych oraz z opracowaniem technologii uprawy roślin mało znanych, wchodzących na rynek,

– dotyczące optymalizacji technologii uprawy róż w nieogrzewanych tunelach foliowych z wykorzystaniem metody przyginania pędów, metod oceny pozbiorczej jakości zieleni ciętej, charakterystyki reakcji ozdobnych roślin krzewiastych na warunki stresu wodnego i możliwości jego ograniczania,

– badania całokształtu zagadnień związanych z ochroną roślin (bakterie, grzyby, owady, chwasty), degradacją naturalnego środowiska przyrodniczego oraz skażeniem roślin i gleby metalami ciężkimi. Aktualnie opracowywane są zagadnienia dotyczące mechanizmów żerowania i spadziowania *Coccus hesperidum* L. (Hemiptera; Coccoidea) na różnych gatunkach roślin żywicielskich i możliwości ich wykorzystania w zwalczaniu czerwców, różnorodności gatunkowej motyli zasiedlających krzewy aronii czarnoowocowej (*Aronia melanocarpa* [Michx.] Elliot), entomofauny zasiedlającej borówkę wysoką (*Vaccinium corymbosum* L.) na plantacjach środkowo-wschodniej Polski, charakterystyki mikromorfologicznej i genetycznej *Septoria carvi* Syd. i *Phomopsis diachenii* Sacc., wymagań życiowych, patogeniczności dla kminku zwyczajnego oraz możliwości ograniczania wzrostu tych grzybów, zdrowotności wybranych odmian truskawki (*Fragaria ananassa* Duch.) w mateczniku plantacji owocującej oraz próby ochrony przy użyciu preparatów biologicznych, występowania oraz charakterystyki morfologiczno-genetycznej grzybów z rodzaju *Phomopsis* zasiedlających korę i drewno roślin sadowniczych, zastosowania biopreparatów do ochrony papryki (*Capsicum annuum* L.) przed chorobami,

– badania z zakresu ekonomiki produkcji podstawowych gatunków roślin ogrodniczych w Polsce oraz badania rynku owoców, warzyw i kwiatów w rejonie środkowo-wschodniej Polski oraz motywy i bariery aktywności producentów owoców w zakresie wdrażania metod i systemów zapewniania jakości,

– monitoring opadu pyłkowego oraz anatomia i cytologia eksperymentalna roślin,

– rozmnażanie roślin ogrodniczych *in vitro,*

– badania z zakresu ekologii i hydrobiologii oraz badania nad ekologią populacji i czynną ochroną reliktów borealnych z rodziny Salicaceae (*Salix lapponum* i *Salix myrtilloides*) na Polesiu Lubelskim.

Dydaktyka

Od początku istnienia Wydziału proces dydaktyczny był ciągle unowocześniany zarówno pod względem organizacyjnym, jak i programów nauczania. Do 1976 r. studia odbywały się systemem dwustopniowym: czteroletnie inżynierskie oraz pięcioletnie, kończące się uzyskaniem stopnia magistra inżyniera. W 1976 r. wprowadzono jednostopniowe, pięcioletnie studia magisterskie. W pierwszych latach istnienia Wydziału limit przyjęć na pierwszy rok studiów wynosił 60 osób. Wobec wzrastającej liczby kandydatów limit ten stopniowo zwiększano: w roku 1976 do 120 osób, w roku 1995 do 180 i w roku 2004 do 210 osób.

W 1994 r. w ramach kierunku ogrodnictwo utworzono 11 nachyleń specjalizacyjnych: sadownictwo, warzywnictwo, rośliny ozdobne, kształtowanie terenów zieleni, ochrona roślin, rośliny przyprawowe i lecznicze, szkółkarstwo, nasiennictwo, agrobiznes, ochrona środowiska przyrodniczego oraz kompozycje roślinne i dekoracje wnętrz. Studenci mogli wybierać te specjalności na trzecim roku studiów.

W 1995 r., odpowiadając na zapotrzebowanie społeczne, utworzono zaoczne studia inżynierskie i jednocześnie stanowisko prodziekana ds. studiów zaocznych, które objęła prof. dr hab. Justyna Wieniarska. Konsekwencją było utworzenie w cztery lata później magisterskich studiów uzupełniających. Równocześnie w 1995 r. utworzone zostały cieszące się dużym zainteresowaniem studia doktoranckie, trwające 4 lata i kończące się obroną pracy doktorskiej oraz uzyskaniem stopnia doktora nauk rolniczych z zakresu ogrodnictwa. W 2000 r. w miejsce dotychczasowych nachyleń specjalistycznych utworzono 4 specjalności, których ukończenie wpisywane jest do dyplomu.

W 2003 r. wspólnie z Wydz. Rolniczym utworzono kierunek architektura krajobrazu z dwoma specjalnościami: architektura parków i ogrodów na Wydz. Ogrodniczym oraz architektura krajobrazu otwartego na Wydz. Rolniczym. Od 2008 r. kierunek ten funkcjonuje na Wydz. Ogrodniczym, a konsekwencją tego w 2010 r. była zmiana nazwy Wydziału na Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu.

Od 2005 r. zgodnie z zasadami systemu bolońskiego studia na Wydziale są dwustopniowe i obejmują: studia stacjonarne pierwszego stopnia (inżynierskie), które trwają 3,5 roku (7 semestrów). Po ich ukończeniu absolwent uzyskuje tytuł zawodowy inżyniera. Studia drugiego stopnia trwają 1,5 roku (3 semestry) i kończą się nadaniem tytułu zawodowego magistra inżyniera. Studia niestacjonarne pierwszego stopnia trwają 8 semestrów, a drugiego stopnia – 4 semestry.

Wychodząc naprzeciw potrzebom środowiska i regionu oraz dysponując doskonale wykształconą kadrą w 2012 r. na Wydziale utworzono kierunek ochrona roślin i kontrola fitosanitarna, a w 2013 r. kierunek zielarstwo i terapie roślinne. W 2014 r. w ofercie dydaktycznej Wydziału znalazły się także studia podyplomowe: architektura wnętrz ogrodowych i krajobrazowych oraz aranżacje florystyczne, a od 1 października 2015 r. będzie także integrowania produkcja roślin.

Wydział wykształcił 9219 absolwentów, w tym 7257 magistrów inżynierów oraz 1962 inżynierów (dane z grudnia 2014 r.).

Nauczyciele akademiccy prowadzą również zajęcia dydaktyczne na Wydz. Agrobioinżynierii, Biologii i Hodowli Zwierząt, Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Inżynierii Produkcji.

Baza lokalowa

Baza lokalowa katedr tworzących Oddział Ogrodniczy była skromna. W latach 1966–70 zajmowały one kilka pokoi w budynku tzw. Agrotechniki przy ul. Akademickiej 13. Z chwilą utworzenia Wydz. Ogrodniczego w budynku Agrotechniki pomieszczenia otrzymały Zakład Genetyki i Hodowli Roślin Ogrodniczych, Zakład Botaniki, Zakład Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych i Instytut Ochrony Roślin. Instytut Produkcji Ogrodniczej zajął prawe skrzydło w budynku przy ul. Leszczyńskiego 7. Dynamiczny rozwój Wydziału i wzrost liczby studentów oraz kadry naukowej, jak też potrzeby badawcze sprawiły, że w 1988 r. decyzją władz uczelni, po remoncie budynku przy ul. Leszczyńskiego 58, swoją siedzibę otrzymały tam Katedry: Sadownictwa, Warzywnictwa, Roślin Ozdobnych, Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych, Nasiennictwa i Szkółkarstwa Ogrodniczego, a także Kat. Ekonomiki Ogrodnictwa. W budynku przy ul. Leszczyńskiego 7 pozostały Katedry: Fitopatologii, Entomologii oraz Ochrony i Kwarantanny Roślin.

Sytuacja lokalowa uległa zmianie dopiero w 2013 r. Po oddaniu do użytku nowo wybudowanego Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowego Nowych Technik i Technologii w Inżynierii Rolniczej przy ul. Głębokiej 28, decyzją JM Rektora Mariana Wesołowskiego swoje pomieszczenia otrzymały tam Instytut (obecnie Katedra) Roślin Ozdobnych i Architektury Krajobrazu oraz Kat. Projektowania i Konserwacji Krajobrazu. Oprócz pomieszczeń dla pracowników Katedry dysponują nowocześnie wyposażonymi pracowniami: projektowymi, rysunku i malarstwa, pracownią rzeźby, które służą studentom kierunku architektura krajobrazu, a także pracownią komputerową, florystyczną, dendrologiczną oraz wyspecjalizowanym laboratorium *in vitro*, które stanowią bazę badawczą i dydaktyczną także dla studentów innych kierunków, a zwłaszcza ogrodnictwa.

Bazę doświadczalną Wydziału stanowi Gospodarstwo Doświadczalne Felin, gdzie Katedry Warzywnictwa, Roślin Ozdobnych i Architektury Krajobrazu, Sadownictwa, Nasiennictwa i Szkółkarstwa Ogrodniczego, Genetyki i Hodowli Roślin, a także Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych mają szklarnie, tunele, sad i pola doświadczalne. W 2014 r. do użytku oddano nowocześnie wyposażoną Pracownię Terenową Katery Nasiennictwa i Szkółkarstwa Ogrodniczego. Obecnie planuje się rozbudowę i restrukturyzację bazy badawczej i dydaktycznej Wydziału i utworzenie na Felinie nowoczesnego Centrum Innowacji w Ogrodnictwie.

Oprac. Zenia Michałojć

Organizacje studenckie Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu

Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego

WRSS jest organizacją jednoczącą studentów wszystkich kierunków WOiAK w celu wspólnej pracy na rzecz Wydziału. Od początku istnienia przyświecał jej cel godnego reprezentowania studentów Wydziału na forum uczelnianym, jak również szerzenia i rozwoju kultury w gronie akademickim i poza nim. WRSS WOiAK podejmuje się wiele innych przedsięwzięć, pośród których warto wymienić organizację dni Wydziału, wernisaży prac studentów, wspólnej wigilii, jak również działalność charytatywną oraz współorganizację dni otwartych uczelni, Juwenaliów, imprez sportowych i innych. Dzień Wydziału jest świętem, które obchodzone jest przez całą społeczność Wydziału i przynosi wiele radości. Często towarzyszą mu występy artystyczne studentów, konkursy oraz wręczenie odznaczeń dla nauczycieli akademickich w postaci „Złotej Marchewki". Dni Wydziału to także od wielu lat integracyjne ognisko odbywające się w Gospodarstwie Doświadczalnym Felin.

WRSS to także działalność związana z promocją uczelni w ramach dni otwartych. Jest to czas wytężonej pracy członków Rady, a wszystko to po to, aby zaprezentować dorobek i ofertę kierunków WOiAK maturzystom. Wśród działalności kulturalnej na uwagę zasługuje organizacja wernisażu prac studenckich, który początkowo był organizowany w klubie studenckim Escape, a obecnie odbywa się w murach uczelni. Wydziałową Radę tworzą ludzie pełni zapału, chęci do zrobienia czegoś wspólnego dla dobra ogółu.

W roku akad. 2014/2015 przewodniczącą Rady została Anna Madej, natomiast wiceprzew. Małgorzata Łapa i Michał Wilusz. Działalność Wydziałowej Rady zaowocowała wieloma przyjaźniami sięgającymi poza uczelnię oraz pozwoliła się wiele nauczyć. Podejmowane są nowe wyzwania na polu działalności kulturalnej i organizacyjnej studentów.

Studenckie koła naukowe

Na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury działa obecnie 9 studenckich kół naukowych.

Studenckie Koło Naukowe Ogrodników powstało w 1964 r. z inicjatywy studentów ówczesnej specjalizacji ogrodniczej na Wydz. Rolniczym WSR w Lublinie oraz prof. dr hab. Stanisława Zaliwskiego. W ramach SKN Ogrodników wyodrębniono sekcje tematyczne: sadowniczą, warzywniczą, roślin ozdobnych i ogólną. Pierwszym opiekunem był doc. dr hab. Tadeusz Zderkiewicz (1964–1971). Następnymi opiekunami byli: prof. dr hab. Janusz Lipecki (1972–1975), prof. dr hab. Jan Dyduch (1975–1990), dr hab. Zenia Michałojć, prof. nadzw. AR (1990–1998), dr Paweł Szot (1998–2008), dr Mariusz Szmagara (2008–2014), obecnie funkcję opiekuna SKNO pełni dr hab. Katarzyna Dzida.

Działalność naukowa polega na włączaniu się w badania prowadzone przez zakłady i katedry WOiAK. W minionym dziesięcioleciu tradycją stały się cyklicznie organizowane wystawy kompozycji i stroików świątecznych organizowane przed świętami Bożego Narodzenia oraz kwiatów wiosny i kompozycji wielkanocnych. Członkowie Koła prezentują swoje prace na Lubelskim Festiwalu Nauki oraz podczas Dni Otwartych UP w Lublinie. Praca w Kole daje jego członkom możliwość wykazania się pomysłowością, aktywnością, pomaga w poszukiwaniu i zdobywaniu wiedzy oraz propaguje tę wiedzę w środowisku akademickim. Działalność Studenckiego Koła Naukowego Ogrodników jest możliwa dzięki życzliwości i wsparciu Władz Wydziału i uczelni.

Studenckie Koło Naukowe Ekologów zostało powołane w październiku 1996 r. W pierwszych latach działalności opiekunem Koła był prof. dr hab. Iwo Wojciechowski. To dzięki niemu ukształtował się specyficzny charakter działalności SKNE, ponieważ zaszczepił ówczesnych członkach Koła miłość do badań terenowych, które wspólnie z nimi prowadził w Roztoczańskim i Poleskim Parku Narodowym. Od 2004 r. opieki nad Kołem podjęła się dr inż. Magdalena Pogorzelec, wspierana przez dr inż. Agnieszkę Szczurowską i dr inż. Barbarę Banach. Przez okres ostatnich 10 lat w Studenckim Kole Naukowym Ekologów działało łącznie około stu osób i byli to głównie studenci WOiAK, WBiHZ, kierunku ochrona środowiska i biologia, oraz doktoranci i absolwenci naszej uczelni, którzy niekiedy nawet kilka lat po zakończeniu nauki nadal wspierali działalność Koła.

Głównym celem działalności SKN Ekologów jest poszerzanie wiedzy o środowisku przyrodniczym, zasadach jego funkcjonowania i o jego ochronie oraz prawidłowym kształtowaniu. Członkowie Koła prowadzą badania środowiska przyrodniczego w celach poznawczych, aplikacyjnych i w celu nabywania umiejętności praktycznych. Działalność Koła skupia się także na promowaniu szeroko rozumianej problematyki proekologicznej wśród społeczności akademickiej. Największy nacisk jest jednak kładziony na planowanie i prowadzenie badań terenowych, które dotyczą funkcjonowania terenów wodno-torfowiskowych terenu Lubelszczyzny.

Studenckie Koło Naukowe Menedżerów Ogrodnictwa kontynuuje działalność Koła Naukowego Ekonomistów Ogrodnictwa, które powstało w 1996 r. przy Kat. Ekonomiki Ogrodnictwa. Opiekunem naukowym Koła był wówczas mgr Marek Stańczak. W 2001 r. działalność Koła została zawieszona, a 28 kwietnia 2010 r. reaktywowana pod nową nazwą. Obecnie opiekunem Koła jest dr inż. Wioletta Wróblewska.

Cele działalności Koła są następujące: pogłębianie szeroko rozumianej wiedzy ekonomicznej z zakresu ogrodnictwa; rozwijanie współpracy z otoczeniem biznesowym z zakresu ogrodnictwa; rozwijanie zainteresowań i umiejętności studentów w zakresie procesów zachodzących na różnych płaszczyznach rynków ogrodniczych; wspieranie pracy naukowej i badawczej w środowisku studenckim; popularyzacja indywidualnych osiągnięć Członków Koła; praktyczne przygotowanie do pracy zawodowej i prowadzenia działalności gospodarczej; integracja środowiska studenckiego i naukowego. Koło realizuje swoje cele m.in. przez organizowanie spotkań, dyskusji oraz poznawczych wyjazdów krajowych i zagranicznych.

Studenckie Koło Naukowe Biologów działa od roku akad. 1978/1979. Jego założycielką oraz długoletnim opiekunem naukowym była prof. dr hab. Kazimiera Szklanowska. Pod jej kierunkiem kolejne roczniki studentów miały możliwość poszerzenia wiedzy przyrodniczej, zwłaszcza w zakresie botaniki pszczelarskiej. Tematyka prac dotyczyła głównie biologii kwitnienia, zapylania oraz wydajności pyłkowej i cukrowej wielu gatunków drzew, krzewów a także roślin zielnych. Od 2002 r. opiekę naukową nad studentami sprawuje dr hab. Bożena Denisow. Zaangażowanie studentów w pracę Koła stwarza im możliwość uzyskania dodatkowych umiejętności, nieobjętych tokiem studiów. Nabierają sprawności w zakładaniu doświadczeń, prowadzeniu obserwacji w terenie oraz wykonywaniu różnych analiz laboratoryjnych. Nagrodą za solidność, systematyczność i żmudną niekiedy pracę jest możliwość prezentacji i publikacji wyników badań w formie doniesień na sejmikach i konferencjach studenckich

Poznawanie flory torfowisk z dr Magdaleną Pogorzelec – Rezerwat Jezioro Brzeziczno 2009

SKN Sztuki na plenerze malarskim w Spale (12 lipca 2012)

Studenci na zajęciach SKN „Planta Medica"

kół naukowych. Prace studentów KNB były wielokrotnie wyróżniane dyplomami i nagradzane. Tradycją i efektem wytrwałej pracy stał się coroczny udział członów Koła w prestiżowych międzynarodowych zjazdach kół naukowych.

Studenckie Koło Naukowe Architektury Krajobrazu rozpoczęło działalność na wniosek studentów kierunku architektura krajobrazu w 2008 r. Pierwszym opiekunem Koła była dr hab. inż. arch. Elżbieta Przesmycka. Od 2012 r. opiekunem Koła jest dr inż. arch. Małgorzata Sosnowska. Od początku istnienia Koło działa przy Zakładzie Architektury Krajobrazu, Kat. Roślin Ozdobnych i Architektury Krajobrazu WOiAK. W ramach Koła do 2010 r. działała Sekcja Rysunku, Malarstwa i Fotografii Krajobrazowej. Koło zrzesza studentów zainteresowanych pogłębianiem wiedzy z zakresu architektury krajobrazu, ochrony i kształtowania krajobrazu kulturowego oraz pokrewnych dziedzin. Studenci realizują swoje pasje naukowe, projektowe, organizacyjne i poznawcze. Czynnie uczestniczą w życiu uczelni, biorąc udział i pomagając w organizacji takich wydarzeń jak dni otwarte uczelni, dni Wydziału, Lubelski Festiwal Nauki, organizują wystawy, warsztaty i wydarzenia promujące kierunek architektura krajobrazu. Czynnie uczestniczą w życiu miasta, biorąc udział w debatach, konferencjach i wydarzeniach dotyczących krajobrazu i przestrzeni miasta. Biorą udział w warsztatach projektowych, konferencjach, wykładach, seminariach i sympozjach dotyczących dziedziny architektury krajobrazu organizowanych w kraju i za granicą.

Studenckie Koło Naukowe Sztuki powstało z inicjatywy studentów kierunku architektury krajobrazu w 2011 r. Początkowo nosiło nazwę Studenckie Koło Naukowe Malarstwa, Rysunku i Mozaiki Artystycznej. Opiekunem i jednocześnie wykładowcą z dziedziny sztuk plastycznych jest mgr sztuki Paulina Hortyńska. Studenci usprawniają swój warsztat artystyczny, praktykując rysunek i malarstwo. Swoje prace prezentują na licznych wystawach. W okresie letnim organizowane są wyjazdy plenerowe, na których studenci rozwijają umiejętności rysunkowe i malarskie zdobyte podczas całego roku nauki. Praktykuje się malarstwo sztalugowe, stosując technikę farby olejnej i akwareli, rysunek, uwzględniając wszelkie możliwe techniki, oraz elementy fotografii krajobrazowej, jako fotograficzną dokumentację i prezentację krajobrazu.

Międzywydziałowe Studenckie Koło Naukowe „Planta Medica" powstało 24 października 2012 r. z inicjatywy studentów i doktorantów WOiAK oraz WBiHZ związanych z Laboratorium Jakości Warzyw i Surowców Zielarskich działającym przy Kat. Warzywnictwa i Roślin Leczniczych UP w Lublinie. Opiekunem naukowym Koła od początku jego powstania jest dr Agnieszka Najda adiunkt w Kat. Warzywnictwa i Roślin Leczniczych.

Koło Naukowe „Planta Medica" służy rozwijaniu zainteresowań i umiejętności, pozwala także nabyć niezbędnego w przyszłej pracy doświadczenia, to również okazja do zdobycia pierwszych doświadczeń w pracy badawczej. Realizowane projekty pozwalają studentom w praktyce zastosować teorię poznawaną na zajęciach. Członków Koła Naukowego łączy zainteresowanie tematyką jakości produktów pochodzenia roślinnego w tym warzyw, roślin leczniczych i przyprawowych oraz żywności funkcjonalnej.

Studenckie Koło Naukowe Fizjologii Eksperymentalnej Roślin zostało założone w lipcu 2014 r. z inicjatywy studentów kierunku ochrona roślin i kontrola fitosanitarna. Koło Naukowe skupia się na zgłębianiu najnowszych zagadnień związanych z fizjologią roślin. Obecnie prowadzone są doświadczenia związane z wpływem barwy oraz rodzaju światła na biometryczne oraz fizjologiczno-biochemiczne parametry wzrostu roślin. W sferze zainteresowań znajdują się także zagadnienia związane z wpływem farmaceutyków zanieczyszczających środowisko na wegetację roślin. Prowadzone są doświadczenia sprawdzające wpływ powszechnie stosowanych leków na parametry kiełkowania nasion i zmiany w procesach biochemicznych zachodzące w siewkach.

Studenckie Koło Ochrony Roślin jest najmłodszym kołem na WOiAK. Zostało utworzone w 2015 r. z inicjatywy studentów kierunku ochrona roślin i kontrola fitosanitarna. Opiekunem Koła jest dr Marek Kopacki, adiunkt z Kat. Ochrony i Kwarantanny Roślin naszego Wydziału.

Oprac. Karol Milaniuk, Katarzyna Dzida, Mariusz Szmagara, Bożena Denisow, Marzena Parzymies, Agieszka Najda, Małgorzata Sosnowska, Paulina Hortyńska, Katarzyna Rubinowska, Marek Kopacki, Wioletta Wróblewska

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu na Lubelskim Festiwalu Nauki

Lubelski Festiwal Nauki to znamienite przedsięwzięcie wychodzące naprzeciw światu pozanaukowemu i promujące naukę w praktyce. Biorą w nim udział uczelnie wyższe Lublina i Lubelszczyzny oraz ośrodki i instytuty badawcze regionu. Wśród Wydziałów UP w Lublinie jedną z szerszych i ciekawszych ofert prezentuje corocznie Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. Pracownicy naszego Wydziału bardzo prężnie i z ogromnym zaangażowaniem podchodzą do przygotowania projektów festiwalowych. Chcą, aby były one atrakcyjne, kolorowe i interesujące dla szerokiego grona odbiorców (od przedszkolaka do słuchacza 50+, a nawet „babci i dziadka", gdyż i takie projekty przewidują organizatorzy LFN). Na ogromną różnorodność zgłaszanych projektów wpływa także specyfika prac badawczych prowadzonych w poszczególnych jednostkach Wydziału. Z każdą edycją Festiwalu przybywa chętnych pracowników, doktorantów i studentów chcących podzielić się z mieszkańcami Lublina i Lubelszczyzny wynikami swoich osiągnięć, badań i prac naukowych.

Pracownicy i studenci WOiAK od początku istnienia LFN, tj. od 2004 r., włączają się aktywnie w jego organizację, propagując naukę, osiągnięcia Wydziału i Uniwersytetu Przyrodniczego wśród mieszkańców Lublina i regionu.

W 2009 r. decyzją JM Rektora UP w Lublinie funkcję głównego koordynatora VI edycji LFN w UP pełniła dr hab. Marzena Błażewicz-Woźniak, pracownik Kat. Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych Wydz. Ogrodniczego. Koordynatorem z Wydziału był dr Marek Kopacki. W edycji odbywającej się w dniach 19–25 września 2009 r. pod hasłem „Nauka – techniką życia" pracownicy UP przygotowali łącznie 110 projektów. Na prezentacje zarezerwowano w sumie 1931 miejsc. Były także projekty ogólnodostępne, na które nie była konieczna rezer-

wacja. W sumie zaoferowano 5923 miejsca. Na życzenie mieszkańców Lublina zwiększono do 150 liczbę edycji i miejsc na projekty prowadzone przez WO. Do projektów przygotowanych przez pracowników w 2009 r. o największej liczbie uczestników należały: „Do wyboru, do koloru – owadów świat" (dr Edyta Górska-Drabik, dr hab. Magdalena Gantner, dr Katarzyna Golan, dr Izabela Kot, mgr Joanna Samociuk, mgr Małgorzata Janiuk (7 edycji – 198 osób); „Podróż do wnętrza komórki roślinnej" (dr Bożena Denisow, dr Małgorzata Bożek, dr Beata Żuraw, dr Monika Strzałkowska-Abramek (4 edycje – 142 osoby); „Kolorowy świat roślin – barwniki roślinne" (dr Katarzyna Rubinowska, dr Barbara Hawrylak-Nowak, mgr Agnieszka Dobrowolska (3 edycje – 60 osób).

Na szczególną uwagę zasługuje VIII LFN (17–23 września 2011 r.), gdyż był on koordynowany przez UP w Lublinie. Hasło przewodnie Festiwalu brzmiało „Nauka w służbie przyrody". Pracownik naszego Wydziału – dr inż. Ernest Stawiarz z Kat. Botaniki pełnił wówczas funkcje: wiceprzew. Festiwalu, koordynatora UP w Lublinie oraz koordynatora Pikniku Naukowego. Na koordynatora WOiSAK został powołany dr hab. Andrzej Sałata. Pracownicy Wydziału zaprezentowali wówczas 33 projekty naukowo-badawcze. Dużym powodzeniem cieszył się cykl wykładów „Biochemia uczuć", „Rośliny lecznicze stosowane w profilaktyce i leczeniu chorób wątroby" i „Warzywa o właściwościach prozdrowotnych – nutraceutyki" prezentowany przez mgra Mateusza Gortata, doktoranta z Kat. Warzywnictwa i Roślin Leczniczych.

Od 2011 r. do chwili obecnej dr inż. Ernest Stawiarz nieprzerwanie pełni funkcję koordynatora UP w Lublinie ds. LFN. Pod jego kierownictwem odbył się IX, X i XI Lubelski Festiwal Nauki. Na IX edycji Festiwalu (15–21 września 2012 r.) odbywającej się pod hasłem „Nauka – wiedza – mądrość" WOiAK jako koordynator reprezentowała dr inż. Joanna Pawlak.

Wśród 20 projektów na Pikniku Naukowym wyróżniły się „Jesienne inspiracje" (kier. dr inż. Mariusz Szmagara) oraz „Jesień kwiatami utkana…" (kier. dr hab. Elżbieta Pogroszewska). W salach własnych największym powodzeniem cieszyły się projekty „Fascynujący świat owadów, czyli piękne inaczej" (kier. dr inż. Izabela Kot) i „Szkiełko i oko, czyli świat grzybów w mikroskopie" (kier. dr Beata Zimowska).

Podczas X LFN „Człowiek – nauka – pasja", który odbywał się 14–20 września 2013 r. na koordynatora z WOiAK została powołana dr inż. Iwona Szot. Z wydziałowej oferty liczącej 35 projektów 3 odbywały się na Pikniku Naukowym, a kolejne 32 w salach uniwersyteckich. Wśród wyróżnionych projektów znalazły się: „Piękne inaczej, czyli fascynujący świat owadów" z Kat. Entomologii oraz „Szkiełko i oko, czyli świat grzybów w mikroskopie" z Kat. Fitopatologii i Mykologii, a także „Jabłko jabłku nierówne" z Kat. Sadownictwa.

Nasz Wydział szczególnie wyróżnił się podczas XI LFN odbywającego się w dniach 20–26 września 2014 r. pod hasłem „Nauka bez barier". Na UP w Lublinie koordynatorem był po raz kolejny dr inż. Ernest Stawiarz, a funkcję koordynatora WOiAK pełniła dr inż. Izabela Kot. Oferta festiwalowa Wydziału liczyła 29 projektów.

Za najlepszą prezentację Pikniku Naukowego, nagrodzoną przez JM Rektora UP w Lublinie, uznano projekt Zakładu Architektury Krajobrazu „Gramy w zielone", którego kierownikiem była dr hab. Krystyna Pudelska, prof. nadzw. UP. Do grona organizatorów projektu zaliczyli się dr inż. Katarzyna Pałubska i mgr inż. Anna Mirosław.

Oprac. Marzena Błażewicz-Woźniak, Ernest Stawiarz

Koordynatorzy VI edycji LFN w UP w 2009 r. na Pikniku Naukowym pod Zamkiem (dr hab. Marzena Błażewicz-Woźniak – z lewej i dr Marek Kopacki – z prawej) w towarzystwie dziekana prof. dr. hab. Andrzeja Borowego i kanclerza UP dr. Henryka Bichty

Pracownicy Wydziału na Pikniku LFN w 2010 r. (dr Dariusz Wach i dr Paweł Krawiec) i w 2013 r. (dr Iwona Szot) ze studentami

Koordynator IX Lubelskiego Festiwalu Nauki z ramienia UP Ernest Stawiarz (od lewej), dr Jadwiga Stachowicz, prorektor prof. dr hab. Stanisław Baran oraz dr hab. Elżbieta Pogroszewska, prof. nadzw. UP na Lubelskim Pikniku Naukowym na placu Litewskim (16 września 2012 r.)

Jubileusz 10-lecia Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii i 25-lecia Oddziału Technologii Żywności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii został wyodrębniony z najstarszego w Uniwersytecie Przyrodniczym (dawniej Akademia Rolnicza) Wydziału Rolniczego (obecnie Agrobioinżynierii). Pracownicy zatrudnieni w Katedrze Technologii Rolnej, Katedrze Chemii, Katedrze Biochemii już wówczas prowadzili badania związane z mikrobiologią, biotechnologią i chemią żywności oraz na Wydz. Techniki Rolniczej (obecnie Inżynierii Produkcji) z zakresu inżynierii żywności i technologii mięsa, a w Centralnym Laboratorium Aparaturowym z zakresu analizy żywności. W 1971 r. w wyniku reorganizacji wewnętrznej wydziałów AR powołano na Wydz. Rolniczym Instytut Chemii i Technologii Rolnej, którego dyrektorem został prof. dr hab. Jan Krupowicz, a w latach 1976–1982 prof. dr Stanisław Bujak. Po ponownej reorganizacji Wydz. Rolniczego zlikwidowano Instytut i wyodrębniono z niego Kat. Technologii Przemysłu Rolno-Spożywczego i Przechowalnictwa (kier. prof. dr S. Bujak) i Katedrę Chemii i Biochemii (kier. prof. dr hab. Maria Bubicz).

Prof. dr Stanisław Bujak

Był inicjatorem i patronem wprowadzenia zarówno szeroko pojętych badań , jak i kształcenia w dziedzinie technologii żywności. Absolwent SGGW w Warszawie, studia rozpoczął przed II wojną światową, a ukończył po zakończeniu działań wojennych, specjalizując się w zakresie technologii przemysłów rolnych. Profesor Bujak pełnił wiele funkcji administracyjnych i naukowych. Był uznanym i cenionym autorytetem w świecie naukowym, o czym świadczy opracowanie ponad 200 recenzji w przewodach doktorskich, habilitacyjnych i o tytuły naukowe. Trzy uczelnie uhonorowały prof. dr. Stanisława Bujaka tytułem doktora honoris causa (ART w Olsztynie, AR w Poznaniu i AR w Lublinie).

Profesor S. Bujak już w latach 70. podejmował, niestety bezskutecznie, próby powołania na Wydz. Rolniczym kierunku studiów technologia żywności. Dzieło to zostało dokonane dopiero po kilkunastu latach. W wyniku przemian politycznych i gospodarczych w latach 1989–1990 uczelnie wyższe uzyskały większą samodzielność, którą zapewniła im nowa ustawa o szkolnictwie wyższym z 12 września 1990 r. Senat Akademii Rolniczej w Lublinie przy wsparciu ówczesnego JM Rektora prof. dr hab. Czesława Tarkowskiego 17 kwietnia 1990 r. podjął uchwałę o powołaniu na Wydz. Rolniczym kierunku kształcenia technologia żywności. W strukturach Wydz. Rolniczego od 1990 r. rozpoczął funkcjonowanie Oddział Technologii Żywności i Przechowalnictwa, który w 1991 r. przekształcono w Oddział Technologii Żywności.

Pierwszy nabór

Dziekan Wydz. Rolniczego prof. dr hab. Marian Wesołowski powierzył zadania organizacji i prowadzenia nowego kierunku studiów prodziekanowi doc. dr. hab. Zdzisławowi Targońskiemu. Pierwszy nabór kandydatów na studia odbył się na rok akad. 1991/92. Początkowo podstawowe jednostki prowadzące kierunek technologia żywności miały siedzibę w budynkach przy ul. Akademickiej 15 i 13 i na Felinie. Wzrastające zainteresowanie kandydatów nowym kierunkiem studiów i zwiększająca się liczba studentów sprawiły, że uczelnia zakupiła budynek przy ul. Skromnej 8, o powierzchni użytkowej 640 m kw. na potrzeby Kat. Technologii Przemysłu Rolno-Spożywczego i Przechowalnictwa. Po kapitalnym remoncie budynek oddano do użytku w 1994 r. Po kilku następnych latach rozwój katedr, a także konieczność tworzenia kolejnych jednostek naukowo-dydaktycznych, sprawiły, że władze uczelni, w szczególności JM Rektor prof. dr hab. Marian Wesołowski, podjęły decyzję o rozbudowie obiektów przy ul. Skromnej 8. W 1999 r. pozyskano działkę o pow. ok. 4000 m kw., przylegającą do wspominanego budynku, a w 2002 r. uroczyście wmurowano kamień węgielny pod nowy budynek Wydziału.

Technologia żywności i żywienie człowieka

Kierunek studiów technologia żywności i żywienie człowieka funkcjonował na Wydz. Rolniczym od roku 1990 do 2005, kiedy został powołany Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii. Tak więc w 2015 r. mija 25 lat od powołania „technologii żywności" w AR w Lublinie. Funkcję prodziekana odpowiedzialnego za ten kierunek w tym okresie pełnili: prof. dr hab. Zdzisław Targoński (1990–1996), prof. dr hab. Andrzej Niewiadomy (1996–2002), prof. dr hab. Barbara Baraniak (2002–2005).

Młodzi pracownicy zdobywali stopnie doktora na uczelniach, na których funkcjonowały Wydziały Technologii Żywności: Zdzisław Targoński w Poznaniu, Andrzej Baraniak, Barbara Baraniak i Zbigniew Dolatowski w Olsztynie, Stanisław Mleko w Krakowie. Kolejne stopnie naukowe doktora habilitowanego uzyskiwane były również w dyscyplinie technologia żywności i żywienia – dr Z. Targoński w Poznaniu, dr B. Baraniak w Olsztynie, dr S. Mleko w Krakowie. Trzej pracownicy zatrudnieni na Wydz. Techniki Rolniczej AR w Lublinie: dr Zbigniew Dolatowski, dr Jerzy Jamroz i dr Zbigniew Rzedzicki, otrzymali stopień doktora hab. w dyscyplinie technologia żywności i żywienia w UWM w Olsztynie i zostali przeniesieni na Wydz. Rolniczy, gdzie zatrudnionych było już sześciu samodzielnych pracowników naukowych.

Budynek Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii. Fot. Dominik Szwajgier

Dało to podstawy ówczesnemu dziekanowi, prof. dr. hab. Januszowi Wiśniewskiemu do przygotowania wniosku o przyznanie uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie naukowej technologia żywności i żywienia. Na wniosek Rady Wydz. Rolniczego Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych przyznała z dniem 25 lutego 2002 r. Wydz. Rolniczemu AR w Lublinie takie uprawnienie. Do 2005 r. Rada Wydz. Rolniczego nadała 19 osobom stopień doktora nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Oferta dydaktyczna

W tym czasie oferta dydaktyczna uległa znaczącemu rozszerzeniu – obok prowadzonego kier. technologia żywności i żywienie człowieka ze specjalizacjami: biotechnologia i biochemia żywności; przetwórstwo mięsa i tłuszczów zwierzęcych; przetwórstwo warzyw, owoców i ziół; przetwórstwo mleka i reologia żywności; żywienie człowieka; jakość i bezpieczeństwo żywności; przetwórstwo zbóż i termoplastyczna obróbka żywności; technologia biopolimerów, w roku akad. 2001/2002 uruchomiony został nowy kier. biotechnologia ze specjalizacjami: biotechnologia roślin, biotechnologia zwierząt i biotechnologia żywności. Od roku akad. 2002/2003 rozpoczęto kształcenie studentów na niestacjonarnych studiach na kier. technologia żywności i żywienie człowieka.

Powołanie Wydziału

17 czerwca 2005 r. Senat AR w Lublinie na wniosek ówczesnego JM Rektora prof. dr. hab. Zdzisława Targońskiego, podjął uchwałę (nr 21/2005-2006) „W sprawie utworzenia Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii" z dniem 1 lipca 2005 r. Zadaniem Wydziału w było prowadzenie dwóch kierunków kształcenia – technologia żywności i żywienie człowieka oraz biotechnologia.

Na pełnomocnika ds. organizacji Wydziału powołano prof. dr hab. Barbarę Baraniak, pełniącą jednocześnie funkcję prodziekana odpowiedzialnego za te kierunki. W skład Wydziału weszły następujące jednostki funkcjonujące w ramach Wydz. Rolniczego: Kat. Biochemii i Chemii Żywności, Kat. Chemii, Kat. Przetwórstwa Owoców i Warzyw, Kat. Technologii Przemysłu Rolno-Spożywczego i Przechowalnictwa, Zakł. Oceny Jakości Żywności, Zakł. Projektowania Procesów Produkcyjnych, Zakł. Przetwórstwa Surowców Pochodzenia Zwierzęcego. Na utworzony Wydział przeniesione zostało Podyplomowe Studium „Zarządzania jakością w produkcji żywności".

Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii rozpoczął samodzielną działalność z dniem 1 stycznia 2006 r. Przeprowadzono wybory jego władz. Dziekanem została prof. dr hab. Barbara Baraniak, a prodziekanami prof. dr hab. Izabella Jackowska i prof. dr hab. Stanisław Mleko. W kolejnym wyborach, w 2008 r., we władzach wydziału nastąpiła jedna zmiana, prof. dr. hab. Stanisława Mleko zastąpił prof. dr hab. Zbigniew Dolatowski. Od roku 2012 dziekanem wydziału jest prof. dr hab. Izabella Jackowska a prodziekanami prof. dr hab. Zbigniew Dolatowski i prof. dr hab. Waldemar Gustaw.

Wszystkie jednostki Wydziału, poza Kat. Chemii, łącznie z dziekanatem, otrzymały pomieszczenia w nowym obiekcie przy ul. Skromnej 8, o powierzchni 5942 m kw. i kubaturze 30 500 m sześc., który oddano do użytku w dniu inauguracji roku akad. 2005/2006. W budynku znajdują się 2 aule (150 i 120 miejsc), sale seminaryjne, sala komputerowa, 3 hale półtechniki, barek, sala Rady Wydziału oraz dziekanat wraz z pomieszczeniami dla władz dziekańskich. Sale wykładowe i laboratoria wyposażone są w odpowiedni sprzęt i aparaturę umożliwiające prowadzenie zajęć dydaktycznych i prac badawczych.

Obecnie w skład Wydziału wchodzą następujące jednostki: Kat. Analizy i Oceny Jakości Żywności (kierownik prof. dr hab. Jerzy Jamroz); Kat. Biochemii i Chemii Żywności (prof. dr hab. Barbara Baraniak); Kat. Biotechnologii, Żywienia Człowieka i Towaroznawstwa Żywności (prof. dr hab. Zdzisław Targoński): Pracownia Żywności Ekologicznej Pochodzenia Roślinnego (prof. dr hab. Ewa Solarska), Zakł. Technologii Mleka i Hydrokoloidów (prof. dr hab. Stanisław Mleko); Kat. Chemii (prof. dr hab. Izabella Jackowska, do 2009 r. prof. dr hab. Andrzej Niewiadomy): Prac. Chemii Zbóż (prof. dr hab. Ewa Makarska), Prac. Fitochemii (prof. dr hab. Irena Perucka); Kat. Inżynierii i Technologii Zbóż (prof. dr hab. Zbigniew Rzedzicki); Kat. Technologii Mięsa i Zarządzania Jakością (prof. dr hab. Zbigniew Dolatowski); Kat. Technologii Owoców, Warzyw i Grzybów (prof. dr hab. Waldemar Gustaw, do 2013 r. prof. dr hab. Janusz Kalbarczyk).

Bezpośrednio po rozpoczęciu działalności Rada Wydziału wystąpiła do Centralnej Komisji ds. Stopni Tytułów Naukowych z wnioskiem o przyznanie uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia. Wydział z dniem 26 czerwca 2006 r. uzyskał takie uprawnienie. Od tego czasu do końca 2014 r. przeprowadzono 32 publiczne obrony dysertacji doktorskich i nadano stopień doktora nauk rolniczych w dziedzinie technologia żywności i żywienia.

W grudniu 2008 r. Rada Wydziału wystąpiła do Centralnej Komisji do Spraw Stopni Tytułów Naukowych z wnioskiem o przyznanie uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora hab. nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia. Z dniem 27 kwietnia 2009 r. Wydział uzyskał uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie technologia żywności i żywienia. Od tego czasu siedmiu osobom Rada Wydziału nadała stopień naukowy doktora hab. i przeprowadziła dwa postępowania o nadanie tytułu profesora nauk rolniczych.

Obecnie na Wydziale zatrudnionych jest 102 pracowników w tym 75 nauczycieli akademickich.

Prace badawczo-naukowe

Prowadzone prace badawczo-naukowe na Wydziale są związane z szeroko pojętymi naukami o żywności i żywieniu, biotechnologii i obejmują zarówno technologię surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, analizę żywności, chemię i biochemię żywności, mikrobiologię i bezpieczeństwo żywności, żywienie człowieka, jak i biotechnologię żywności i biotechnologię przemysłową.

W szczególności badania obejmują:

– wykorzystanie białek serwatkowych i inuliny w procesie wytwarzania nowych produktów spożywczych;

– pływ ultradźwięków na właściwości technologiczne i funkcjonalne mięsa;

– optymalizację procesów przetwórczych tradycyjnej produkcji żywności; wpływ surowca i procesów przetwórczych na utleniania składników wyrobów mięsnych;

– badania nad wyeliminowaniem z procesu peklowania azotanów III i V; badania wpływu bakterii probiotycznych na trwałość przechowalniczą i prozdrowotne właściwości produktów mięsnych;

– optymalizację warunków modyfikacji enzymatycznej i chemicznej naturalnych biopolimerów w procesie otrzymywania środków spożywczych;

– otrzymywanie żywności specjalnego przeznaczenia w oparciu o bioaktywne składniki warzyw, owoców i grzybów;

– badanie jakości i przydatności technologicznej nowych odmian roślin zbożowych w oparciu o opracowane markery oceny;

– przetwórstwo ekologicznych zbóż, mleka i mięsa;

– modyfikacje enzymatyczne i chemiczne naturalnych biopolimerów w procesie otrzymywania środków spożywczych;

– optymalizację składu i projektowanie właściwości użytkowych oraz ocenę potencjału aplikacyjnego powłok jadalnych;

– badania właściwości funkcjonalnych składników żywności, w tym żelowania i tworzenia pian;

– otrzymywanie hydrolizatów białek nasion roślin strączkowych o specyficznych właściwościach funkcjonalnych;

– identyfikację proteomu nasion wybranych roślin strączkowych;

– modyfikowanie wartości odżywczej, aktywności fizjologicznej i bioprzyswajalności składników żywności;

– ocenę poziomu substancji skażających żywność;

– doskonalenie metod analitycznych oznaczania składu i aktywności składników żywności;

– opracowanie biochemicznych markerów oceny aktywności fizjologicznej składników diety o ukierunkowanym oddziaływaniu i ich przemian w organizmie człowieka;

– wpływ składników żywności pochodzenia roślinnego na aktywność enzymów regulu-

jących szlaków metabolicznych w organizmie człowieka;

– opracowanie warunków syntezy związków o potencjalnej aktywności przeciwnowotworowej;

– badania bioakumulacji metali w komórkach drożdży;

– projektowanie związków organicznych metodą QSAR;

– badanie mechanizmów obronnych roślin warzywnych indukowanych czynnikami abiotycznymi;

– wykorzystanie metod biotechnologicznych w procesie modyfikacji surowców i technologiach otrzymywania środków spożywczych o specyficznych właściwościach i kierunkowym oddziaływaniu na organizm człowieka;

– wykorzystanie biomasy roślinnej do wytwarzania paliw;

– badania procesów degradacji, sorpcji i desorpcji związków nieorganicznych i organicznych w glebie z uwzględnieniem modeli przemieszczania związków.

Badania naukowe wspierane są dotacjami przyznawanymi przez MNiSW i finansowane w ramach projektów badawczych (od 2005 r. realizowano 17 projektów) oraz środki przedsiębiorców i MRiRW.

Efektem prowadzonych badań jest opublikowanie ok. 1600 oryginalnych prac naukowo-badawczych z zakresu technologii żywności i żywienia oraz biotechnologii, w tym także wielu prac w renomowanych czasopismach zagranicznych z tzw. listy filadelfijskiej oraz szeregu opracowań naukowych przedstawionych na międzynarodowych i krajowych sympozjach naukowych; autorstwo 20 patentów oraz wielu wdrożeń. Pracownicy naukowi Wydziału, obok współpracy z wieloma instytucjami naukowymi w Polsce, rozwijają również współpracę międzynarodową. Obejmuje ona następujące ośrodki: Narodowy Instytut Badań Rolniczych w Rennes, Wydz. Nauki o Żywności Królewskiej Akademii Rolniczej i Weterynaryjnej w Kopenhadze, Uniw. British Columbia w Vancouver, Tokijski Uniw. w Japonii, ISA Lille we Francji, Departament Farmaceutyczny Uniw. w Salerno we Włoszech, Shanxi Academy of Agricultural Science Taiyuan w Chinach oraz amerykańskie uniwersytety stanowe w Północnej Karolinie i Wisconsin. W ramach współpracy pracownicy jednostki uczestniczą w opracowaniu programów badawczych, biorą udział w konferencjach naukowych, odbywają staże naukowe i prowadzą wspólne badania.

Współpraca z firmami i zakładami przemysłowymi

Pracownicy Wydziału prowadzą także współpracę z firmami i zakładami przemysłowymi w zakresie:

– opracowania innowacyjnej linii technologicznej do otrzymywania soków owocowych (Firma SMF Poland Sp. z o.o. Świdnik);

– oceny skuteczności i selektywności nowych preparatów w ochronie roślin (Bayer Sp. z o.o., Warszawa, Dow AgroSciences Polska Sp. z o.o., Warszawa, F&N Agro Polska Sp. z o.o., Warszawa, Chemptura Europe Limited Sp. z o.o., Warszawa, Syngenta Crop Protection S. z o.o., Warszawa, Sumi-Agro Sp. z o.o., Warszawa, Cheminowa Polska Sp. z o.o., Warszawa, Rokita-Agro SA, Brzeg Dolny, Syngeta Agro GmbH, Maintal, Niemcy, Agrofarm Sp. z o.o., Warszawa, Syngeta Crop Protection AG, Basel, Szwajcaria);

– uprawy grzybów (Kania i Synowie. Wytwórnia grzybni – Dębowa Kłoda);

– budowa innowacyjnych urządzeń dla biotechnologii grzybów (MEGA sp.j. Bełżyce);

– opracowanie receptur technologii nowych wyrobów cukierniczych (Fabryka Cukierków Pszczółka, Lublin);

– wdrażanie technologii produkcji wyrobów mięsnych o wydłużonym okresie trwałości (Zakłady Mięsne Jasionka, Dukla);

– wdrażanie technologii mięsnych wyrobów probiotycznych (Zakłady Mięsne).

– wdrażanie wyników badań naukowych (Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego Sp. z o.o. Lublin, Cofeina sp.j. Romuald Zalewski, Marki, P.P.H.U. „SOMAR", Wąchock, Fundacja Siostry Chmielewskiej Chleb Życia – Lublin;)

– wdrażania systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności do zakładów spożywczych, stołówek i punktów żywienia zbiorowego – około 50 zakładów – Lubelskie, Pomorskie, Kieleckie, Podlaskie;

– opracowania receptur otrzymywania biodegradowalnych i jadalnych opakowań żywności (Nutri-Pea Limited, Manitoba, Kanada; BARENTZ Sp. z o.o., Warszawa; Gumitex Poli-Farm Sp. z o.o., Łowicz, AMCO Sp. z o.o., Radzymin).

W przeprowadzonej ocenie parametrycznej MNiSW za działalność w latach 2005–2008 Wydziałowi przyznano kategorię B (oceniono trzy lata działalności). W ostatniej ocenie parametrycznej, w 2013 r., Wydział za czteroletnią działalność uzyskał kategorię A.

Kształcenie studentów

Obok prowadzenia badań naukowych misją Wydziału jest kształcenie studentów. Dotychczas Wydział ukończyło 3500 absolwentów. Obecnie na Wydziale kształci się około 1200 studentów na czterech kierunkach:

Technologia żywności i żywienie człowieka w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zaocznych I i II stopnia. Uchwałą PKA 10 marca 2011 r. uzyskał pozytywną ocenę jakości kształcenia. Tytuł zawodowy inżyniera uzyskało dotychczas 833 absolwentów, a magistra 1780.

Biotechnologia w systemie studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych wieczorowych. Studia stacjonarne I stopnia trwają 7 semestrów; II stopnia trwają 3 semestry i kończą się nadaniem tytułu zawodowego magistra inżyniera. Decyzją MNiSW (DSW-7-6032-06/08) z dnia 30 października 2008 r. kierunek ten uzyskał zadanie kształcenia w ramach projektu systemowego „Zamawiania kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych – pilotaż". Uzyskane fundusze pozwoliły na rozszerzenie oferty kształcenia i podniesienie jego jakości poprzez organizowanie dodatkowych zajęć, staży i seminariów, a także znacznie wzmocniły pomoc materialną w postaci stypendiów dla studentów.

Kierunek biotechnologia Uchwałą nr 237/2007 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 kwietnia 2007 r. uzyskał pozytywną ocenę jakości kształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich na okres pięciu lat. Tytuł zawodowy inżyniera uzyskało dotychczas 328 absolwentów, a magistra 476.

Dietetyka – 26 stycznia 2010 r. Senat UP w Lublinie podjął uchwałę (21/2009-2010) o uruchomieniu nowego kierunku kształcenia. Kierunek ten jest realizowany jako studia stacjonarne (6 semestrów) i niestacjonarne (7 semestrów) I stopnia (licencjackie) od roku akad. 2011/12. Tytuł zawodowy licencjata otrzymały dotychczas 33 osoby.

Żywienie człowieka dietetyka – kierunek uruchomiony Uchwałą Senatu UP w Lublinie (11/2013-2014) na Wydziale od roku akad. 2014/2015. Studia drugiego stopnia stacjonarne i niestacjonarne trwają 4 semestry. Na WNoŻiB są studia doktoranckie na podstawie Uchwały nr 44/2008-2009 Senatu UP w Lublinie z dnia 13 maja 2009 r. Studia trwają cztery lata i są realizowane od roku akad. 2009/2010 jako studia stacjonarne w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Od 2005 r. prowadzone jest kształcenie na studiach podyplomowych „Zarządzanie jakością w produkcji żywności" (każdego roku 35–40 osób), których program uwzględnia wymogi stawiane przez pracodawców w celu nabycia specjalistycznej wiedzy słuchaczy do praktycznego wdrażania, doskonalenia, audytowania i nadzoru nad systemami zarządzania jakością i bezpieczeństwem zdrowotnym żywności. W roku 2013 zostały uruchomione Podyplomowe Studia Żywienie Człowieka i Dietetyka (Uchwała 34/2012-2013).

Studenckie Koła Naukowe

Aktualnie na Wydziale działa sześć Studenckich Kół Naukowych: Biotechnologów „BIOM"; Biochemików Żywności i Żywienia; Dietetyków; Technologów Żywności; Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwem Żywności, Chemików „WODÓR". Członkowie kół wykonują często prace badawcze związane z problematyką poszczególnych jednostek pod opieką nauczycieli zatrudnionych w tych jednostkach. Wyniki badań prezentowane są corocznie na konferencjach krajowych i międzynarodowych.

Jakość kształcenia

Jakość kształcenia na Wydziale na wszystkich poziomach i kierunkach uzyskała pozytywną ocenę po przeprowadzonej w roku 2013 przez Polską Komisję Akredytacyjną (Uchwała PKA nr 63 z 3 października 2013) ocenie instytucjo-

nalnej. Następna ocena działalności jednostki powinna nastąpić w roku akad. 2019/2020.

Prof. dr hab. Zdzisław Targoński

Pracownicy Wydziału pełnili lub pełnią ważne funkcje w życiu uczelni i poza nią. Prof. dr hab. Zdzisław Targoński był prorektorem ds. dydaktyki AR w Lublinie (1996–2002), rektorem AR, a po zmianie nazwy Uniw. Przyrodniczego w Lublinie (2002–2008), obecnie jest czł. Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, członkiem Komitetu Nauk o Żywności PAN, czł. Komitetu Biotechnologii przy Prezydium PAN, przew. Rady Naukowej Instyt. Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie, prezesem AZS Województwa Lubelskiego. Jest doktorem honoris causa Narodowego Uniw. Rolniczego w Kijowie (2007 r.).

Cele i strategie działania

Nadrzędnym celem działalności WNoŻiB jest dynamiczny rozwój zmierzający do wzrostu znaczenia jednostki w przestrzeni naukowej, dydaktycznej oraz gospodarczej regionu i kraju. Osiągane to jest poprzez kształcenie wysoko kwalifikowanych kadr dla gospodarki; prowadzenie badań naukowych w obszarze technologii, biotechnologii i żywienia człowieka, a także w zakresie szeroko pojętych nauk o żywności; upowszechnianie wiedzy, postępu technologicznego i technicznego; prowadzenie ścisłej współpracy z innymi jednostkami naukowymi i przemysłem w obszarze badań naukowych i prac aplikacyjnych.

Wydział ma jasno nakreśloną strategię rozwoju naukowego i badawczego, a także podnoszenia jakości kształcenia w ramach wszystkich prowadzonych kierunków poprzez modernizowanie programów w celu uwzględniania bieżących osiągnięć i kierunków rozwoju współczesnej nauki oraz rozwój poradnictwa zawodowego dla studentów i absolwentów innych profesji. Dobiegają końca prace organizacyjne utworzenia przy Wydziale Poradni Dietetycznej, w której studenci będą mogli podnosić kompetencje zawodowe. Od roku akad. 2015/2016 rozpoczniemy kształcenia na nowym kierunku – gastronomia i sztuka kulinarna, studia stacjonarne pierwszego stopnia (inżynierskie) trwające 7 semestrów i studia niestacjonarne pierwszego stopnia (inżynierskie) 8-semestralne. W jubileuszowym roku rozpoczniemy kształcenie w języku angielskim (Uchwała Senatu UP 17/2014-2015) na kierunku żywienie człowieka i dietetyka drugiego stopnia.

W roku 2012 została powołana przy WNoŻiB Rada Przedsiębiorców i planowane jest dalsze rozszerzenie współpracy z firmami i zakładami przemysłowymi w zakresie kształcenia oraz wprowadzania do produkcji przemysłowej nowych technologii, nowych metod badania jakości żywności.

Rozwój Wydziału jest zasługą wielu pokoleń pracowników naukowych, którzy z powodzeniem kontynuują dzieło swoich mistrzów, kształcąc kadry i studentów oraz wzbogacając dorobek naukowy. Do osób, które wywarły ogromny wpływ na kształt Wydziału należy zaliczyć profesorów seniorów: Stanisława Bujaka, Marię Bubicz, Annę Sykut, Janusza Wiercińskiego, Bohdana Achrema-Achremowicza, Czesława Szajera, Tadeusza Frączka, Marię Mikos-Bielak, Janusza Kalbarczyka.

Na dorobek Wydziału i jego sukcesy oraz przyszłość składa się zaangażowanie i praca wszystkich pracowników, a także wielu innych osób, którym składamy serdeczne podziękowania.

Zdzisław Targoński, Barbara Baraniak, Izabella Jackowska

Studenckie Koła Naukowe

SKN Biochemików Żywności i Żywienia działała w Katedrze Biochemii i Chemii Żywności UP w Lublinie. Zostało utworzone w marcu 2013 r. z inicjatywy dr inż. Anny Jakubczyk oraz studentów WNoŻiB. Pierwszą przewodniczącą Koła została mgr inż. Joanna Rusecka, która w 2014 r. dostała stypendium Marszałka Województwa Lubelskiego oraz wyróżnienie w konkursie na Najlepszego Studenta RP Studenckie Nobel 2014 za działalność naukowo-społeczną realizowaną m.in. w SKN-ie oraz w organizacjach studenckich, jak również za udział w programach wymian i stypendiach.

Obecnie przewodniczącą jest inż. Magdalena Dziedzic, studentka I roku studiów drugiego stopnia kierunku żywienia człowieka i dietetyki. Członkowie koła biorą czynny udział w licznych wydarzeniach popularnonaukowych oraz promujących Wydział. Koło zaprezentowało się na Lubelskim Festiwalu Nauki, Dniach Otwartych UP w Lublinie, Nocy Uniwersytetów czy Dniach Kultury Studenckiej. Prace badawcze prowadzone w ramach działalności koła dotyczą izolowania, oczyszczania i charakterystyki izoform oksydazy polifenolowej kiełków soczewicy jadalnej; badania peptydowych inhibitorów enzymu konwertującego angiotensynę I (ACE) oraz peptydowych inhibitorów lipazy otrzymanych z białek nasion roślin strączkowych; optymalizacji ekstrakcji związków polifenolowych z liści bazylii; charakterystyki oksydazy polifenolowej otrzymanych z nasion bobu karmazynowego; analizy zawartości skrobi i wartości potencjalnego indeksu glikemicznego makaronów wzbogaconych w mąkę z owoców drzewa karobowego; badania właściwości antyoksydacyjnych ekstraktów nasion kawy oraz ekstraktów z oregano kubańskiego; badania właściwości bioaktywnych składników owadów jadalnych.

SKN Biochemików Żywności i Żywienia. Fot. Archiwum

Wyniki prac badawczych członkowie SKN BŻiŻ przedstawiali na konferencjach i sympozjach naukowych, m.in. II Międzyuczelnianym Sympozjum Biotechnologicznym „Symbioza" w Warszawie, I Studenckiej Konf. Biologii Molekularnej „Biofuzje", V Interdyscyplinarnej Konf. Nauk. – Tygiel w Lublinie, II Lubelskiej Konf. Młodych Naukowców, VII National Seminar of Biotechnology Students and II International Seminar of Biotechnology Students An introduction to the world of Polish Biotechnology in

Kazimierz Dolny, III Krajowej Konf. Naturalne substancje roślinne aspekty strukturalne i aplikacyjne w Puławach, 5th International Young Scientists Conference „Human – Nutrition – Environment" „Biotechnology for sustainable development" w Rzeszowie, II Konf. Nauk. im. prof. dr hab. Leszka Bergera, I Krajowej Konf. Doktorantów „Środowisko–Zwierzę–Produkt" oraz Międzynarodowej Konf. Studenckich Kół Nauk. we Wrocławiu.

Anna Jakubczyk

SKN Biotechnologów „BIOM" działała od 2005 r. Celem działalności Koła jest pogłębianie wiedzy i umiejętności studentów w zakresie biotechnologii żywności, roślin oraz zwierząt. W celu realizacji tych zadań Koło Naukowe zostało podzielone na trzy sekcje.

Sekcja Żywności i Leków funkcjonuje przy Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii. Studenci prowadzą m.in. prace nad identyfikacją bakterii mlekowych z rodzaju Bifidobacterium znajdujących się w jogurtach pitnych z wykorzystaniem metod biologii molekularnej. Działalność sekcji skupia się również na optymalizacja procesu wytwarzania piwa oraz sake. Ponadto studenci pracują nad uzyskiwaniem oligonukleotydów przydatnych do identyfikacji za pomocą reakcji PCR patogenów zbóż. Zastosowanie nowoczesnych metod biologii molekularnej umożliwi prognozowanie występowania groźnych patogenów, a tym samym ochronę żywności przed zanieczyszczeniem przez produkowane przez nie mikotoksyny. W ramach działalności sekcji uzyskano oligonukleotydy, które umożliwiają identyfikację grzybów z rodzaju Rhizoctonia spp., których dotąd nie identyfikowano z wykorzystaniem metod biologii molekularnej. Sekcja żywności i leków rozpoczęła również prace nad wykorzystaniem metody izotermicznej amplifikacji w celu wprowadzenia do praktyki szybkiej metody identyfikacji drobnoustrojów.

SKN „Biom". Projektor wolontariat. Fot. Jacek Panek

SKN Dietetyków. Fot. Archiwum

Sekcja Roślin funkcjonuje przy Wydz. Agrobioinżynierii. Studenci prowadzą prace badawcze dotyczące m.in. identyfikacji genów warunkujących odporność roślin zbożowych na patogeny. Badania wykonywane są w laboratorium Instytutu Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin. Materiał stanowią polskie odmiany oraz linie hodowlane pszenicy zwyczajnej oraz pszenżyta. Prowadzone prace koncentrują się na identyfikacji genów warunkujących odporność na istotne z gospodarczego punktu widzenia patogeny grzybowe tych zbóż – rdzę brunatną oraz mączniaka prawdziwego. Przeprowadzone badania opierają się na zastosowaniu technik markerów molekularnych – przede wszystkim w systemach SCAR i STS. W wyniku wykonanych analiz selekcjonuje się formy zawierające identyfikowane geny, które w przyszłości posłużyć mogą, jako materiał do dalszych prac m.in. związanych z introdukcją nowych źródeł genetycznie uwarunkowanej odporności czy też piramidyzacją genów odporności na choroby grzybowe w określonym genotypie pszenicy zwyczajnej bądź pszenżyta.

Sekcja Zwierząt funkcjonuje przy Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt. Sekcja ta prowadzi badania z zakresu wpływu wybranych substancji antywarrozowych na stężenie białek powierzchniowych oraz powierzchniową aktywność proteolityczną u dorosłych robotnic pszczelich. Badania z tego zakresu, poza znaczeniem poznawczym, mają dużą wartość aplikacyjną dla środowiska pszczelarskiego. Jednocześnie zebrany materiał będzie podstawą prac naukowych publikowanych przez członków sekcji, w ramach sympozjów i seminariów Kół Naukowych.

We współpracy z Kołem Biotechnologii KUL oraz Lubelskim Tow. Studentów Analityki Medycznej Koło zainicjowało Lubelską Konferencję Młodych Naukowców, której pierwsza edycja odbyła się w dniach 27–28 kwietnia 2012 r. Konferencja ta organizowana jest corocznie.

SKN Biotechnologów „BIOM" prezentuje się oraz uczestniczy w organizacji Dni Otwartych UP, gdzie prezentuje nietypowe reakcje chemiczne, metody izolacji DNA, w tym w warunkach domowych, hodowle tkankowe roślinne oraz zwierzęce, hodowle grzybów strzępkowych oraz sprzęt laboratoryjny. Wspólnie z przedstawicielami WNoŻiB studenci odpowiadają na pytania licealistów dotyczące kierunku biotechnologia i działalności koła naukowego.

Adam Kuzdraliński

Studenckie Koło Naukowe Dietetyków powstało 12 czerwca 2012 r. Zostało powołane z inicjatywy studentów kierunku dietetyka, a opiekunem nauk. została dr Małgorzata Kostecka. Pierwszą przewodniczącą Koła została Agnieszka Halska, która swoją funkcję z wielkim zaangażowaniem i kreatywnością pełniła do września 2014 r. Obecnie przewodniczącą jest Beata Rutkowska również studentka dietetyki, studiów stacjonarnych I stopnia, członkami Koła są studenci studiów stacjonarnych dietetyki I i II stopnia.

Głównym celem SKN Dietetyków stało się organizowanie akcji promujących zasady zdrowego odżywiania, szczególnie wśród dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz ich rodziców. Realizując postawione cele, członkowie koła w ciągu dwóch lata wzięli udział w kilkunastu akcjach skierowanych do mieszkańców Lublina.

Do najważniejszych można zaliczyć współorganizację I Festiwalu Zdrowia Przedszkolaka 2014, który odbył się w Centrum Kongresowym UP i zgromadził ponad 500 uczestników w wieku 3–6 lat, dzieci z przedszkoli województwa lubelskiego. Członkowie Koła poprzez zabawę, konkursy i stoiska edukacyjne uczyli dzieci, co to znaczy „Jem kolorowo, ale zdrowo". Sukces Festiwalu pozwolił na organizację kolejnego, który odbędzie się w marcu 2015 r.

Studenci, członkowie SKN Dietetyków prowadzą również zajęcia warsztatowe dotyczące zasad komponowania posiłków, zdrowego śniadania czy spożywania warzyw i owoców w lubelskich przedszkolach oraz szkołach podstawowych. Chęć dzielenia się swoją wiedzą oraz nawiązywanie dobrych kontaktów z najmłodszymi pozwala na ciekawą dla dzieci i skuteczną edukację.

Czynny udział członków Koła w Lubelskim Festiwalu Nauki jest również ważnym elementem działalności edukacyjnej. Podczas każdego pikniku naukowego w latach 2012–2014, a także podczas Lubelskich Targów Zdrowia i Urody studenci udzielali porad dietetycznych oraz wykonywali podstawowe pomiary biochemiczne i składu ciała wszystkim chętnym mieszkańcom naszego miasta. Promowali zdrowy styl życia i żywienia wśród najmłodszych, organizując zabawy i quizy.

Oprócz działalności edukacyjnej członkowie SKN Dietetyków zajmują się również pracą naukową. W ciągu dwóch lat brali czynny udział w 5 konferencjach naukowych z zakresu dietetyki organizowanych przez Warszawki Uniw. Medyczny, Uniw. Medyczny w Lublinie oraz Polskie Tow. Dietetyki. Wyniki swoich prac badawczych na temat prawidłowego żywienia kobiet ciężarnych, roli nawodnienia w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu czy też mikro- i makroelementów w żywieniu człowieka prezentowali w formie posterów, referatów lub prac pokonferencyjnych.

SKN Dietetyków jest młodym, ale prężnie działającym kołem naukowym, którego członkowie z pasją realizują postawione cele oraz przekazują wiedzę zdobytą podczas studiów.

Małgorzata Kostecka

SKN Technologów Żywności . Wyjazd terenowy – zwiedzanie zakładu Agrana w Lipniku k. Sandomierza. Fot. Archiwum

Studenckie Koło Naukowe Technologów Żywności zostało założone w 1998 r. z inicjatywy studentów kierunku technologia żywności i żywienie człowieka. Jego celem jest przede wszystkim rozwijanie i pogłębianie wiedzy studentów w dziedzinie technologii żywności, mikrobiologii żywności, biotechnologii, chemii żywności i żywienia człowieka. Pierwszym opiekunem Koła, była dr Monika Pytka, zaś w późniejszych latach: dr Bartosz Sołowiej, dr inż. Monika Michalak-Majewska. Obecnie opiekunem jest dr Wojciech Radzki.

Niezwykle istotnym aspektem działalności Koła jest upowszechnianie najnowszej wiedzy i osiągnięć z zakresu technologii żywności, mikrobiologii żywności, biotechnologii, chemii żywności i żywienia człowieka. Wiąże się to z udziałem członków Koła w seminariach i konferencjach organizowanych w różnych częściach kraju. W marcu 2014 r. dwoje studentów Koła prezentowało referaty dotyczące suszenia sublimacyjnego oraz wykorzystania lipidów pestkowców tropikalnych na VI Interdyscyplinarnej Konf. Naukowej – TYGIEL. Natomiast w maju studenci brali udział w XIX Międzynarodowej Konf. Studenckich Kół Naukowych we Wrocławiu. Warto dodać, że zaprezentowane tam wystąpienie ustne Eweliny Kosior, na temat wykorzystania owadów jako nowego źródła białka, otrzymało nagrodę za II miejsce. Tego typu spotkania umożliwiają członkom Koła poszerzanie wiedzy naukowej oraz nawiązywanie współpracy z osobami należącymi do innych kół, zajmujących się podobną tematyką.

Szczególnym zainteresowaniem członków Koła cieszą się kilkudniowe wyjazdy – seminaria, podczas których studenci mają okazję zarówno do pogłębiania swojej wiedzy, jak i do integracji. Popularnością cieszą się także wyjazdy, których celem jest zwiedzanie zakładów przemysłowych. Dzięki nim studenci mogą zapoznać się ze specyfiką pracy w poszczególnych branżach, należących do sektora rolno-spożywczego. Studenci mieli okazję zwiedzić w ten sposób m.in. browary, mleczarnie, zakłady mięsne, chłodnie, suszarnie, a także zakłady produkujące przetwory owocowo-warzywne.

Członkostwo w Kole daje możliwość uczestnictwa w spotkaniach z zaproszonymi gośćmi. Swoje prelekcje na spotkaniach Koła w latach 2013–2014 wygłaszali m.in.: mgr Lech Szafrański (kier. Biura Karier Studenckich), mgr inż. Kinga Słomińska (Biuro Wymiany Międzynarodowej), mgr inż. Dorota Piekutowska (Dział Szkolenia Praktycznego) czy dr Bartosz Sołowiej (Zakład Technologii Mleka i Hydrokoloidów).

Studenci należący do Koła są również zaangażowani w promocję WNoŻiB oraz UP. Corocznie biorą udział w organizacji takich przedsięwzięć jak: kiermasz bożonarodzeniowy, Dni Otwartych Drzwi UP w Lublinie, Dni Wydziału NNoŻiB. W 2014 r. uczestniczyli również w Pikniku Naukowym w ramach XI Lubelskiego Festiwalu Nauki.

SKN Technologów Żywności jest otwarte na nowe osoby i w swoje szeregi chętnie przyjmuje nowych członków, chcących poszerzać swoją wiedzę oraz nawiązywać nowe kontakty.

Wojciech Radzki

Studencie Koło Naukowe Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwem Żywności działa przy Kat. Technologii Mięsa i Zarządzania Jakością. Jego opiekunem jest dr inż. Agnieszka Latoch. Od początku swojego istnienia tj. od 15 marca 2011 r., w Kole czynnie uczestniczyło przeszło 50 studentów głównie z kierunków: technologia żywności i żywienie człowieka, bezpieczeństwo żywności, biotechnologia oraz dietetyka i towaroznawstwo. Podstawowym celem działalności jest rozwój zainteresowań studentów związanych z pracą naukowo-badawczą, poszerzaniem wiedzy z zakresu higieny i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności oraz systemów zarządzania jakością żywności.

Swoje zainteresowania tą tematyką studenci mogą pogłębiać podczas cyklicznych spotkań Koła. Przez 4 lata działalności członkowie wzięli czynny udział w 11 konferencjach naukowych. Przygotowali i opublikowali 10 prac o charakterze naukowym i popularnonaukowym oraz

SKN Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwem Żywności (obie fotografie). Dni Wydziału. Fot. Agnieszka Latoch

6 prac, które ukazały się w materiałach konferencyjnych. Na zaproszenie redaktorów Akademickiego Radia Centrum wzięli udział w 6 audycjach radiowych z cyklu „Co to jest?" oraz „Student ci wyjaśni", podczas których dzielili się ze słuchaczami swoją wiedzą, zdobytą podczas spotkań Koła, na temat bezpieczeństwa zdrowotnego żywności. Wychodząc naprzeciw potrzebom ustawicznego kształcenia i pogłębiania wiedzy oraz zdobywania nowych umiejętności w zakresie systemów zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności członkowie Koła zorganizowali, przy udziale trenerów z firm LUQAM Quality Service Group, 15 szkoleń, w których udział wzięło przeszło 200 studentów UP w Lublinie. Uczestnicy szkoleń otrzymali certyfikaty zdobycia wiedzy i umiejętności wystawione przez firmy Bureau Veritas Polska Sp. z o.o. i Dekra liderów branży TIC (Testing, Inspection and Certification).

Udział w SKN to także rozwój, zdobywanie wiedzy i umiejętności oraz doświadczenia praktycznego poprzez kontakty z przedsiębiorcami, którzy na co dzień w swojej pracy są zobligowani do stosowania różnego rodzaju systemów zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności. Studenci mieli okazję odwiedzić wiodące w Polsce zakłady przetwórstwa żywności: Lubellę Sp. z o.o., Indykpol S.A., Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Lublin" Sp. z o.o. i Zakłady Mięsne ŁMEAT w Łukowie oraz porozmawiać z pracownikami odpowiedzialnymi za utrzymanie wysokich standardów jakości.

Niewątpliwie ogromnym doświadczeniem nie tylko zawodowym, ale także życiowym była dla Członków Koła współpraca z Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Bezdomnych Bractwa Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie. Studenci najpierw w ramach wolontariatu pracowali w kuchni Ośrodka przygotowującej codziennie ciepły posiłek dla blisko 1000 potrzebujących i bezdomnych osób z Lublina, zapoznając się z warunkami i technologią produkcji. Następnie przygotowali dokumentację, obligatoryjnych w UE, systemów zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności oraz przeprowadzili szkolenia dla pracowników i wolontariuszy pracujących w kuchni Ośrodka.

Członkowie SKN biorą czynny udział w różnego rodzaju akcjach promujących uczelnię oraz WNoŻiB. W ramach Lubelskiego Festiwalu Nauki studentki przygotowały 2 projekty pt. „Po co komu E?" skierowanego do uczniów szkoły gimnazjalnej i „Czerwony Kapturek kontra Wilk – kto nakarmi Babcię?" skierowanym do uczniów szkoły podstawowej. Od początku istnienia Koła aktywnie uczestniczą w Dniach Otwartych i Dniach Wydziałów UP w Lublinie. Brały też czynny udział w organizacji spotkania informacyjno-promocyjnego nt. kierunków informatycznych i technicznych organizowanych przez MNiSW i UP w Lublinie

Agnieszka Latoch

FameLaB

Dr inż. Bartosz Sołowiej z Zakładu Technologii Mleka i Hydrokoloidów Kat. Biotechnologii, Żywienia Człowieka i Towaroznawstwa Żywności, Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii wszedł do grona półfinalistów międzynarodowego konkursu popularyzującego naukę – FameLab.

Temat wystąpienia dr. Bartosza Sołowieja to „Drugie życie serwatki", który nawiązuje do wykorzystania produktów ubocznych, powstających w trakcie produkcji żywności, w celu otrzymania nowych, prozdrowotnych wyrobów spożywczych.

Famelab to konkurs organizowany przez Centrum Nauki Kopernik i British Council. Zachęca naukowców do zabrania głosu publicznie. Uczestnicy stają przed jury i publicznością, by w 3 minuty przedstawić to, czym pasjonują się na co dzień w swojej pracy badawczej. Jeśli zrobią to rzetelnie, z charyzmą i pasją, mają szansę wygrać nagrodę

Dr Bartosz Sołowiej

główną. Zwycięzca otrzyma 30 tys. zł na cele naukowe i 5 tys. zł na dowolne wydatki oraz udział w międzynarodowym finale FameLab International w Cheltenham w Wielkiej Brytanii podczas Cheltenham Science Festival. Laureat lub laureatka głosowania publiczności otrzyma nagrodę British Council (voucher językowy).

FameLab to nie tylko konkurs. To także program wsparcia naukowców w podnoszeniu ich kompetencji w zakresie zrozumiałego mówienia o nauce do osób spoza ich dziedziny i nienaukowców.

W tym roku do FameLabu przyszło blisko 90 zgłoszeń. Prezentacje były dopracowane nie tylko pod względem merytorycznym. Wiele z nich trzymało w napięciu, zawierało nieoczekiwane zwroty akcji i niezwykle zabawne puenty.

Do półfinału zakwalifikowało się 25 osób. Wśród nich znalazło się 3 studentów, 7 magistrów, 6 magistrów inżynierów, 6 doktorów, 2 doktorów inżynierów i 1 doktor habilitowany. Naukowcy prowadzą swoje badania w różnych dziedzinach: od neurobiologii, psychoonkologii, immunochemii i genetyki, przez biologię polarną, epidemiologię i kryminalistykę, po fizykę cząstek elementarnych, inżynierię oprogramowania i telekomunikację. *oprac. MJ*

Trekking dookoła Anna

Tropikalna roślinność, ośnieżone ośmiotysięczniki, spalone słońcem skały i najgłębsza dolina świata – to wszystko można spotkać, podążając trasą jednego z najstarszych i najbardziej popularnych trekkingów: dookoła Annapurny w Nepalu.

Kilkunastodniowa wyprawa starym szlakiem pielgrzymów i handlarzy przez przełęcz Thorong La dookoła dziesiątego – co do wysokości – szczytu Ziemi urzeka bogactwem i różnorodnością krajobrazów. Wiedzie przez założony w 1986 r. Obszar Chroniony Annapurny, który jest zarazem największym chronionym obszarem przyrody w Nepalu. Nie przeszkadza to jednak w budowie dróg na tym terenie, co ma wpływ na kształt i czas potrzebny na przebycie trekkingu i jest powodem do zaniepokojenia konsekwencjami dla przyrody i turystyki. W ostatnich latach dominuje wręcz pogląd, że nie należy czekać z odbyciem trekkingu, ponieważ trasę czekają nieuchronne zmiany. Oryginalnie jej długość wynosi około 230 km, ale obecnie istnieje możliwość jej skrócenia: dojazd do dalszego punktu startowego lub powrót jeepem z mniej uczęszczanej części po drugiej stronie przełęczy.

Trekking dookoła Annapurny odbywa się dolinami dwóch rzek: Marsyangdi na wschodzie i Kali Gandaki na zachodzie. Pierwsza z nich ma rwący nurt i w dolnym biegu świetnie nadaje się do raftingu. Kali Gandaki płynie najgłębszą doliną świata. Różnica wysokości pomiędzy wierzchołkami otaczających gór a poziomem rzeki miejscami osiąga 6800 m n.p.m.

Tradycyjnie trekking rozpoczyna się w dolinie Marsyangdi, a wraca się doliną Kali Gandaki. W tym kierunku przyrost wysokości jest równomierny i organizm ma czas na aklimatyzację, czyli przygotowanie się do dużych wysokości. Z jednej doliny do drugiej przechodzi się przez przełęcz Thorong La o wysokości 5417 m n.p.m. Jest to zarazem najwyższy punkt wyprawy.

W czasie trekkingu widoczne są niektóre z najwyższych szczytów na Ziemi. Z miejscowości Temang niedaleko rozpoczęcia trasy widoczny jest szczyt Manaslu o wysokości 8156 m n.p.m. (ósmy pod względem wysokości szczyt świata). Nieco dalej, od miejscowości Pisang widoczny jest drugi wierzchołek Annapurny o wysokości 7937 m n.p.m (szesnasty pod względem wysokości szczyt świata). Za przełęczą Thorong La, od miejscowości Muktinath widoczny jest trójkątny wierzchołek Dhaulagiri o wysokości 8167 m n.p.m. (siódmy pod względem wysokości szczyt świata). Stosunkowo rzadko udaje się zobaczyć główny wierzchołek samej Annapurny – jest on zasłonięty innymi, niższymi szczytami.

Jeśli chodzi o trudności i przygotowania logistyczne, należy podkreślić, że trasa nie jest trudna kondycyjnie, a całą wyprawę można stosunkowo łatwo zorganizować samemu. Najlepsza pora na trekking to pora sucha – miesiące jesienne i wiosenne – zimą szlak jest zasypany śniegiem, a latem pada deszcz i spotyka się pijawki. Dziennie pokonuje się kilkanaście kilometrów, co trwa zwykle od 5 do 7 godzin. Nie trzeba zabierać ze sobą namiotów. Noclegi wynajmuje się w mijanych wioskach, za symboliczną opłatą, pod warunkiem stołowania się u tej samej rodziny. Można liczyć na ciepły posiłek wieczorem i śniadanie rano. Nie ma problemów komunikacyjnych: prawie zawsze można porozumieć się po angielsku. I raczej ciężko jest się zgubić. Szlak jest oznaczony bardzo dobrze, nawet przed wioskami stoją tablice z pro-

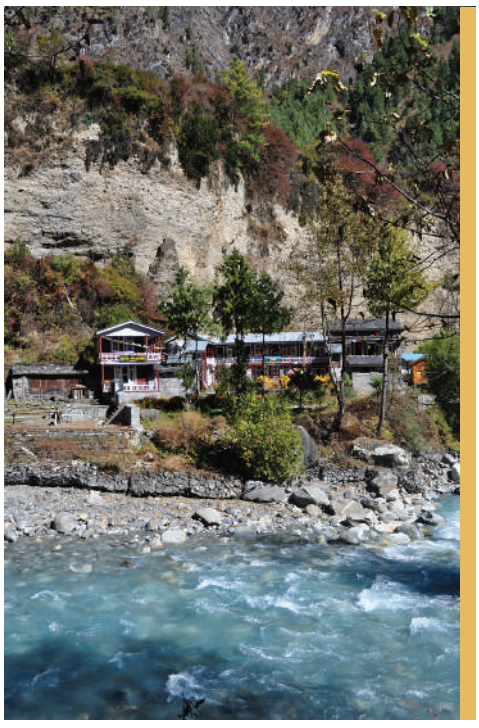

Nepal

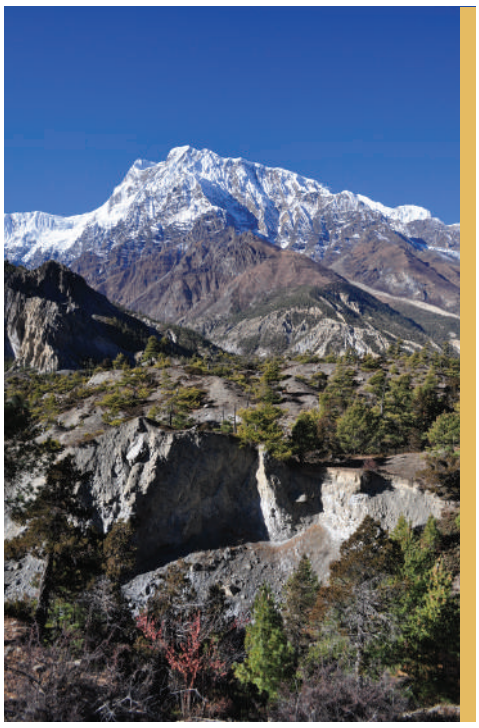

Nepal

Nepal

purny

stym schematem lokalizacji poszczególnych budynków.

W otoczeniu pięknych gór, powiewających buddyjskich flag i napędzanych wodą modlitewnych młynków, Nepalczycy z sukcesem sprzedają turystom marzenia o dachu świata.

I skutecznie, zgodnie z napisem widniejącym na przełęczy Thorong La, większość z nich chce powrócić w to wyjątkowe miejsce raz jeszcze!

Tekst i fot. Agnieszka Wasilak
Autorka odbyła podróż do Nepalu w 2012 r.

Bliski nam Daleki Wschód – cykl podróżniczy Biblioteki Głównej

23 lutego 2015 r. Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie rozpoczęła cykl prezentacji poświęconych krajom azjatyckim pt. „Bliski nam Daleki Wschód". Pierwsze slajdowisko zostało poświęcone Nepalowi, a w szczególności trekkingowi dookoła Annapurny. W ramach kolejnych spotkań odbyła się także prezentacja z Chin i Indochin. O kolejnych terminach organizatorzy będą informować na bieżąco na stronie biblioteki i uczelni.

Na wszystkie spotkania wstęp wolny

Brama wyjściowa w jednej ze wsi

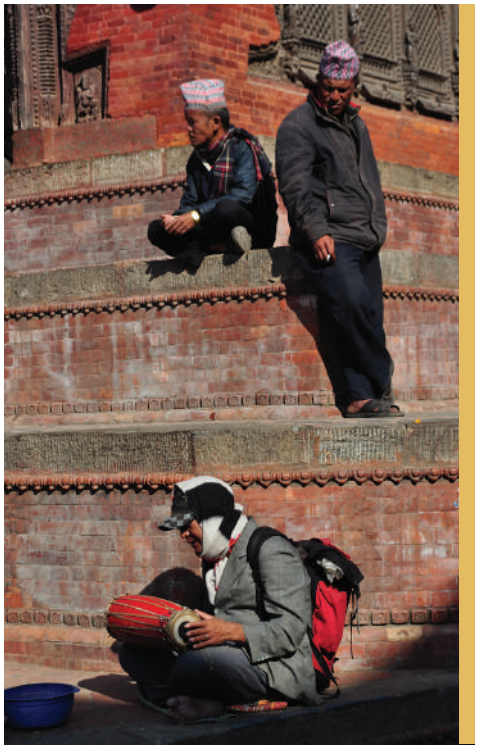

Mężczyźni na Durbar Square

Posiłki w trakcie podróży

Jubileusz prof. Tadeusza Kęsika 50-lecie pracy naukowej

Prof. dr hab. Tadeusz Kęsik urodził się 10 września 1942 r. w Piotrowicach k. Nałęczowa. Po ukończeniu Liceum im. Jana Zamoyskiego w Lublinie (1960) podjął studia rolnicze w Wyższej Szkole Rolniczej w Lublinie, gdzie studiował w latach 1960–1965. Już wtedy wybrał specjalność ogrodniczą. Bezpośrednio po ukończeniu studiów został zatrudniony w Katedrze Ogólnej Uprawy Roli i Roślin na Wydz. Rolniczym Akademii Rolniczej, gdzie w latach 1965–1975 przeszedł kolejne stopnie awansu nauczyciela akademickiego (stażysta, asystent i adiunkt), pracując pod kier. prof. dr. hab. Stanisława Nawrockiego. W 1975 r. przeniósł się do Zakł. Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych i od tej pory związany jest z Wydz. Ogrodniczym AR w Lublinie (obecnie Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie).

W 1971 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk rolniczych na podstawie rozprawy doktorskiej „Badania wpływu orki melioracyjnej i iłu bentonitowego na niektóre fizyczne i chemiczne właściwości gleby lekkiej i plonowanie roślin", która była uwieńczeniem pierwszego z nurtów badawczych, którymi się zajmował, tj. problemu uprawy i sposobów użyźniania gleb lekkich. Następnie zainteresowania naukowe skoncentrował na zagadnieniach gospodarki płodozmianowej i nad wpływem różnych zabiegów agrotechnicznych na właściwości gleby i zachwaszczenie upraw.

Rozprawa na temat „Porównanie wybranych sposobów zwiększania miąższości poziomu orno-próchnicznego różnych gleb" była podstawą do uzyskania w 1979 r. stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych oraz kontynuacją i rozszerzeniem wcześniej podjętych badań dotyczących efektywności zabiegów uprawowych w różnych warunkach edaficznych. W styczniu 1981 r. uzyskał stanowisko docenta w Zakładzie Uprawy i Nawożenia Instyt. Produkcji Ogrodniczej AR. W lutym 1990 r. decyzją Prezydenta otrzymał tytuł naukowy profesora nauk rolniczych i stanowisko profesora nadzw. AR a następnie w 1996 r. stanowisko profesora zwycz. AR w Lublinie.

W 2015 r. prof. dr hab. Tadeusz Kęsik obchodzi 50-lecie swojej pracy naukowej. Problematykę naukową, którą zajmuje się od lat, można określić jako badania nad znaczeniem i oddziaływaniem zabiegów agrotechnicznych na glebę i rośliny uprawne. W realizowanych pracach ujmuje problemy kompleksowo, rozpatrując je agroekologicznie w powiązaniu z czynnikami środowiska. W wielu opracowaniach poczesne miejsce zajmują stosunki wilgotnościowe w glebie oraz inne właściwości fizyczne i chemiczne gleby warunkujące wzrost i plonowanie roślin oraz wpływające na zachwaszczenie upraw. Większość eksperymentów opierał na zmianowaniu, wychodząc z założenia, że w naturalnych warunkach produkcyjnych efekt wykonanych zabiegów agrotechnicznych ma też charakter następczy. Ważnym czynnikiem w prowadzonych badaniach było także uwzględnienie zróżnicowanych poziomów nawożenia. W celu ulepszania gleb lekkich, zwrócił uwagę na możliwość przebudowy profilu glebowego. Poszukiwał optymalnych rozwiązań w uprawie podstawowej, zwracając uwagę na wpływ głębokości orek i innych upraw spulchniających oraz częstotliwości ich wykonywania na właściwości gleby.

Szeroki zakres badań znalazł odzwierciedlenie w realizowanych projektach badawczych. W ramach problemu badawczego „Podstawy kształtowania właściwości agrofizycznych środowiska glebowego roślin uprawnych" koordynowanego przez Instytut Agrofizyki PAN w latach 1981–1985 prof. Tadeusz Kęsik kierował tematem „Wpływ niektórych czynników agrotechnicznych na zmienność właściwości morfologicznych marchwi pod kątem badań jej cech mechanicznych", a w latach 1986–1990 „Wpływ wybranych czynników agrotechnicznych na zmienność cech fizycznych i morfologicznych korzeniowych roślin warzywnych". Prof. Tadeusz Kęsik był kierownikiem następujących projektów: „Wpływ zabiegów agrotechnicznych na warunki wschodów, wzrost i plonowanie warzyw korzeniowych" (1991–1994), „Rośliny okrywowe w zredukowanym systemie uprawy roli pod warzywa" (1998–2001), „Uprawa konserwująca w proekologicznej produkcji warzyw" (2004–2007) oraz głównym wykonawcą w projektach: „Rośliny międzyplonowe w integrowanym systemie uprawy warzyw wysokoinulinowych" (2005–2008) (kier. prof. dr hab. Mirosław Konopiński) i „Plonotwórcza i fitosanitarna rola rośli międzyplonowych w bezorkowej uprawie marchwi" (2009–2012) (kier. prof. dr hab. Marzena Błażewicz-Woźniak). W 2011 r. Zespół Zakładu Uprawy Roli i Roślin kierowany przez prof. dr. hab. Tadeusza Kęsika został wyróżniony za prace w zakresie badań nad uproszczonymi systemami uprawy roli pod warzywa oraz cykl publikacji dotyczących tej problematyki i otrzymał Nagrodę Zespołową I° JM Rektora AR w Lublinie za osiągnięcia naukowe w latach 2008–2010.

Pan Profesor stworzył własną szkołę naukową. Pod jego skrzydłami kolejne stopnie kariery naukowej zdobywali pracownicy Kat. Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych UP w Lublinie, a także innych jednostek naukowych. Dwoje uczniów Pana Profesora (Marzena Błażewicz-Woźniak i Mirosław Konopiński) w ubiegłym roku (2014) odebrało z rąk Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego tytuł naukowy profesora nauk rolniczych.

70 urodziny prof. Tadeusza Kęsika, 2012 r.

Prof. Tadeusz Kęsik przyczynił się do rozwoju kadry naukowej, wykonując liczne recenzje prac doktorskich, rozpraw habilitacyjnych, recenzji na tytuł profesora, recenzji na stanowisko profesora nadzw. i na stanowisko profesora zwycz., recenzji dla wydawnictw naukowych a także recenzji projektów badawczych dla KBN a następnie DBN-MNiSW oraz recenzji instrukcji wdrożeniowych. Był opiekunem naukowym ponad 160 prac magisterskich i inżynierskich oraz recenzentem ponad 265.

Prof. dr hab. Tadeusz Kęsik od lat jest aktywnym członkiem społeczności akademickiej i naukowej, pełniąc liczne funkcje na uczelni oraz aktywnie uczestnicząc w pracy prestiżowych instytucji i organizacji naukowych: kierownik Zakładu Uprawy Roli i Roślin w Kat. Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych (1993–2009), a od 2009 r. kierownik tej Katedry. W latach 1981–1987 prodziekan, a następnie w latach 1987–1993 dziekan Wydz. Ogrodniczego; kurator zespołów artystycznych przy AR w Lublinie (1975–1979), przedstawiciel Rady Wydz. Ogrodniczego w Senacie (1993–1999), przew. senackiej komisji ds. badań naukowych oraz wydziałowej komisji ds. organizacji i rozwoju Wydziału (1993–1996), przewodniczący senackiej komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich (1996–1999, 2002–2012), prorektor Studium Generale Sandomiriense – Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu (1996–2002), czł. Komisji Gleb Lekkich PAN (1973–1974), czł. Komitetu Uprawy Roślin PAN (1984–1992), sekr. Komitetu Agrofizyki PAN (2007–2010), czł. Rady Naukowej Instytutu Agrofizyki PAN (1996–2014) i wiceprzew. tej Rady (2007–2014), czł. Polskiego Tow. Gleboznawczego (od 1965), przew. Lubelskiego Oddz. Polskiego Tow. Nauk Agrotechnicznych (1983–1984) oraz sekr. generalny Zarządu Głównego (1983–1998), czł. Polskiego Tow. Nauk Ogrodniczych (od 1985), Lubelskiego Tow. Naukowego (od 1987) i przew. II Wydz. Nauk Biologicznych LTN (od 1995), European Society for Agronomy (od 1996), Polskiego Tow. Agrofizycznego (od 1996), Tow. Naukowego Sandomierskiego (od 1996), Rady Programowej Acta Agrophysica (1998–2012), Sekcji Ogrodnictwa KBN (1999) oraz (od 2004) Sekcji N310 Nauk o Roślinach Uprawnych i Glebie (obecnie DBN w MNiSW), ekspert Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (od 2011), pełnomocnik rektora AR ds. Katolickiej Wszechnicy Ludowej i organizator edukacji zawodowej rolników w ramach tej Wszechnicy (1993–1999), Kawaler Zakonu Rycerskiego Grobu Bożego w Jerozolimie (od 1996).

Odznaczenia i wyróżnienia: Złoty Krzyż Zasługi (1986); Krzyż Kawalerski OOP (1996); Medal KEN (1990); Odznaka „Zasłużony Działacz Kultury" (1977); Honorowa Odznaka „Za zasługi dla Lubelszczyzny" (1985); trzykrotnie indywidualne nagrody ministra (1972, 1980, 1989); Dyplom Honorowy LTN Praemium Honorificum pro Societate Scientiarum Lublinensi Merito (2002); Medal 50-lecia AR w Lublinie „Za szczególnie znaczący wkład w rozwój i kształtowanie wizerunku Uczelni" (2005); wielokrotnie nagrody JM Rektora AR w Lublinie.

Pan Profesor był zawsze lubiany przez studentów i cieszył się ich szacunkiem i uznaniem, czego wyrazem są różnorodne nagrody: Złote Honorowe Odznaki Chóru Akademickiego oraz Zespołu Pieśni i Tańca AR; „Złote Marchewki" Samorządu Studenckiego w kategorii: „Najgorliwszy stróż kultury" (2007 i 2008 r.), „Największy fascynat przedmiotu" (2010) oraz „Najbardziej punktualny nauczyciel akademicki" (2012).

Prof. Tadeusz Kęsik jest doskonałym dydaktykiem, a przez 50 lat pracy naukowej prowadził autorskie wykłady, ćwiczenia i seminaria z zakresu uprawy roli i roślin, gospodarki płodozmianowej, rolnictwa ekologicznego, herbologii, historii ogrodnictwa. Z wielkim zaangażowaniem upowszechniał wiedzę i swoje pasje. Opracował i wygłosił wiele wykładów w towarzystwach naukowych oraz dla Uniw. Trzeciego Wieku (m.in. „Świat roślin w twórczości artystycznej Stanisława Wyspiańskiego", „Osobliwości przyrody na szlaku wędrówki Mojżesza", „Osobliwości przyrody od gór Libanu po Górę Synaj", „Rośliny biblijne w otoczeniu współczesnego człowieka", „Cmentarze – ogrody wiecznej pamięci", Zasługi Polaków dla rozwoju ogrodnictwa", „Huculskim szlakiem", „Tradycje polskiej kultury rolniczej", „Uroda polskich pól uprawnych"). Jest także autorem cyklu artykułów Rośliny Biblijne („Oliwka europejska", „Palma daktylowa", „Figowce", „Szarańczyn strąkowy", „Cedr libański"), które ukazały się w Aktualnościach UP w latach 2010–2011. To Pan Profesor redagował „Księgę pamiątkową Wydziału Ogrodniczego" z okazji 25-lecia (1998) oraz 35-lecia (2005).

Dorobek publikacyjny Profesora obejmuje ponad 300 pozycji, z czego ponad 100 to oryginalne prace twórcze, 11 pozycji książkowych i skryptów. Wyniki swoich badań prezentował na licznych ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach i sympozjach w kraju i za granicą (Francja, Włochy, Czechy, Ukraina, Węgry, Słowacja, Łotwa, Niemcy i in.).

Pan Profesor „nie spoczywa na laurach". Jest nadal aktywny zawodowo i naukowo. Bierze udział w konferencjach i wykładach, publikuje kolejne artykuły i monografie.

Prof. dr hab. Tadeusz Kęsik jest wielkim humanistą. Jak sam napisał kiedyś – Jego hobby to: muzyka chóralna, zabytki kultury, podróże bliskie i dalekie. Niezmordowany pasjonat i orędownik polskiej historii, sztuki, kultury i tożsamości w pełni tego słowa znaczeniu, ale także intelektualista, podróżnik i człowiek renesansu. Wielbiciel przyrody i świata. Krzewiciel szacunku dla ziemi i pracy rąk ludzkich. W jednym ze swoich licznych wykładów, jako motta użył słów ks. Krzysztofa Kluka (1739–1796):

Bóg dał człowiekowi skarb – ziemię żywicielkę;
Byśmy Ją kochali, dobrze poznali,
Właściwie i z miłością uprawiali
I czerpali z niej pożytki,
Jakie wydać może.

Dziękujemy Panie Profesorze i prosimy o więcej.

Oprac. Marzena Błażewicz-Woźniak

Wyróżnienia dla naszych profesorów

7 stycznia br. w Pałacu Czartoryskich, siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, odbyło się noworoczne spotkanie pracowników nauki. W spotkaniu tym uczestniczyło duże grono profesorów naszego Uniwersytetu, a władze UP w Lublinie reprezentował prorektor ds. organizacji i kadr prof. dr hab. Andrzej Borowy.

Prezes LTN prof. dr hab. Artur Korobowicz wręczył Lubelską Nagrodę Naukową im. Profesora Edmunda Prosta, którą kapituła nagrody przyznała ks. dr hab. Tadeuszowi Guzowi prof. KUL za książkę „Filozofia prawa III Rzeszy Niemieckiej".

Następnie prezes wraz z sekretarzem generalnym prof. dr. hab. Marianem Wieloszem wręczyli przyznane przez Zarząd Główny LTN wyróżnienia honorowe „Pro societate scientiarum et litteratum lublinensi merito". Wyróżnienie to w tym roku otrzymali profesorowie naszego Uniwersytetu: prof. dr hab. Marian Budzyński i prof. dr hab. Krzysztof Szkucik redaktor naczelny Wydawnictwa UP w Lublinie.

ks. Fot. Stanisław Sadowski

Wyróżnienie otrzymuje prof. Marian Budzyński (z lewej)

Wyróżnienie otrzymuje prof. Krzysztof Szkucik (z prawej)

Nowi profesorowie

Jadwiga Jaworska-Adamu

Prof. dr hab. Jadwiga Jaworska-Adamu urodziła się 6 października 1953 r. we Wrocławiu. Do szkoły podstawowej, a następnie do IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stefanii Sempołowskiej uczęszczała w Lublinie. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości rozpoczęła studia na Wydz. Weterynaryjnym AR w Lublinie, które ukończyła w 1978 r., uzyskując dyplom lekarza weterynarii.

Pracę zawodową rozpoczęła 1 maja 1978 r. w Zakładzie Histologii i Embriologii Instytutu Anatomii Zwierząt AR w Lublinie na etacie stażysty, będąc jeszcze studentką. W tym samym roku została zatrudniona na stanowisku asystenta, a następnie starszego asystenta.

Stopień naukowy doktora nauk weterynaryjnych uzyskała w lutym 1987 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Rozwój aktywności dehydrogenazy bursztynianowej i dehydrogenazy mleczanowej w obszarach szlaku nigro-striatalnego podczas ontogenezy świni". Z dniem 1 maja 1987 r. została powołana na stanowisko adiunkta w Zakładzie Histologii i Embriologii. 23 maja 2002 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk weterynaryjnych w zakresie histologii i embriologii na podstawie dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej pt. „Badania astrocytów w wybranych obszarach mózgowia szczura metodą immunocytochemiczną i mikroskopii elektronowej". 1 listopada 2002 r. została zatrudniona na stanowisku adiunkta ze stopniem doktora habilitowanego.

Z dniem 1 października 2009 r. została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego UP w Lublinie w Zakładzie Histologii i Embriologii, Kat. Anatomii i Histologii Zwierząt, Wydz. Medycyny Weterynaryjnej. Od 1 września 2009 r. jest kierownikiem Zakładu Histologii i Embriologii w Kat. Anatomii i Histologii Zwierząt WMW UP w Lublinie. Od dnia 1 października 2013 r. jest także kierownikiem Kat. Anatomii i Histologii Zwierząt WMW UP w Lublinie.

Postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2014 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Bronisław Komorowski nadał jej tytuł naukowy profesora.

Prof. dr hab. Jadwiga Jaworska-Adamu odbyła staże naukowe z metodyki biochemicznej w Zakładzie Biochemii AR w Lublinie oraz dwa staże naukowe i szkolenia w zakresie immunocytochemii i immunohistochemii w Zakładzie Biologii Komórki UMCS w Lublinie oraz w Katedrze i Zakładzie Histologii i Embriologii z Pracownią Cytologii Doświadczalnej UM w Lublinie.

Dotychczasowy dorobek naukowy prof. Jaworskiej-Adamu obejmuje łącznie 101 publikacji w tym 41 prac oryginalnych, 8 prac przeglądowych, 52 doniesienia zjazdowe na krajowe i międzynarodowe sympozja i kongresy naukowe. Prof. dr hab. Jadwiga Jaworska-Adamu była promotorem jednego zakończonego przewodu doktorskiego, a obecnie jest opiekunem naukowym dwóch wszczętych przewodów doktorskich.

Jej zainteresowania naukowe dotyczą głównie struktur układu nerwowego ssaków, neurogleju, tj. astrocytów i oligodendrocytów, oraz neuronów mózgowia, a także glejowych komórek satelitarnych zwojów nerwowych. Do badań naukowych wprowadziła i zaadaptowała nowe metody immunohistochemiczne, które pozwoliły na ujawnienie: zmienności morfologicznej i czynnościowej astrogleju pod wpływem hormonów gonadalnych w cyklu rujowym zwierząt oraz w różnych etapach ontogenezy postnatalnej, dystrybucji neuronów z ekspresją wybranych białek wiążących wapń w ośrodkowym układzie nerwowym.

Badania skupiały się także na roli neuroprotekcyjnej: gleju satelitarnego zwojów czuciowych, wpływie lipopolisacharydu na neurony i astrocyty w doświadczalnym modelu epilepsji, postnatalnej lokalizacji oligodendrocytów w obszarach słabo zmielinizowanych mózgowia. Obecnie prowadzi mikroskopowe analizy reaktywności neuronów i astrocytów ośrodkowego układu nerwowego oraz komórek glejowych satelitarnych obwodowego układu nerwowego w różnych grupach wiekowych zwierząt, pod wpływem egzogennych substancji. W pracy naukowej stosuje wiele technik badawczych: biochemicznych, histochemicznych, fluorescencyjnych, immunohistochemicznych, mikroskopii elektronowej i świetlnej.

Zdecydowana większość oryginalnych i przeglądowych prac została opublikowana w renomowanych krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych, takich jak: Folia Histochemica et Cytobiologia, Folia Morphologica, Medycyna Weterynaryjna, Bulletin of the Veterinary Institute in Pulawy, Advances in Clinical and Experimental Medicine, Folia Neuropathologica, Journal of Physiology and Pharmacology, Neurochemical Research, Acta Histochemica, Revue de Médecine Vétérinaire.

Ponadto była recenzentem 6 prac doktorskich i jednej habilitacyjnej, wielu publikacji naukowych dla czasopism polskich i zagranicznych oraz projektów prac doktorskich finansowanych przez marszałka województwa warmińsko-mazurskiego w ramach projektu Kapitał Ludzki. W 2013 r. została powołana na sekretarza komisji habilitacyjnej przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów Naukowych. Od wielu lat aktywnie uczestniczy w Lubelskim Festiwalu Nauki.

Od początki pracy zawodowej i naukowej prof. Jaworska-Adamu prowadzi zajęcia dydaktyczne (wykłady i ćwiczenia) ze studentami Wydz. Medycyny Weterynaryjnej z zakresu histologii i embriologii oraz z embriologii na kierunku biotechnologia na Wydz. Nauk i Żywności i Biotechnologii. Ponadto prowadziła ćwiczenia z histologii i embriologii na kierunku biologia na Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt. Wyrazem uznania ze strony studentów za działalność dydaktyczną było przyznanie przez Samorząd Studencki WMW w 2014 r. wyróżnienia w postaci dyplomu „*Primus inter pares*" spośród czterech najlepszych nauczycieli akademickich.

Przez wiele lat była opiekunem grup studenckich na I roku WMW, opiekunem roku przez cały okres studiów w latach 2008–2014, a obecnie rocznika 2014–2020.

Z chwilą podjęcia pracy w uczelni prof. Jaworska-Adamu została członkiem Oddz. Lubelskiego Polskiego Tow. Nauk Weterynaryjnych. Dwie kadencje pełniła funkcję sekretarza w Oddz. Lubelskim Polskiego Tow. Anatomicznego, była skarbnikiem, sekretarzem Oddz. Lubelskiego Polskiego Tow. Histochemików i Cytochemików (PTHiC), w latach 2007–2013 r. była przewodniczącą, a obecnie jest wiceprzewodniczącą tegoż Towarzystwa.

W 2011 r. wspólnie z Katedrą i Zakładem Histologii i Embriologii UM w Lublinie zorganizowała XLV Sympozjum PTHiC. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego została członkiem koresp. LTN.

Była członkiem uczelnianej komisji dyscyplinarnej dla studentów, obecne jest członkiem uczelnianej komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich, komisji oceniającej nauczycieli akademickich na WMW. W latach 2011–2014 została powołana do uczelnianej komisji rekrutacyjnej.

Za pracę naukową i działalność dydaktyczną prof. dr hab. Jadwiga Jaworska-Adamu była wyróżniana nagrodami JM Rektora. W 2008 r. została odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej, a w 2012 r. Medalem Złotym za Długoletnią Służbę. ■

Kazimierz Zawiślak

Prof. dr hab. inż. Kazimierz Zawiślak urodził się 24 października 1951 r. w Józefowie koło Biłgoraja. Studia na Wydz. Techniki Rolniczej WSR w Lublinie ukończył w 1975 r. ze specjalnością eksploatacja maszyn i urządzeń przemysłu rolno-spożywczego. Praca magisterska pt. „Badania porównawcze skuteczności oddzielania pyłów w filtrach tkaninowych różnych typów" zajęła I miejsce w konkursie organizowanym przez Zjednoczenie Przemysłu Paszowego BACUTIL w Warszawie.W 1975 r. rozpoczął pracę w Centralnym Laboratorium Przemysłu Paszowego w Lublinie Zakładzie Doświadczalnym – Wytwórni Pasz w Motyczu od stanowiska stażysty, awansując stopniowo na dyrektora zakładu. Rozprawę doktorską nt. „Wpływ wybranych zabiegów technologicznych na jakość granulatu dla ryb", obronił na Wydz. Techniki Rolniczej AR w Lublinie w 1987 r. uzyskując stopień doktora nauk technicznych z zakresu mechanizacji rolnictwa. Praca doktorska otrzymała wyróżnienie przyznane przez ministra rolnictwa leśnictwa i gospodarki żywnościowej. W 1988 r. został mianowany na stanowisko adiunkta w Centralnym Laboratorium Przemysłu Paszowego, na którym pracował do 30 września 1999 r.

Będąc technologiem, a następnie kierownikiem sekcji Techniki i Technologii w CLPP prowadził badania nad zagadnieniami nurtującymi przemysł paszowy. Realizowane badania dotyczyły m.in. wykorzystania bezchitynowej mączki z kryla, odpadowych ziół, dodatków płynnych w procesach technologicznych produkcji pasz oraz skutecznej metody rozdrabniania surowców do produkcji pasz. Ze względu na rozwój fermowy hodowli pstrąga przez ośrodki Polskiego Związku Wędkarskiego i braku pasz typu „Starter" na rynku krajowym przystąpił do badań, które pozwoliły na opracowanie nowej technologii produkcji tego typu pasz. Otrzymane wyniki pozwoliły na uzyskanie ochrony patentowej na to rozwiązanie (Patent nr 125238) i wdrożenie go do produkcji.

W latach 1975–1982 brał czynny udział w następujących pracach naukowo-badawczych realizowanych w CLPP Lublin: określenie zdolności produkcyjnej zakładów utylizacyjnych; konserwacja mieszanek paszowych kwasami organicznymi i ich solami; inwentaryzacja obmiarowa surowców paszowych; charakterystyka technologiczna bezchitynowej mączki z kryla w aspekcie przydatności dla przemysłu paszowego; opracowanie technologii produkcji pasz granulowanych typu „Starter" dla ryb łososiowatych; badania porównawcze nad zastosowaniem dostępnych i poszukiwaniu nowych środków wiążących przy produkcji granulatu; opracowanie jednolitych metod oceny właściwości fizycznych i technologicznych surowców i mieszanek paszowych.

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk rolniczych brał udział, jako wykonawca w realizacji następujących projektów badawczych: określenie wpływu wybranych metod obróbki uszlachetniającej na jakość ziarna, śrut i zbóż paszowych; ocena możliwości doskonalenia techniki, technologii konserwacji i przetwórstwa nasion strączkowych grubonasiennych w warunkach krajowych; opracowanie założeń techniczno-technologicznych do produkcji premiksów i superkoncentratów w

Profesor z małżonką

warunkach Zakładu Doświadczalnego – Wytwórni Pasz w Motyczu; ocena możliwości i celowości wprowadzenia obróbki uszlachetniającej ziarna zbóż paszowych; efektywność mieszania w zależności od cech fizycznych surowców; wpływ procesów barotermicznych na możliwość wprowadzenia dodatków płynnych i stabilność składników biologicznie czynnych; zastosowanie energii mikrofalowej w obróbce surowców paszowych.

Jako kierownik projektu realizował następujące prace: wybór optymalnych sposobów obróbki nasion roślin strączkowych i rzepaku „00" dla potrzeb przemysłu paszowego; wpływ składu mieszanek paszowych i metod granulowania na jakość granulatu; badania nad opracowaniem koncentratu wysokobiałkowego z zastosowaniem utylizowanego pierza; opracowanie Polskiej Normy badania wytrzymałości kinetycznej granulatu; badanie stopnia zagęszczenia surowców paszowych w zależności od obróbki termicznej i mechanicznej. Wyniki z przeprowadzonych badań były prezentowane zarówno na konferencjach naukowych, jak i opublikowane w postaci sprawozdań i publikacji.

Po wygraniu konkursu na adiunkta w Kat. Maszynoznawstwa i Inżynierii Przemysłu Spożywczego (obecnie Kat. Inżynierii i Maszyn Spożywczych) od 1 października 1999 r. rozpoczął pracę na AR w Lublinie, obecnie UP, gdzie pracuje nadal na stanowisku kierownika Katedry.

W latach latach 2002–2004 był wykonawcą tematu badawczego nr 3 PO6T 018 23), nt. „Badania nad opracowaniem założeń technologicznych produkcji wyrobów z dodatkiem substancji wiążących na bazie wybranych surowców roślinnych", a w 2011–2014 głównym wykonawcą w projekcie badawczym N N313 757140 (PB/109) „Analiza i optymalizacja parametrów procesu czyszczenia i separacji pneumatycznej trudnych do rozdziału mieszanin biologicznych". Uzyskane wyniki badań wykorzystane zostały przy opracowywaniu zgłoszonych rozwiązań patentowych do Urzędu Patentowego. Na dwa rozwiązania uzyskano ochronę patentową: „Sposób preparowania ziarna zbóż i nasion", „Przekąska zbożowa".

W 2006 r. na podstawie rozprawy pt. „Przetwarzanie kukurydzy na cele paszowe" otrzymał stopień naukowy dr hab. Następnie dalej realizował badania z zakresu inżynierii paszowej związane z procesami rozdrabniania, mieszania i aglomeracji. Wymiernym efektem realizowanych badań była wypromowana rozprawa doktorska mgr inż. Agnieszki Weldycz pt. „Wpływ komponentów tłuszczowych na proces aglomeracji ciśnieniowej", której publiczna obrona odbyła się na Wydz. Inżynierii Produkcji UP w Lublinie dnia 24 czerwca 2013 r.

W dorobku naukowym posiada 3 monografie, 20 rozdziałów w monografiach, 130 artykułów naukowych, 50 popularnonaukowych, 37 ekspertyz i opracowań dla przedsiębiorstw, 18 patentów, wzorów użytkowych i zgłoszeń do urzędu patentowego. Był promotorem 36 prac magisterskich i 10 prac inżynierskich. Uczestniczył w 112 konferencjach w kraju i zagranicą, oraz wygłosił 23 referaty zamawiane.

Efekty działalności naukowo-badawczej zostały docenione przez OW NOT w Lublinie i JM Rektora UP poprzez przyznanie nagród i dyplomów: zespołowa II stopnia NOT – 1987, oraz 8 nagród i 2 dyplomy Rektora w latach 2001–2011.

Wykonał również recenzje 3 wniosków projektów badawczych, 3 sprawozdań z realizacji badań, 37 prac magisterskich, 12 prac dyplomowych. Ponadto recenzował dorobek i rozprawę habilitacyjną trzech habilitantów oraz był recenzentem licznych artykułów publikowanych w wydawnictwach naukowych m.in. Inżynieria Rolnicza, Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych, Acta Scientiarum Polonorum Technica Agraria.

Od 2002 r. jest członkiem Rady Wydz. Inżynierii Produkcji. Bierze czynny udział w pracach Rady poprzez uczestnictwo w komisjach. Jest czł. wydziałowej komisji ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą 2008–2012; czł. wydziałowej komisji ds. oceny jakości kształcenia 2010–2012; Audytor Wewnętrzny ISO 9000; czł. wydziałowej komisji ds. organizacji i rozwoju wydziału 2012–2016; czł. uczelnianej komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich na kadencję 2012–2016; czł. wydziałowej komisji ds. organizacji i rozwoju wydziału na kadencję 2012–2016; czł. rady programowej kierunku technika rolnicza i le-

śna 2012–2016; czł. w komisji rekrutacyjnej: 2003/2004, 2004/2005,2005/2006. W latach 2006–2013 był kierownikiem podyplomowych studiów „Technika i technologia produkcji pasz". Od 1 października 2010 r. pełni funkcję kierownika Kat. Inżynierii i Maszyn Spożywczych.

Uczestniczył w wielu szkoleniach i kursach, które przyczyniają się do podniesienia kwalifikacji z różnych dziedzin wiedzy niezbędnych dla pracownika naukowo-dydaktycznego tj: Wdrażanie sytemu HACCP w przedsiębiorstwach przetwórstwa zbożowego – 2000 r.; Innowacje organizacyjne i wykorzystanie informatyki w zarządzaniu – najlepsze praktyki – 2006 r.; Szkolenia i doradztwo z zakresu pozyskiwania funduszy na rozwój – 2007 r.; Nauka fundamentem przyszłości – 2009 r.; Auditor wewnętrzny systemów zarządzania jakością – 2010 r.; Zarządzanie badaniami sektora produkcji żywności 2013 r.

Brał udział w organizowaniu konferencji naukowych o zasięgu ogólnokrajowym. Był sekretarzem naukowym XV Ogólnopol. Konf. Nauk. nt. Postęp w inżynierii żywności. Nałęczów 2007. Był zapraszany do udziału w komitetach naukowych następujących konferencji.

Bierze również udział w pracach komitetów redakcyjnych: Pasze Przemysłowe (od 1991); Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych z. 546, 2010; Future of Food Engineering Warsaw, 2006; Inżynieria Przetwórstwa Spożywczego [Polish Journal of Food Technology] (od 2011); Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych z. 563, 2011.

Występuje jako ekspert-rzeczoznawca Polskiego Tow. Inżynierii i Techniki Przetwórstwa Spożywczego „SPOMASZ" w zakresie techniki inżynierii przetwórstwa spożywczego (od 2008 r.); ekspert Narod. Centrum Badań i Rozwoju (2011, 2012); konsultant w projekcie Wsparcie Regionalnej Sieci Współpracy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VIII Regionalne Kadry Gospodarki – 2012; czł. Zespołu ewaluacji do spraw nauk rolniczych (UCZ)NZ-5, 2013–2014.

Bierze czynny udział w pracach kilku towarzystw naukowych: Komitet Techniki Rolniczej Sekcja Techniki w Przetwórstwie Rolno-Spożywczym PAN, Polskie Tow. Inżynierii Rolniczej; Polskie Tow. Inżynierii i Techniki Przetwórstwa Spożywczego – prezes; Tow. Naukowe Organizacji i Kierownictwa; Polskie Stow. Producentów i Dystrybutorów Karmy dla Zwierząt Towarzyszących.

Za działalność organizacyjną, popularyzacyjną i naukową został odznaczony: Srebrnym Krzyżem Zasługi; Złotym Medalem za Długoletnią Służbę; Srebrnym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa; Medalem 40-lecia; odznaką Zasłużony dla Przemysłu Paszowego; Srebrną Odznaką Honorową Towarzystwa TNOiK; Złotą Odznaką Honorową Tow. TNOiK; Medalem 45-lecia Wydz. Inżynierii Produkcji UP w Lublinie.

Decyzją Prezydenta RP z 19 grudnia 2014 r. otrzymał nominację na profesora nauk rolniczych. ■

Mirosław Konopiński

Prof. dr hab. Mirosław Konopiński urodził się 11 sierpnia 1949 r. w Lublinie. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Zamoyskiego, w 1967 r. rozpoczął studia w Wyższej Szkole Rolniczej w Lublinie, późn. Akademii Rolniczej, na Wydziale Ogrodniczym.

Studia ukończył w 1972 r., uzyskując dyplom magistra inżyniera ogrodnictwa. Pracę dyplomową pt. „Wpływ niektórych substancji o charakterze alkaloidów i retardantów na majeranek ogrodowy" wykonał pod kierunkiem doc. dr. hab. Eugeniusza Gawrońskiego w Katedrze Fizjologii Roślin.

Po ukończeniu studiów, w sierpniu 1972 r. podjął pracę w Zakładzie Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych Instytutu Przyrodniczych Podstaw Produkcji Roślinnej AR w Lublinie, na stanowisku asystenta stażysty. W kolejnych latach pracował na stanowisku technika, starszego technika, specjalisty (1972–1986), starszego specjalisty naukowo-technicznego (1986–1997), adiunkta (1997–2010) i profesora nadzwyczajnego (od 2010).

Jako asystent naukowo-techniczny pod kier. prof. dr. hab. Tadeusza Kęsika wykonał szereg doświadczeń polowych i badań laboratoryjnych, na podstawie których w 1986 r. napisał pracę doktorską pt. „Wpływ zabiegów agrotechnicznych na niektóre właściwości gleby, zachwaszczenie oraz plonowanie cebuli i buraka ćwikłowego". Publiczna obrona pracy odbyła się 25 listopada 1986 r., przed Radą Wydziału Ogrodniczego AR w Lublinie. 1 października 1997 r. został zatrudniony na etacie nauczyciela akademickiego i mianowany na stanowisko adiunkta.

7 listopada 2003 r. na Wydz. Ogrodniczym AR w Lublinie na podstawie dorobku naukowego i rozprawy pt. „Wpływ zróżnicowanych systemów uprawy na kształtowanie warunków wzrostu, plonowanie i wartość biologiczną skorzonery (*Scorzonera hispanica* L.)" uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa, specjalność uprawa roli i roślin. Z dniem 1 stycznia 2010 r. został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych, Wydz. Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie.

W 2014 r., postanowieniem z dnia 28 lipca, Prezydent RP na wniosek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów nadał mu tytuł profesora.

Prof. dr hab. Mirosław Konopiński od ponad 28 lat prowadzi działalność dydaktyczną i wychowawczą. Po ukończeniu kursu pedagogicznego stale doskonalił swoje umiejętności w zakresie metod nauczania, a także przekazywania wiedzy ogrodniczej. W latach 1987–1989 odbył praktykę zawodową (łącznie 6 miesięcy) w gospodarstwach rolno-ogrodniczych w Norwegii.

Obecnie prowadzi zajęcia dydaktyczne na WOiAK z przedmiotów: „Uprawa roli i roślin", „Współczesne trendy w ogrodnictwie – uprawa i żywienie roślin" na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, pierwszego i drugiego stopnia. Przez kilka lat prowadził także wykłady z przedmiotu: „Agrotechnika upraw zielarskich", a ostatnio również wykłady z przedmiotów: „Rośliny energetyczne i specjalne" oraz „Rolnictwo zrównoważone". Programowe zajęcia dydaktyczne realizuje na kierunkach: ogrodnictwo, architektura krajobrazu, ochrona roślin i kontrola fitosanitarna oraz od nowego roku akad. na kierunku zielarstwo i terapie roślinne. Opracowuje nowe programy przedmiotów realizowanych przez Katedrę oraz treści programowe do przedmiotów fakultatywnych. W swojej długoletniej pracy zawodowej prowadził też specjalistyczne wykłady dla instruktorów ogrodów działkowych i producentów z zakresu nawożenia sadów i uprawy roślin warzywnych. Wykładał także na Uniwersytecie Trzeciego Wieku.

Był promotorem zakończonej sukcesem pracy doktorskiej. Pod jego naukową opieką wykonano ponad 40 prac dyplomowych magisterskich i inżynierskich, a w 10 był konsultantem. Recenzował projekty badawcze finansowane przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej z Funduszy Strukturalnych, projekty badawcze zgłoszone na konkurs w MNiSW w ramach systemu OSF oraz prace publikowane w renomowanych czasopismach naukowych krajowych i zagranicznych.

Dotychczasowy dorobek naukowy stanowi łącznie ponad 130 pozycji, w tym ponad 60 oryginalnych prac twórczych. Jest współautorem podręcznika akademickiego „Uprawa roli i roślin z elementami herbologii".

Problematyka naukowa od ponad 30 lat dotyczy zagadnień z zakresu agrotechniki roślin ogrodniczych, ochrony środowiska i życia człowieka. W szczególności koncentruje się ona wokół takich zagadnień jak: zagęszczenie gleby powodowane intensyfikacją upraw roślinnych oraz wzrostem mechanizacji i chemizacji zabiegów; uproszczenia w przedsiewnej uprawie roli mające na celu zapobieganie degradacji gleb i zmniejszenie energochłon-

ności upraw; uprawa roślin korzeniowych na redlinach, jako metoda poprawiająca warunki wzrostu i rozwoju roślin oraz jakość plonowania; uprawa konserwująca z wykorzystaniem roślin międzyplonowych, jako sposób ochrony gleby przed erozją i poprawy jej produktywności; fitosanitarna rola roślin międzyplonowych – określenie antagonistycznego oddziaływania międzyplonów względem patogenów zasiedlających glebę; doskonalenie agrotechniki roślin wysokoinulinowych, jako surowca do produkcji żywności funkcjonalnej; czynniki warunkujące wzrost i plonowanie roślin sadowniczych, doskonalenie techniki uprawy roślin i ochrona środowiska. Wyniki swoich badań prezentował na 45 konferencjach naukowych w kraju i za granicą, m.in. we Francji, Słowacji, Ukrainie, Łotwie oraz Czechach.

Od września 2009 r. jest kierownikiem Zakładu Uprawy Roli i Roślin w Kat. Uprawy i Nawożenia Roślin Ogrodniczych.

Jest członkiem licznych towarzystw naukowych, m.in.: Lubelskiego Tow. Nauk., Polskiego Tow. Agronomicznego, Polskiego Tow. Agrofizycznego, Polskiego Tow. Nauk Ogrodniczych. W latach 1999–2004 był przew. Rady Stow. „Wschodnie Centrum Rozwoju Ogrodnictwa". Od 1999 do 2003 r. był sekretarzem Lubelskiego Oddz. Polskiego Tow. Nauk Ogrodniczych, a w 2003 r. został z wyboru przewodniczącym Towarzystwa. Funkcję tę pełni już trzecią kadencję.

W latach 2005–2008 był prodziekanem Wydz. Ogrodniczego ds. studenckich i dydaktyki. Jest członkiem senackiej komisji ds. gospodarstw doświadczalnych i czł. rady programowej WOiAK dla kierunku ogrodnictwo. Od wielu lat uczestniczy w różnorodnych komisjach egzaminacyjnych i zespołach oceniających. Jest często wybierany na egzaminatora z dyscypliny ogrodnictwo w przewodach doktorskich oraz na członka zespołu do opracowania wniosków dotyczących przewodów habilitacyjnych. Był wielokrotnie wybierany jako przedstawiciel grupy pracowników pomocniczych do rady Wydziału. W roku 1999 był delegatem adiunktów AR w Lublinie na wybory członków do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Był członkiem wydziałowej komisji dydaktycznej, a w latach 2005–2008 jej przewodniczącym.

W okresie od 1981 do 2012 r. zrealizował 8 projektów badawczych branżowych, resortowych i finansowanych przez Komitet Badań Naukowych, będąc kierownikiem projektu, współwykonawcą i głównym wykonawcą. W latach 2005–2008 był kierownikiem własnego projektu badawczego pt. „Rośliny międzyplonowe w integrowanym systemie uprawy warzyw wysokoinulinowych".

Za działalność naukową, organizacyjną i społeczną został wielokrotnie wyróżniony nagrodami JM Rektora (1988, 1990, 1996, 2001 zespołowa, 2004 indywidualna, 2008 indywidualna II°, 2011 zespołowa I°) oraz odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi i Złotym Medalem za Długoletnią Służbę. ■

Sławomir Marzec

Urodziłem się w niedzielę, tak jak mój ojciec i dziadek, oraz brat i syn, w 1962 r. w Lublinie. Odbyłem naukę w szkole podstawowej im. Adama Mickiewicza w Lublinie, następnie w II Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Zamoyskiego. Matura w roku 1981. Potem studia na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w latach 1981–1986. Dyplom w pra-

cowni profesora Stefana Gierowskiego, a następnie studia w Kunstakademie Düsseldorf w latach 1987–1988 zakończone prestiżowym tytułem Maisterschule w pracowni form przestrzennych prof. Gunthera Ueckera.

Od 1988 r. jestem zatrudniony w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, gdzie obecnie prowadzę pracownię malarstwa na Wydziale Grafiki.

W latach 2003–2013 byłem profesorem, a także dyrektorem (w latach 2008–2010) Instytutu Architektury Krajobrazu KUL. Od roku 2013 jestem profesorem w Katedrze Projektowania i Konserwacji Krajobrazu UP w Lublinie. 30 czerwca 2014 r. otrzymałem nominację profesorską od prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

Jestem tzw. artystą postmedialnym, uprawiam bowiem różne formy, konwencje i strategie sztuki. Począwszy od malarstwa, rysunku, obiektu, przez instalację, environment, grafikę komputerową, po performance i filmy. Dopełnienie, a chyba wręcz i równoprawną dziedzinę mojej aktywności stanowią publikacje i książki z pogranicza teorii i krytyki sztuki. Do tej pory zrealizowałem przeszło 70 wystaw indywidualnych, m.in. w OPS Łódź, CSW Zamek Ujazdowski w Warszawie czy Galerii Foksal. Brałem też udział w bardzo wielu wystawach zbiorowych.

Zajmuję się różnymi rzeczami, w tym także realizacjami paraarchitektonicznymi, jak np. cykl „Ściany", którego poszczególne dzieła prezentowałem m.in. w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku czy w Socrates Sculpture Park w Nowym Jorku. Ale także w Lublinie w ramach Open City w 2014 r. (nadal można to oglądać w okolicach Bramy Krakowskiej). Mimo wszelkich różnic, odmiennych konwencji i mediów, zawsze interesowała mnie sztuka, jako istotne doświadczenie widzialności, widzialności szeroko pojętej. A szczególnie moment przechodzenia widzialności w kulturową i symboliczną wizualność. Niezmiennie podkreślam przy tym wagę aspektu rozumienia, świadomości. Dowodzi tego zresztą ponad 200 artykułów i recenzji w takich magazynach jak nowojorski NYArts Magazine, londyńskie Contemporary, Exit, Obieg, Kresy, Res Publica, Teksty Bunkra, Kwartalnik Rzeźby, Sztuka. pl, Arteon czy Artluk. Brałem również udział w wielu konferencjach i panelach. ■

Zapowiedzi konferencji

„OGRODNICTWO W KSZTAŁTOWANIU JAKOŚCI ŻYCIA"

taki tytuł nosi Międzynarodowa Ogrodnicza Konferencja Naukowa, która odbędzie się w dniach 18–19 czerwca 2015 r. z okazji 45-lecia Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie.

⌘

„ŻYWNOŚĆ – ZDROWIE – PRZYSZŁOŚĆ"

pod tym tytułem będzie przebiegać XLII Sesja Naukowa Komitetu Nauk o Żywności PAN w dniach 25–26 czerwca 2015 r., której współorganizatorami są także Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz Polskie Towarzystwo Technologów Żywności.

⌘

„INNOWACYJNE TECHNOLOGIE W PRODUKCJI ROŚLINNEJ"

to tytuł Międzynarodowej Konferencji Naukowej i jednocześnie Zjazdu Katedr Jednoimiennych. Spotkanie odbędzie się w dniach 29–30 czerwca 2015 r. Organizatorami są

Katedra Technologii Produkcji Roślinnej i Towaroznawstwa oraz Katedra Roślin Przemysłowych i Leczniczych Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Podczas konferencji przewidziano następujące sekcje tematyczne: innowacje w technologie roślin uprawnych; technologie uprawy a jakość surowców roślinnych; aplikacja innowacyjnych środków ochrony roślin w uprawie, suszeniu, przetwarzaniu oraz przechowywaniu surowców i produktów roślinnych; stosowanie innowacyjnych opakowań produktów roślinnych; ekonomiczny aspekt innowacyjnych technologii uprawy.

⌘

Innowacyjne Centrum Patologii i Terapii Zwierząt

23 stycznia 2015 r. oddano do użytku nowy budynek dla Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Innowacyjne Centrum Patologii i Terapii Zwierząt.

W uroczystości udział wzięli: ks. abp prof. dr hab. Stanisław Budzik; wiceminister Marceli Niezgoda z Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju; Krzysztof Hetman, poseł do Parlamentu EU; posłowie na Sejm RP Jan Łopata, Henryk Smolarz; prof. dr hab. Stanisław Michałowski, rektor UMCS; prof. dr hab. Dariusz Matusiak, prorektor ds. nauki UM w Lublinie; Wiesław Sikora, kanclerz Politechniki Lubelskiej; Marian Starownik, wicewojewoda lubelski; przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego: wicemarszałek Artur Walasek oraz członek zarządu Arkadiusz Bratkowski; Artur Szymczyk, zastępca prezydenta miasta Lublina ds. inwestycji i rozwoju; Krzysztof Niemczuk, dyr. PIW w Puławach oraz prof. dr hab. dr h.c. Marian Truszczyński czł. zwycz. PAN i PAU.

JM Rektor Marian Wesołowski podczas uroczystości powiedział m.in.: „Cieszy nas to, że w 18 miesięcy od wmurowania aktu erekcyjnego powstał obiekt pod klucz, gotowy do użytkowania i przejęcia przez użytkowników. Pochłonął 76 mln zł, z czego 30% to wydatki na wyposażenie naukowe. Kwota dofinansowania z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej to 68,4 mln zł. Pozostała kwota to wkład własny uczelni. Na wszystkie obiekty, które powstały na terenie Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zainwestowano 220 mln zł. To olbrzymie pieniądze, które będziemy musieli spłacić społeczeństwu, wydajną pracą naukową i kształceniem studentów".

Krzysztof Hetman, gratulując całej społeczności akademickiej, złożył także na ręce JM Rektora wyrazy uznania i szacunku za wielką pracę i zmiany, jakie zaszły na UP, szczególnie pod względem infrastruktury, warunków do nauki, prowadzenia badań. Podkreślił, że to buduje wielkość stolicy naszego regionu i województwa. Wraz z posłami uczestniczącymi w uroczystości wręczył okolicznościowy grawerton.

Marceli Niezgoda, nawiązując do słów JM Rektora Mariana Wesołowskiego, zaznaczył, że zakończył się pewien cykl inwestycyjny. Czas na to, by te inwestycje przynosiły wymierne efekty gospodarcze w postaci przeniesienia polskiej gospodarki na wyższe poziomy inwestycyjności, a współpraca nauki z biznesem jest koniecznością.

Nowo wybudowane Centrum będzie miało szeroką ofertę badawczą dla przedsiębiorstw

JM Rektor Marian Wesołowski otrzymał pamiątkowy grawerton. Obok po lewej Stanisław Winiarczyk, dziekan Wydz. Med. Wet.

Na pierwszym planie od lewej: Jan Łopata, Krzysztof Hetman, Henryk Smolarz

Innowacyjne Centrum Patologii i Terapii Zwierząt

działających w różnych dziedzinach gospodarki. W dużej mierze będą to badania przemysłowe lub przedkonkurencyjne na potrzeby określonych grup przedsiębiorstw (np. branży farmaceutycznej lub przetwórstwa rolno-spożywczego), które dzięki temu będą mogły wypracować bądź wdrożyć rozwiązania innowacyjne na skalę kraju.

Oferta badawcza będzie obejmowała m.in. wykonywanie badań przedklinicznych nowych produktów leczniczych dla medycyny ludzkiej (wymaga to tworzenia modeli zwierzęcych chorób, na których jest możliwe testowanie nowych produktów leczniczych); wykonywanie badań nad bezpieczeństwem i skutecznością kliniczną produktów leczniczych weterynaryjnych na docelowych gatunkach zwierząt i konkretnych przypadkach chorobowych w module klinicznym; usługi immunizacyjne; zaplecze badawcze do wykonania eksperymentów i zabiegów operacyjnych na zwierzętach; wykonywanie badań nad farmakokinetyką, farmakodynamiką czy metabolizmem różnych substancji; wykonywanie badań nad żywieniem zwierząt niestandardowymi dietami; specjalistyczne obserwacje; usługi banku genetycznego posiadanych materiałów szczepów małych gryzoni do zakładania nowych hodowli oraz grupy zwierząt eksperymentalnych według wieku, wagi, płci i faz cyklu.

W ramach inwestycji zaprojektowane zostały dwa nowoczesne budynki połączone łącznikiem, nawiązujące architektonicznie do istniejącego już Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowego Nowych Technik i Technologii w Inżynierii Rolniczej przy ul. Głębokiej 28.

Łączna kubatura nowego Centrum to blisko 53,5 tys. m sześc. Powierzchnia użytkowa to ponad 10,5 tys. m kw., zaś powierzchnia zabudowy to ponad 3,5 tys. m sześc. Koncepcję obiektu opracowano w grudniu 2008 r. Wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę tej inwestycji odbyło się 10 lipca 2013 r.

Listy gratulacyjne odczytał prorektor prof. dr hab. Andrzej Borowy. Nadesłali je: Lena Kolarska-Bobińska, minister nauki i szkolnictwa wyższego; Iwona Wendel, podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju; Magdalena Gąsior-Marek, poseł na Sejm RP; Sławomir Sosnowski, marszałek województwa lubelskiego; dr hab. Krzysztof Niemczuk, prof. nadzw., dyr. PIW-PIB w Puławach.

Uroczystego przecięcia wstęgi dokonali: wiceminister Marceli Niezgoda (Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju), europoseł Krzysztof Hetman, wicewojewoda lubelski Marian Starownik, prezes firmy Condite Wiesław Mielcarz, kanclerz (do 31 grudnia 2014 r.) dr inż. Henryk Bichta, dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej prof. Stanisław Winiarczyk oraz JM Rektor prof. dr hab. Marian Wesołowski.

red.
Fot. Jacek Piasecki

Zmiana na stanowisku kanclerza

Fot. Agnieszka Wasilak

Spotkanie kończące sprawowanie funkcji kanclerza Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie przez dr. inż. Henryka Bichtę odbyło się 30 grudnia 2014 r. Uczestniczyli w nim przedstawiciele jednostek organizacyjnych. JM Rektor Marian Wesołowski w imieniu wszystkich podziękował Henrykowi Bichcie za prawie pięćdziesiąt lat pracy na uczelni oraz jego ogromne zaangażowanie i dobrą współpracę.

Dr inż. Henryk Bichta przepracował w uczelni 48 lat, począwszy od stanowiska asystenta stażysty w Katedrze Mechanizacji Rolnictwa na Wydziale Rolniczym i studiów doktoranckich w tej Katedrze. Następnie objął stanowisko starszego asystenta naukowo-dydaktycznego w Instytucie Mechanizacji Rolnictwa w Zespole Mechanizacji Ogrodnictwa na Wydziale Techniki Rolniczej, a 16 lutego 1974 r. uzyskał stopień doktora nauk technicznych. Jako adiunkt pracował w Zakładzie Mechanizacji Produkcji Ogrodniczej Instytutu Mechanizacji Rolnictwa, później został starszym wykładowcą w Instytucie Mechanizacji Rolnictwa. Od dnia 1 października 1994 r. pełnił funkcję dyrektora administracyjnego – kanclerza.

1 lutego 2015 r. stanowisko kanclerza Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie objęła mgr Grażyna Szymczyk.

30 stycznia 2015 r. Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie przyjął przedstawioną przez JM Rektora Marian Wesołowskiego kandydaturę mgr Grażyny Szymczyk na stanowisko kanclerza. W tajnym głosowaniu kandydatka otrzymała 36 głosów popierających na 36 głosujących senatorów.

Grażyna Szymczyk jest absolwentką kierunku administracja na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie związana jest od 30 lat. Od 1994 roku była kierownikiem Biura Rektora, ściśle współpracując z władzami uczelni. W 2003 r. ukończyła studia podyplomowe „Zarządzanie szkołami wyższymi" na Uniwersytecie Jagiellońskim. Odbyła również szereg szkoleń z różnych dziedzin prawa.

red.

Fot. Jacek Piasecki

Słońce zamknięte w grzybach

Ostatnia dekada to spektakularny wzrost zainteresowania witaminą D. Poważny problem niedoboru tego związku u populacji europejskiej oraz ogólną niewiedzę dotyczącą zagrożeń wynikającą z jej niedoboru zauważyła Unia Europejska, czego dowodem może być posiedzenie Parlamentu UE z dnia 23 marca 2010 r.: „Vitamin D Nutritional Policy in Europe. The Need for Prevention, Education and Consumer Choice".

Szacuje się, że blisko miliard ludzi na świecie przejawia niedobór witaminy D. Długotrwale utrzymujący się niski poziom tego związku w organizmie może prowadzić do krzywicy u dzieci, a u dorosłych do osteomalacji i osteoporozy. Dostrzeżono wyraźny związek między niedoborem tej witaminy a częstotliwością występowania różnych chorób: stwardnienia rozsianego, schizofrenii, nowotworów, cukrzycy typu 1 czy reumatoidalnego zapalenia stawów u osób zamieszkujących tereny o małej ekspozycji na promieniowanie słoneczne (powyżej 35° szer. geogr.), w tym również w Polsce. Pojawił się termin „cichej pandemii" dotyczącej niedoboru witaminy D oraz jego skutków. Zalecenia odnośnie dziennego spożycia witaminy D w poszczególnych krajach Europy znacznie się różnią i zakres ten waha się od 0 do 15 µg dla różnych grup populacji. W licznych artykułach naukowcy sugerują, że dotychczasowa zalecana dzienna dawka witaminy D powinna być zwiększona nawet o 100 proc. Biorąc pod uwagę korzyści wynikające z dostarczania z dietą odpowiedniej ilości witaminy D, pojawia się konieczność ponownej analizy dziennego zapotrzebowania na ten związek. Sugeruje się potrzebę wzbogacania w witaminę D różnych produktów spożywczych na terenie UE, m.in. z uwagi na fakt częstego występowania nietolerancji laktozy w krajach Europy Południowej oraz glutenu na północy Europy.

Problem niedoboru witaminy D oraz niewielka ilość produktów spożywczych zawierających tę witaminę, generuje konieczność poszukiwania nowych źródeł tego związku. Zbyt mała ilość syntetyzowanej w skórze witaminy powinna być uzupełniana poprzez zwiększenie udziału w diecie produktów spożywczych zawierających ten związek. Owocniki grzybów wyższych, świeże oraz przetworzone, mogą być jego nowym źródłem. Grzyby to jedyne, najbogatsze, niezwierzęce źródło ergokalcyferolu (witaminy D_2). Ilość witaminy D w grzybach może osiągać poziom zbliżony do zawartości tego związku w rybach, które są uznawane za jego najbogatsze źródło. Gatunki grzybów jadalnych zawierają duże ilości ergosterolu – prekursora witaminy D_2. Sterol ten pod wpływem promieniowania UV ulega konwersji do witaminy D_2. Gatunki grzybów jadalnych uprawiane są w ciemności bądź w warunkach sztucznego oświetlenia, bez dostępu promieniowania UV, co jest przyczyną niewielkiej ilości lub braku witaminy D_2 w owocnikach tych grzybów w przeciwieństwie do gatunków pozyskiwanych z naturalnych środowisk, u których stwierdza się znaczące ilości ergokalcyferolu. Grzyby rosnące w naturalnym środowisku są wystawione na działanie promieniowania słonecznego, którego 8–9 proc. stanowi promieniowanie UV. Poprzez zastosowanie źródła promieniowania UV można wzbogacić owocniki grzybów uprawnych w naturalnie występującą witaminę D.

W Kat. Technologii Owoców, Warzyw i Grzybów na WNoŻiB UP w Lublinie realizowane są badania dotyczące witaminy D_2 w grzybach jadalnych. Badania te koncentrują się na optymalizacji syntezy witaminy D_2 w grzybach, jej stabilności oraz na wykorzystaniu naświetlanych promieniowaniem UV owocników grzybów, jako dodatku do różnych produktów spożywczych celem wzbogacenia ich m.in. o witaminę D. Część wyników dotycząca tego zagadnienia została przedstawiona w pracy doktorskiej dr Anety Sławińskiej pt. „Zmiany zawartości witaminy D_2 indukowanej promieniowaniem UVB w trakcie przetwarzania owocników wybranych gatunków Basidiomycetes". Celem tej pracy było oszacowanie zawartości witaminy D_2 w owocnikach wybranych gatunków grzybów uprawnych traktowanych promieniowaniem UVB, jak również określenie oddziaływania wybranych procesów technologicznych oraz czasu przechowywania uzyskanych przetworów grzybowych na stabilność ergokalcyferolu. W badaniach wykorzystano gatunki o ważnym znaczeniu gospodarczym: pieczarkę dwuzarodnikową, boczniaka ostrygowatego i twardziaka jadalnego popularnie zwanego shiitake. Owocniki wymienionych gatunków grzybów naświetlano promieniowaniem UVB celem indukcji w nich syntezy witaminy D przy wykorzystaniu prototypu instalacji do kontrolowanego naświetlania grzybów. Urządzenie jest opracowaniem powstałym w wyniku współpracy WNoŻiB z firmą specjalizującą się w produkcji maszyn dla przemysłu spożywczego MEGA Sp. z o.o. z Bełżyc. Prototyp urządzenia został wyposażony w lampę UV umożliwiającą pracę w zakresie promieniowania UVB. Urządzenie posiada panel sterujący, który pozwala m.in. na zadanie czasu naświetlania grzybów. Urządzenie jest również zaopatrzone w fotokomórkę, która umożliwia precyzyjne zatrzymanie się naświetlanego surowca bezpośrednio pod lampą UV. Szerokość taśmy, na której transportowane są owocniki do komory, w której odbywa się naświetlanie promieniowaniem UVB, pozwala na korzystanie ze standardowych skrzynek wykorzystywanych do transportu i przechowywania pieczarek w ilości 3 kg.

Uzyskane wyniki w ramach pracy doktorskiej mogą stanowić cenną informację dla przetwórstwa, dotyczącą ilości i stabilności ergocalcyferolu w przetworach grzybowych przygotowanych na bazie naświetlanych owocników. Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że już gram odpowiednio naświetlanych grzybów, świeżych lub przetworzonych, zawiera taką ilość witaminy D_2, która odpowiada dziennej zalecanej dawce w co najmniej 100 proc.

Grzyby są akceptowane przez osoby stosujące różne diety żywieniowe, w tym wegetarian i wegan. Docenia się je za walory smakowo-zapachowe, są szeroko stosowane w kuchniach różnych krajów i regionów, a ich spożycie w krajach europejskich, w tym Polski, stale rośnie. Owocniki grzybów uprawnych, świeże i przetworzone, mogą stanowić bogate źródło witaminy D oraz mogą być wykorzystane przy układaniu diety stosowanej w profilaktyce i leczeniu niedoborów witaminy D.

Aneta Sławińska

Prototyp urządzenia służącego do naświetlania promieniowaniem UV owocników grzybów wyższych

Koncepcja zagospodarowania terenu północnego Podzamcza

29 stycznia 2015 r. w holu Centrum Kongresowego UP w Lublinie została otwarta wystawa prac semestralnych studentów II roku studiów magisterskich architektury krajobrazu w ramach przedmiotów: projektowanie zintegrowane, ocena krajobrazu kulturowego, ogrody tematyczne.

Postawiono przed studentami problem, który doskonale wpisuje się w aktualną dyskusję społeczną: co należałoby zrobić z terenem północnego Podzamcza, z Dworcem Głównym PKS, aby przestrzeń ta była przyjazna i bezpieczna oraz by zyskała bardziej reprezentacyjny charakter.

W ciągu pięciu miesięcy studenci przeprowadzili inwentaryzację terenu, szereg analiz i opracowań, które miały wyodrębnić problemy i konflikty we współczesnej przestrzeni Dworca Głównego PKS oraz w jego najbliższym sąsiedztwie. Przeprowadzono badania wśród podróżujących, mieszkańców, także innych osób spotkanych na tym terenie. Dało to podstawy do stworzenia koncepcji projektowej uwzględniającej aspekt krajobrazowy, kulturowo-historyczny, przyrodniczy, społeczny oraz funkcjonalno-przestrzenny. W pierwszej kolejności powstał projekt krajobrazu, na podstawie którego opracowano projekt urbanistyczny oraz bardziej szczegółowe rozwiązania obejmujące projekty placów i ogrodów oraz mebli miejskich z pozostałą częścią tej dzielnicy Lublina. Powstały również projekty ogrodów tymczasowych i dekoracji okolicznościowych, związanych z opracowanym terenem. Na bazie określonej sekwencji wnętrz urbanistycznych, skupiających przede wszystkim usługi, ale również tereny zieleni i wspólną przestrzeń publiczną, studenci stworzyli wizję nowego zagospodarowania terenu północnego Podzamcza.

Pojawiło się wiele mniej lub bardziej śmiałych rozwiązań, które niekiedy odnosiły się do historii tego miejsca, a czasem tylko subtelnie do niej nawiązywały. Jednak motywem przewodnim okazał się problem dworca autobusowego i próba rozwiązania najdotkliwszych konfliktów przestrzenno-krajobrazowych z jednoczesnym pochyleniem się nad współczesnymi potrzebami miasta i jego mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem obecnych użytkowników północnego Podzamcza. Częściowo przyzwyczajenie, ale także racjonalna ocena możliwości komunikacyjnych i przestrzennych spowodowały, że większość grup pracujących nad koncepcją postanowiła utrzymać miejsce dworca, jako jednego z ważniejszych węzłów komunikacyjnych, proponując jednocześnie inne rozwiązania poprawiające funkcjonowanie tej przestrzeni zarówno w kontekście Zamku Lubelskiego, Starego Miasta, jak i pozostałej części Lublina. Poszczególne pomysły można było oglądać na trwającej tydzień wystawie.

Jan Rylke

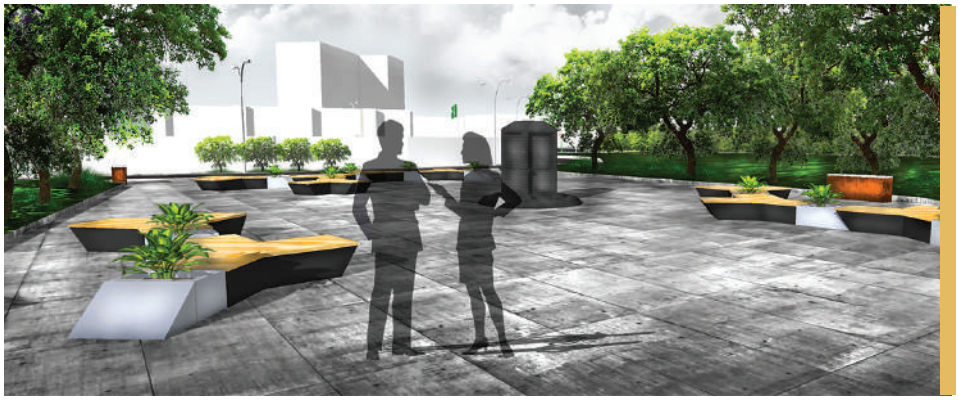

Gruszka lubelska. W. Treska, M. Piwowar, A. Szulc, M. Węgrowska

Zielony Lublin. A. Kowalczyk, K. Paciorek, T. Trzebieniak

Lublin – zostań dłużej. A. Marczyńska, Z. Piłat, D. Kowalska

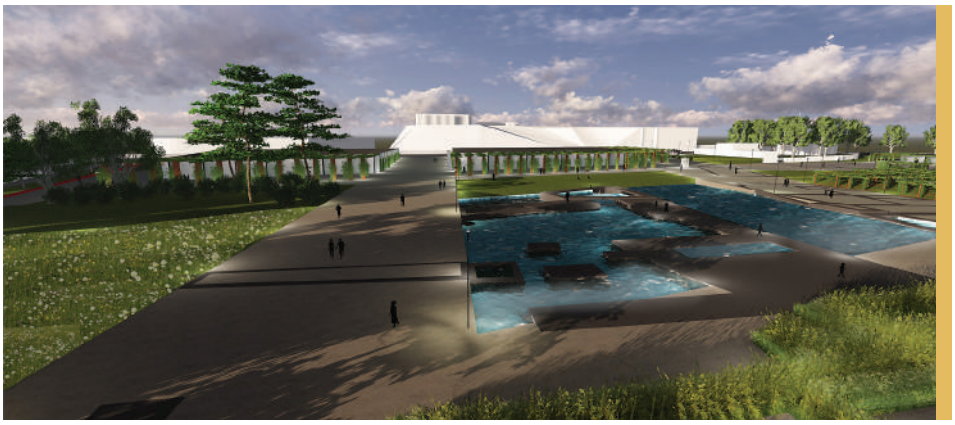

Historia opowiedziana na nowo. A. Biesak, J. Lipicka, P. Raś

Interstudent, czyli najlepsi z zagranicy

Po raz piąty wręczono nagrody w konkursie Interstudent organizowanym przez „Perspektywy". Gala Finałowa odbyła się 22 stycznia 2015 r., podczas konferencji „Studenci zagraniczni w Polsce 2015" organizowanej w Lublinie.

Vitaliy Smygur z Ukrainy został najlepszym studentem na studiach licencjackich. Od dawna wiedział, że pojedzie na studia do Polski, bo to kraj, w którym poziom kształcenia jest bardzo wysoki, stąd także wywodzą się jego przodkowie. Wybrał ekonomię na UMCS w Lublinie.

Gabrielle Karpinsky z USA została najlepszą studentką na studiach magisterskich. Jest Amerykanką polskiego pochodzenia. Łączy w sobie najlepsze cechy obu tych narodowości. Wierzy we własne możliwości i wciąż szuka nowych wyzwań. Jest studentką Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, w czerwcu 2015 r. kończy studia na Wydziale Lekarskim English Division po sześciu latach nauki i pracy w Klinice Pediatrii, Hematologii i Onkologii.

Najlepszym studentem na studiach doktoranckich została Ghanshyambhai Khatri z Indii. Doskonale zintegrowany w polskim środowisku studentów. Animator życia studenckiego doktorantów fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dobrze mówi po polsku. Ghanshyambhai Khatri to jeden z 16 doktorantów – spośród 200 kandydatów z całego świata – który uzyskał stypendium Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej.

Nagrodę specjalną otrzymał Hugues Gentillon z Haiti. Zdobył 50 314 głosów w plebiscycie internautów na najpopularniejszego studenta zagranicznego w Polsce, wyprzedzając zdecydowanie konkurentów. Hugues Gentillon, doktorant Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, jest lekarzem a zarazem artystą. Jeszcze podczas trudnych studiów medycznych podjął naukę w Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, gdzie uzyskał tytuł magistra sztuk pięknych. Zrealizował film Love Me Haiti, nagrodzony za najlepszy film akcji przyznany przez Akademię na Haiti i pokazywany na wielu międzynarodowych festiwalach, w tym w Cannes. W 2011 r. Hugues skończył program lekarski w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi. Po uzyskaniu tytułu lekarza rozpoczął studia doktoranckie w zakresie radiologii. W swej pracy naukowej podejmuje tematykę wspieranych komputerowo metod diagnostycznych.

W polskich uczelniach studiuje obecnie ponad 46 tys. obcokrajowców, w tym 23 tys. z Ukrainy. To właśnie do nich kierowany jest konkurs. Mogą do niego przystąpić studenci zagraniczni studiujący w polskich uczelniach publicznych i niepublicznych na studiach licencjackich, magisterskich i doktoranckich, na studiach w języku polskim i języku obcym. Warunkiem udziału w konkursie jest aktywność w lokalnym środowisku studenckim – kulturalna, społeczna, ekologiczna, sportowa, działania na rzecz wielokulturowości oraz dobre wyniki w nauce, czy też udział w ciekawych projektach badawczych.

Kandydatów mogli zgłaszać ich profesorowie, opiekunowie, władze uczelni, biura współpracy zagranicznej, samorządy studenckie, a także koleżanki i koledzy.

Fot. Piotr Kieraciński „Forum Akademickie"

Konkurs został objęty honorowym patronatem prof. Wiesława Banysia, przewodniczącego KRASP. Partnerami konkursu są: Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Parlament Studentów RP i Krajowa Reprezentacja Doktorantów.

Oprac. MJ

Studenci zagraniczni w Polsce 2015

Pod takim hasłem w dniach 22–23 stycznia 2015 r. odbyła się w UMCS w Lublinie konferencja, w której uczestniczył prorektor ds. studenckich i dydaktyki, pracownicy Działu Organizacji Studiów oraz Biura Wymiany Międzynarodowej UP w Lublinie. Przez dwa dni Lublin gościł ponad 240 osób z 80 uczelni i instytucji wspierających ideę internacjonalizacji. Prezentowano i dyskutowano na temat działań, które należy podjąć, aby przyspieszyć internacjonalizację polskiego szkolnictwa wyższego. Polskie uczelnie od kilku lat prowadzą skuteczną kampanię promocyjną i rekrutacyjną wśród uczniów pochodzących z zagranicy. W związku z tym, w każdym roku widoczny jest wzrost zainteresowania studiami w Polsce.

W Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie od trzech lat obserwujemy wzrost zainteresowania cudzoziemców ofertą kształcenia w języku polskim. Z roku na rok przybywa studentów z zagranicy, którzy podejmują kształcenie za odpłatnością lub na zasadach obowiązujących obywateli polskich. Jeszcze w 2011 r. było ich zaledwie 15, a obecnie studiuje ponad 100. Nowi obcokrajowcy rozpoczną studia stacjonarne na drugim stopniu od marca. Największą grupę stanowią studenci z Ukrainy i Białorusi. Ale mamy także studentkę z Turcji i Litwy na kierunku weterynaria oraz już teraz absolwenta kierunku zootechnika z Włoch. Najwięcej cudzoziemców studiuje na kierunku turystyka i rekreacja (40 osób). W czasie studiów cudzoziemcy mają możliwość doskonalenia znajomości języka polskiego w ramach bezpłatnego kursu prowadzonego przez pracowników SPNJO. Po raz pierwszy na studia trzeciego stopnia w języku angielskim w 2014 r. zostali przyjęci cudzoziemcy z Iraku (16 osób).

Z każdym rokiem wzrastająca liczba cudzoziemców rozpoczynających studia w naszej uczelni potwierdza atrakcyjność oferty kształcenia i przyjazną atmosferę do studiowania. Należy pamiętać, że ci studenci są najlepszymi ambasadorami uczelni i Lublina w swoich krajach, co przyczynia się do wspierania idei umiędzynarodowiania uczelni.

Anna Woźniak
Dział Organizacji Studiów

Fot. Piotr Kieraciński „Forum Akademickie"

GIS Day Dzień Systemów Informacji Geograficznej

19 listopada ub.r. obchodziliśmy światowy dzień Systemów Informacji Geograficznej nazywany potocznie GIS Day. Na naszej uczelni w organizację wydarzenia włączyło się Międzywydziałowe Studenckie Koło Naukowe Architektury i Ekologii Krajobrazu we współpracy ze studentami Politechniki Lubelskiej oraz Geodezyjne Koło Naukowe EQUATOR UP w Lublinie.

Po zainaugurowaniu uroczystości przez prorektora ds. studenckich i dydaktyki prof. dr. hab. Krzysztofa Gołackiego odbyła się część wykładowa, w której zaprezentowali się przedstawiciele firm związanych ze środowiskiem GIS-owym, tj. ESRI Polska, GIS-Expert. Opowiedzieli oni o ofercie edukacyjnej, możliwościach zastosowania GIS-u w wielu dziedzinach życia oraz zachęcili uczestników do rozwijania zainteresowań związanych z tworzeniem i opracowywaniem danych przestrzennych. Absolwent naszej uczelni Bartłomiej Kaproń opowiedział o zastosowaniach Systemów Informacji Geograficznej wykorzystywanych w Roztoczańskim Parku Narodowym. W przerwie między sesjami wykładowymi odbył się pokaz skaningu laserowego za pomocą fototachimetru Multistation Leica Nova zaprezentowany przez członków Geodezyjnego Koła Naukowego EQUATOR.

W kolejnej części prelekcyjnej przybliżono projekt Community Maps, w którym jednym z głównych celów jest udostępnienie społeczności użytkowników GIS map wielkoskalowych, które mogą stanowić podkład do tworzenia ich własnych opracowań. Członkini MSKNAiEK Paulina Owczarek oceniła potencjał przyrodniczo-rekreacyjny miasta Lublina. Anna Pawlas przeanalizowała czynniki, które mogą wpływać na zmianę krajobrazu w związku z wybudowaniem siłowni wiatrowych. Jakub Stasiak, przedstawiciel Geodezyjnego Koła Naukowego, opowiedział o zastosowaniach GIS-u w geodezji, w tym w zarządzaniu bazami GESUT, EGIB oraz w gospodarce nieruchomościami.

Pod koniec sesji wykładowej, studenci Polit. Lubelskiej zaprezentowali sposób przygotowania danych potrzebnych do utworzenia bazy danych na cele inwentaryzacji kanalizacji deszczowej. Był to wstęp do warsztatów, które odbyły się popołudniu na Wydz. Inżynierii Środowiska Polit. Lubelskiej. W wieczornej sesji uczestnicy mogli wziąć również udział w warsztatach z zastosowania danych LIDAR w badaniu i projektowaniu krajobrazu.

Równolegle w budynku Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowego, członkowie Geodezyjnego Koła Naukowego prowadzili liczne gry, konkursy i zabawy. Wśród nich na uwagę zasługuje pokaz sprzętu geodezyjnego, w trakcie którego uczestnicy mogli spróbować swoich sił w tyczeniu napisu GIS przed budynkiem centrum. Pomimo niesprzyjających warunków atmosferycznych odbył się również Geocaching – poszukiwanie skarbów za pomocą mapy, opisów topograficznych i innych wskazówek. Uwagę przyciągały także postery związane z GIS-em, liczne konkursy z nagrodami, w tym krzyżówki i quizy tematyczne. Goście mogli także wysłuchać prezentacji dotyczących tworzenia Story Maps – map wycieczki, jak również wdrożeń firmy GIS-Expert dotyczących m.in. potencjału solarnego na dachach budynków, tworzenia lokalnych geoportali, czy zobaczyć SIP Portu Lotniczego Lublin. Na zakończenie obchodów zaprezentowały się mgr inż. Justyna Gabryszuk oraz mgr inż. Żanna Król, które przeprowadziły warsztaty dotyczące tworzenia prostej mapy w Internecie za pomocą licznych geoportali i serwisów mapowych.

Patrycja Pochwatka
Fot. Adam Stępniak

Najlepsi z najlepszych

3 grudnia 2014 r., na Zamku Królewskim w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia Nagród Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Przyznano je po raz dwudziesty trzeci. Grono laureatów liczy obecnie 84 osoby.

Prezes FNP prof. Maciej Żylicz rozpoczął spotkanie, mówiąc m.in. o konieczności kierowania się kulturą jakości w badaniach naukowych i we wszystkich działaniach administracyjnych im towarzyszących. Przewodniczący FNP prof. Andrzej Jerzmanowski przedstawił członków Rady Fundacji pełniących rolę jury oraz przedstawił wieloetapowy proces wyboru laureatów.

FNP
Fundacja na rzecz Nauki Polskiej

Chwilą ciszy uczczono pamięć prof. Janusza Sławińskiego, zmarłego niedawno wieloletniego członka i przewodniczącego Rady FNP.

Nagrodę FNP w 2014 r. otrzymali: w obszarze nauk o życiu i o Ziemi, prof. Tomasz Goslar z UAM w Poznaniu; za kluczowy dla współczesnych badań klimatycznych wkład w ustalenia chronologii zmian stężenia izotopu C14 w atmosferze podczas ostatniego zlodowacenia; w obszarze nauk chemicznych i o materiałach, prof. Karol Grela z UW i Instyt. Chemii organicznej PAN w Warszawie za opracowanie nowych katalizatorów reakcji metatezy olefin i ich zastosowanie; w obszarze nauk matematyczno-fizycznych i inżynierskich prof. Iwo Białynicki-Birula z Centrum Fizyki Teoretycznej PAN w Warszawie za fundamentalne prace dotyczące pola elektromagnetycznego, które doprowadziły do sformułowania zasady nieoznaczoności dla fotonu; w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, prof. Lech Szczucki (prof. em.) z Instyt. Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie za wyjaśnienie związków kulturowych Europy Środkowej i Zachodniej w monumentalnej edycji korespondencji Andrzeja Dudycza, XVI-wiecznego myśliciela, reformatora religijnego i dyplomaty. Ze względu na stan zdrowia prof. L. Szczucki nie mógł osobiście wziąć udziału w uroczystości. Nagrodę w jego imieniu odebrał syn, Jan Szczucki.

Nagrodę FNP mogą otrzymać polscy uczeni pracujący w Polsce lub poza jej granicami, pod warunkiem utrzymywania stałych i żywych kontaktów naukowych z krajem. Laureatami mogą zostać także uczeni zagraniczni pracujący w Polsce, o ile tu właśnie dokonali swych osiągnięć oraz uczeni zagraniczni zajmujący się tematyką polską.

MJ

W mięsie siła!

Pod takim hasłem, w dniach 30–31 sierpnia 2014 r., odbyła się w Lublinie czwarta edycja corocznej imprezy promującej mięso i przetwory mięsne „Świętomięs polski", której patronem naukowym był Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

W ramach tego wydarzenia pracownicy Katedry Technologii Mięsa i Zarządzania Jakością Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie przygotowali stoisko promocyjne uczelni oraz poprowadzili panele dyskusyjne „Trendy w przetwórstwie mięsa" oraz „Jakość i bezpieczeństwo mięsa".

Nazwa „Świętomięs polski" odwołuje się do istniejącego w tradycji polskiej terminu „mięsopust". Pojęcie to należy rozumieć dosłownie jako święto mięs – w domyśle różnych mięs, wielu mięs, a określenie „polski" wyraźnie lokalizuje kraj ich pochodzenia i jednocześnie nadaje narodowy, ogólnopolski charakter imprezie. „Świętomięs polski" to impreza o charakterze promocyjnym, propagująca spożycie wołowiny, wieprzowiny oraz drobiu, a także ich przetworów, jako podstawowych i niezbędnych składników diety każdego człowieka.

Tegorocznymi organizatorami było Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy RP, Związek Rzemiosła Polskiego oraz Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Lublinie, a finansowanie zapewniły Fundusze Promocji Mięsa Drobiowego, Mięsa Wieprzowego i Mięsa Wołowego. W ostatni sierpniowy weekend wydarzenie, które po raz pierwszy w historii zagościło w Lublinie, odwiedziło kilka tysięcy osób. U stóp Zamku Lubelskiego, obok Sceny Kulinarnej, na której zaprezentowali się zawodowi kucharze, prawdziwi mistrzowie sztuki, stanął słynny Kocioł Świętomięsny i Mega Patelnia. Nowością był pieczony w całości, na specjalnie do tego celu przygotowanej konstrukcji, 600 kg byk. Obok atrakcji kulinarnych na publiczność czekały liczne strefy tematyczne. W „Mięsnej wszechnicy", działającej pod auspicjami Uniwersytetów Przyrodniczych w Lublinie i Poznaniu oraz Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej lubelskiego Uniwersytetu Medycznego i tamtejszą Katedrą i Zakładem Żywności i Żywienia, można było uczestniczyć w prezentacjach popularno-naukowych oraz w bezpośrednich spotkaniach konsultacyjnych z dietetykami i specjalistami od żywienia. Celem tych spotkań było uzasadnienie potrzeby konsumpcji mięsa, jako stałego składnika zdrowego żywienia.

W „Zagrodzie młodych hodowców" przygotowano dla najmłodszych animacje plastyczne i zabawy ruchowe, a w sektorze „Mięso dla sportu" pokazy walk i ćwiczenia z udziałem mistrzów karate, zapasów i sumo, pod opieką Lubelskiego Klubu Karate Tradycyjnego.

Jak co roku „Świętomięs" odwiedziły gwiazdy estrady. W sobotę odbył się koncert „Elektrycznych Gitar", a w niedzielę zespołu „LemON". O część folklorystyczną zadbał Zespół Pieśni i Tańca „Jawor" UP w Lublinie. Paradę Mięsną ulicami Starego Miasta poprowadził Teatr z Głową w Chmurach i zespół „Poznan Brass". W ocenie pomysłodawców tego projektu Jacka Marcinkowskiego oraz Andrzeja Łyszyka, właśnie ta rozmaitość propozycji programowych w ramach jednego festynu kulinarnego stała się jego największą siłą. Patronem lubelskiego „Świętomięsa" była Jan Kochanowski, który oprócz tego, że był wielkim poetą renesansu, sławił w swoich fraszkach potęgę mięsa i jego zalety. „Świętomięs Polski", to bowiem swoisty festiwal kulinarny wpisany na stałe w kalendarz najważniejszych wydarzeń w Polsce – nie tylko propagujących ideę zdrowego żywienia – ale kulturalnych i artystycznych. Bo mięso jest sztuką.

Joanna Stadnik
Fot. Anna Okoń

Opracowano na podstawie: www.swietomiespolski.pl

Namiot Mięsnej Wszechnicy

Od lewej: dr hab. Dariusz M. Stasiak i dr hab. Joanna Stadnik (UP Lublin) oraz dr Bożena Grześ (UP Poznań)

Jak powstaje budżet państwa

„Ekonomiczno-techniczne i legislacyjne uwarunkowania konstruowania budżetu państwa" to tytuł wykładu otwartego, który odbył się 9 grudnia ub.r. na Wydziale Inżynierii Produkcji.

Na zaproszenie Katedry Eksploatacji Maszyn i Zarządzania Procesami Produkcyjnymi oraz Studenckiego Koła Naukowego Eksploatacji i Zarządzania w Technice Rolniczej temat ten przedstawił poseł RP Jan Łopata – zastępca przewodniczącego sejmowej Komisji Finansów Publicznych.

Jak wyjaśnił pan poseł na wstępie wykładu: „Dzisiejsze spotkanie jest dla mnie szczególnie ważne. Jestem absolwentem tego Wydziału, wtedy jeszcze Techniki Rolniczej, i ta sala przypomina mi dawną aulę w budynku *Collegium Agromechanicum*, która już wtedy charakteryzowała się bardzo dobrym wyposażeniem w środki dydaktyczne. Cieszę się, że Państwo możecie korzystać z tak nowocześnie wyposażonego budynku".

Po wykładzie poseł Jan Łopata rozmawiał jeszcze z zainteresowanymi słuchaczami

Na wykładzie omówione zostały podstawowe uwarunkowania powstawania budżetu państwa. Ponieważ Jan Łopata już 11 lat pracuje w sejmowej Komisji Finansów Publicznych, dogłębnie zna nie tylko uwarunkowania ekonomiczne czy legislacyjne, ale także polityczne.

Budżet na 2014 r. przewidywał dochody państwa na poziomie 277 982 mln zł, a wydatki nie wyższe niż 324 637 mln zł. Na szkolnictwo wyższe zaplanowano 13,4 mld zł, a na naukę ok. 5 mld zł. Założono, że PKB wzrośnie w tym roku o 2,5 proc., a inflacja wyniesie 2,4 proc. Podobnie jak w ubiegłych latach, zamrożony został fundusz wynagrodzeń w jednostkach sektora finansów publicznych. Zasada ta nie dotyczy sektora samorządowego oraz wynagrodzeń pracowników publicznych szkół wyższych, które mają rosnąć w nominalnym tempie 9,14 proc. rocznie, tak aby w latach 2013–2015 ich wzrost osiągnął łącznie 30 proc. Podobnie jak w latach ubiegłych w ustawie budżetowej wyodrębniony został budżet środków europejskich o łącznej kwocie 78,3 mld zł. Realizacja budżetu przebiegała jednak trochę inaczej, gdyż zmieniły się wskaźniki gospodarcze, takie jak np. inflacja. Na rok bieżący 2015 przygotowana ustawa budżetowa przewiduje, że deficyt nie powinien przekroczyć 46 mld 80 mln zł. Dochody zaplanowano na 297 mld 253 mln zł, a wydatki na 343 mld 333 mln zł. Założono, że PKB wzrośnie o 3,4 proc., inflacja wyniesie 1,2 proc., a deficyt sektora finansów publicznych spadnie poniżej 2,8 proc. PKB.

Po wykładzie padło z sali wiele pytań, które świadczą o tym, że nasi studenci są poważnie zainteresowani tymi problemami. Dyskusja i wyjaśnienia prowadzone były jeszcze w kuluarach.

Niniejszym dziękujemy panu posłowi Janowi Łopacie za przeprowadzenie tak interesującego wykładu i podzielenie się z nami wiedzą z tak ważnego i dotyczącego nas wszystkich obszaru działalności Sejmu RP.

Edmund Lorencowicz
Fot. Krzysztof Mazurek

Demokracja energetyczna

28 listopada 2014 r. na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie odbyła się debata pt. „Demokracja energetyczna – prosumenci ważnym ogniwem w strukturze energetycznej państwa".

Została zorganizowana w ramach kampanii „Nowocześnie, Energooszczędnie, Odpowiedzialnie – Inteligentne Sieci Energetyczne" dofinansowanej przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Podobne debaty są organizowane w 5 różnych miastach akademickich w Polsce. Ogólnopolskim koordynatorem debat jest Związek Stowarzyszeń „Polska Zielona Sieć". W Lublinie organizacją debaty zajęło się Stowarzyszenie Studentów Nauk Przyrodniczych we współpracy ze Studenckim Kołem Naukowym EKOENERGETYCY.

Prelekcję wygłosiła Beata Maciejewska, przewodnicząca Rady Fundatorów Zielonego Instytutu, redaktor naczelna magazynu „Zielone miasto", edukatorka społeczna, autorka publikacji z dziedziny zrównoważonego rozwoju, równości, zielonej modernizacji m.in. „Zielone miasto nowej generacji", „Zrównoważony rozwój metropolii Silesia", „Zielony Nowy Ład Społeczny". Od 2013 r. na podstawie jej książki pt. „Polka powiatowa i zielona modernizacja" realizowana jest ogólnopolska kampania na rzecz równoprawnego udziału kobiet w rozwoju lokalnym, objęta patronatem Pierwszej Damy RP, Anny Komorowskiej.

W wydarzeniu wzięło udział ponad 90 uczestników, w tym przedstawiciel Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Celem debaty było przybliżenie uczestnikom tematyki produkcji energii ze źródeł odnawialnych przez gospodarstwa domowe.

Prosument to właściwie świadomy konsument, który produkuje energię na własny użytek, a ponadto sprzedaje jej nadmiar do sieci. W Polsce jest tylko ponad 200 gospodarstw, które za pomocą kolektorów słonecznych, elektrowni gazowych lub bioelektrowni produkują energię. Wciąż jest mała świadomość społeczna na temat możliwości wykorzystania naturalnych źródeł energii. Uczestnicy dowiedzieli się również o możliwości starania się o odpowiednie dofinansowanie na rozpoczęcie produkcji własnej ekoenergii. Dotacje takie przyznaje m.in. NFOŚiGW. Dla większości z nas ładowarka do telefonu wbudowana w damską torebkę z panelem słonecznym czy kontakt w oknie, a nie w ścianie, to nadal fantastyka, ale u naszych sąsiadów z Zachodu jest to już coraz bardziej popularne. Po prelekcji odbyła się interesująca debata, którą moderowali dr Magdalena Kachel-Jakubowska – opiekunka SKN EKOENERGETYCY i mgr Mateusz Gortat ze Stowarzyszenia Studentów Nauk Przyrodniczych.

Mateusz Gortat, Kamil Korzeniowski. Fot. Aleksandra Bidzińska

Przy dźwięku kastanietów

Pamiętników żadnych w Saragossie nie znaleźliśmy, ale i tak warto było pojechać. Celem wyjazdu był 23 Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Encuentro Internacional de Folklore Ciudad de Zaragoza". Mimo iż festiwal organizowany był pod patronatem hiszpańskiej Sekcji CIOFF, wybór naszego Zespołu nie należał do sekcji polskiej tej organizacji (jedynie zaakceptowała nasz udział), lecz sam dyrektor festiwalu Angel Martinez wybrał sobie nas przez Internet.

W festiwalu, który odbywał się między 3 a 8 września 2014 r., oprócz Jaworu uczestniczyły zespoły z Buriatii (nadbajkalska republika), Peru, Słowacji, Hawajów i Rosji, a także zespoły hiszpańskie z Cantabrii, Galicji, Asturii i oczywiście miejscowe – z Aragonii, której stolicą jest Saragossa.

Koncerty odbywały się w przepięknej i ogromnej „Sala Mozart del Anditorio de Zaragoza", kto wie, czy nie najbardziej okazałej ze wszystkich, w których Jawor kiedykolwiek występował. Jeden koncert mieliśmy w małym miasteczku – Cosuenda oddalonym o ok. 30 km od Saragossy.

Nasze występy rozpoczęliśmy od krótkiej (dwuminutowej) pokazówki w studio telewizyjnym, gdzie zaprezentowaliśmy najbardziej dynamiczne fragmenty tańców lubelskich i rzeszowskich. Hiszpanie to lubią. Następnego dnia po emisji programu, jak informował dyrektor festiwalu, odebrał wiele telefonów od osób życzliwie oceniających nasz występ.

Oczywiście była też parada przez centrum miasta, aby pokazać publiczności wszystkie zaproszone zespoły.

Parada zakończyła się krótkimi prezentacjami na placu przed siedzibą władz miasta. Na zakończenie mer Saragossy zaprosił gości na drobny poczęstunek i jeszcze raz na kilkuminutowe występy zespołów. Spotkań pozascenicznych i mniej oficjalnych było więcej, co stwarzało możliwość bliższego poznania się, wymianę kontaktów z władzami, dyrektorem festiwalu czy dyrektorami uczestniczących zespołów.

Angel Martinez zorganizował dwa takie spotkania z dyrektorami zespołów. Długie, wesołe z ogromną ilością dobrego wina, po których ciężko było zdążyć na wieczorne koncerty. Ale zdążaliśmy.

Pan Martinez jest świetnym organizatorem, bardzo kontaktowym i dowcipnym. Już po pierwszym występie w TV, kiedy obydwaj wracaliśmy jego autem i okazało się, że mamy w Hiszpanii i w świecie wspólnych znajomych – zostaliśmy przyjaciółmi.

W czasie wspomnianych biesiad najtrudniej i najmniej się rozmawiało z Rosjanami. Właściwie w ogóle. Młodzież podobnie, najbardziej przyjaźniła się ze Słowakami, Hiszpanami. Pewnie również sytuacja na Ukrainie na to wpłynęła. Niby kultura i folklor to nie polityka, ale jest coś niełatwego do określenia, jakaś niewidzialna bariera, że przyjaciół szukamy gdzie indziej. Zresztą oni sami bawią się trochę inaczej, trochę z góry patrząc na innych i najlepiej w swoim towarzystwie, a jeśli już razem, to nie do końca na luzie i raczej na pokaz. Po festiwalu rozstawaliśmy się jednak może nie w przyjaźni, ale w zgodzie i z rąk dyrektora rosyjskiego zespołu otrzymałem zaproszenie na przyszły rok do nich na festiwal do Lipecka. Trochę poczułem się nieswojo, ale być może takie chłodniejsze relacje między nami są właściwe?

Trzeba przyznać, że festiwal był na wysokim poziomie zarówno pod względem organizacyjnym, jak i artystycznym. Oczywiście nie obyło się bez słynnej hiszpańskiej „maniany", przekazu spóźnionych informacji lub braku przekazu, zaskoczeń itd., ale my o tym wiedzieliśmy i nie daliśmy się zaskoczyć. W końcu był to jedenasty wyjazd Zespołu do Hiszpanii, choć pierwszy do Saragossy.

Poprzeczka poziomu artystycznego była w mojej ocenie zawieszona wysoko, głównie za sprawą Słowaków i Peruwiańczyków. Uzupełnieniem była egzotyka Hawajów i Buriatii. Musieliśmy się naprawdę spinać, by przechodzić nad poprzeczką. Festiwal nie był konkursowy, ale wymiana zakulisowych czy medialnych opinii, także gratulacje po koncertach też są jakąś oceną. Często robiliśmy próby, ćwiczyliśmy słynne „clawelitos" i było dobrze. Ale muszę przyznać, że młodzież bardzo się starała. Mamy fajną grupę, zgraną, zdyscyplinowaną i chętną do pracy. Nawet kiedy do wspólnego wykonania finału trzeba było wyznaczyć dwie pary z każdego zespołu do nauki tańców hiszpańskich z „Jaworu" zgłosiło się więcej osób niż było potrzeba. Ale wystarczy pochwał, żeby nie zapeszyć, wszak za niedługo obchody jubileuszowe 55-lecia Zespołu i dopiero teraz będzie ciężka praca przed nami.

Dobrej atmosferze na festiwalu sprzyjały warunki. Zespoły były zakwaterowane na miasteczku akademickim (Residencia de Estudiantes). Rzeczywiście elegancki budynek, pokoje jedynki, za budynkiem basen, park i… barek, parasole i zimna cerveza (po hiszpańsku piwo). Między koncertami było się więc gdzie przyjaźnić z uroczymi Słowaczkami, Hawajkami czy przystojnymi Słowakami i innymi uczestnikami festiwalu.

W studiu telewizyjnym w Saragossie

Mimo że Saragossa dość daleko i latają tam samoloty, to wybraliśmy autobus. Chciałem, żeby młodzież po drodze zobaczyła kawałek Europy. W tamtą stronę pojechaliśmy północą przez Niemcy, Francję, nocując w Yutz w Lotaryngii u naszych przyjaciół z panią Elą Burgoń na czele.

Wracając południem, jechaliśmy cztery dni. Pierwszy postój i nocleg zaplanowałem jeszcze w Hiszpanii. Zwiedzanie Barcelony i plażowanie w Blanes. Potem przejazd lazurowym wybrzeżem (Marsylia, Cannes, Nicea, Monako, San Remo) do Wenecji z noclegiem i oczywiście zwiedzaniem.

Warto wspomnieć o niecodziennym wydarzeniu, otóż na jednym z weneckich mostów w obecności zespołowiczów Piotr Kowalski oświadczył się Weronice Krysie. Jak miło i niezwykle! Podobnie później zrobił słynny amerykański aktor George Clooney. To już drugie oświadczyny w tym roku w Zespole. W maju w Paryżu Martynie Macko oświadczył się narzeczony grający na co dzień w Bundeslidze. Ileż to już par zespołowych związało swoje życie? Już pogubiliśmy się w rachubach, może ze 150, wierzę, że ta passa będzie trwać! Dodam, iż w przeszłości (przełom lat 80/90) dwie nasze pary wzięły ślub właśnie w Hiszpanii. Nowosadzcy w Blanes i Smagowscy w Ciudad Real.

Kontynuując ten sympatyczny wątek, warto wspomnieć inne niezwyczajne zaręczyny, niezwyczajne, bo 10 km nad ziemią. Piotr Choina zaręczył się z Anią Kurczak na pokładzie samolotu w czasie lotu „Iberią" z Madrytu do San Jose (Kostaryka) w marcu 2006 r. Otrzymali od kapitana życzenia i prezent. Wyjazdy, ciepłe klimaty, egzotyczne kraje sprzyjają chyba budzeniu się uczuć w młodych zespołowych serduszkach. Długo by można wspominać i wyliczać pary, które połączyły wyjazdy zagraniczne.

Parada zespołów w centrum Saragossy

Przed miejscowym akademikiem

Przyznam się, że i mój związek z byłą tancerką Magdaleną Bratek rozpoczął się od wyjazdu i to w tym samym kierunku. Uczucie wykiełkowało pod niebem Hiszpanii i Portugali w 1983 r. Tam jest chyba dobry grunt, skoro związki są udane i trwałe.

Nam, zespołowiczom, Hiszpania zawsze dobrze się kojarzyła. Tam jest dużo festiwali, chętnie nas zapraszają. Hiszpania jest piękna, a Hiszpanie bardzo fajni, pogodni, życzliwi i weseli. Mają w zasadzie wszystko. Fantastyczny klimat, gorącą Andaluzję i zieloną Galicję czy Asturię. Mają góry, ocean i morze. Piękne plaże i co bardzo ważne tylko dwóch sąsiadów – Portugalię i Francję, nie licząc Andorry i Gibraltaru. Czują się więc bezpiecznie i komfortowo. Oprócz tego mają świetne drogi i żyją sobie jak u Pana Boga za piecem.

Zapomniałbym o kryzysie, mają kryzys gospodarczy i złe wskaźniki ekonomiczne, gorsze od naszych. Nie znam zadłużenia Hiszpanii, ale według relacji naszego tancerza mieszkającego w Figueres od prawie 30 lat, żyje się tam nadal dobrze, nawet w tzw. kryzysie. Patrząc z perspektywy tygodniowego pobytu, wypada to potwierdzić. Zresztą jest takie powiedzenie „nim tłusty schudnie, to chudy zemrze". Być może trochę Hiszpanie schudli, my za to mamy dobre wskaźniki ekonomiczne!

Całe pozytywne wrażenia wywożone z Hiszpanii trochę zakłócił widok jednej z dzielnic Saragossy. Otóż w 2008 r. odbyło się tam Expo. Z ogromnym rozmachem Hiszpanie wybudowali całą dzielnicę nowoczesnych, pięknych obiektów wystawienniczych z nadziemną kolejką łączącą z centrum miasta i… wszystko stoi. Stoi puste i wygląda to jak po wojnie neutronowej. Smutne.

Żeby zakończyć optymistycznym akcentem, stwierdzam, że wino hiszpańskie jest tak samo dobre, a tańce hiszpańskie porywające.

My zaś ciągle koncertujemy. W dniu wyjazdu 30 sierpnia jeszcze wykonaliśmy koncert z okazji „Świętomięsu" na Podzamczu, a po powrocie prosto na koncert 13 września z okazji Konferencji Językowej organizowanej przez nasze Studium Języków Obcych.

Tekst i fot. Zbigniew Romanowicz

Jawor wyróżniony

W Gminie Siennica Różana 10 stycznia br. odbyło się spotkanie opłatkowe. Spotkania te mają swoją długą tradycję i urosły do rangi jednego z najważniejszych wydarzeń siennickich w roku. Dorównuje, a może przewyższa niejedno wydarzenie powiatowe czy nawet wojewódzkie.

Zanim licznie zgromadzeni sienniczanie i zaproszeni goście połamią się opłatkiem, mają okazję obejrzeć część artystyczną prezentowaną przez artystów pierwszej ligi, jak Edyta Geppert, śpiewacy operowi i inni zaproszeni przez Leszka Proskurę – wójta gminy Siennica Różana.

Od 12 lat uroczystościom towarzyszy wręczenie statuetki „Zasłużony dla Gminy Siennica Różana". Do tej pory wręczano osobom, a w tym roku po raz pierwszy kapituła uhonorowała instytucję, Zespół Pieśni i Tańca „Jawor" UP w Lublinie. Czuliśmy się bardzo zaszczyceni i wyróżnieni, tym bardziej że działo się to wśród bardzo życzliwych dla nas ludzi i w obecności licznie przybyłych VIP-ów, Jego Ekscelencji Arcybiskupa, posłów, senatorów, burmistrzów, starostów, wójtów i przedstawicieli mediów. Statuetkę odebrali Martyna Macko i Tomasz Chmurki, którzy w imieniu całego Zespołu podziękowali za to wielkie wyróżnienie. Potem odbył się godzinny koncert „Jaworu" i jak przystało na laureata – na bardzo wysokim poziomie, o czym świadczyły liczne gratulacje i osobiste nagranie tańców lubelskich przez arcybiskupa swoim telefonem.

Dodam, iż od ponad dwudziestu lat mamy podpisaną umowę o współpracy z Gminą Siennica Różana, wyjeżdżamy tam rokrocznie na warsztaty, zgrupowania i oczywiście koncerty, zaś wcześniej statuetką nr 3 uhonorowano kierownika Zespołu.

Zbigniew Romanowicz

Jeden, święty, powszechny i apostolski

Jest kilka powodów, aby raz jeszcze spojrzeć na tę jedyną i niepowtarzalną rzeczywistość w dziejach świata, jaką jest Chrystusowy Kościół. W każdą niedzielę i święto kościelne wierni zgromadzeni na Mszy świętej w uroczysty sposób wyznają swoją wiarę. Najczęściej czynią to słowami katolickiego Credo, którego początki sięgają Soboru w Konstantynopolu z końca IV stulecia. Prawdy stanowiące treść tego wyznania dotyczą Trójjedynego Boga, sakramentów świętych, życia, zwłaszcza pozagrobowego, a także Kościoła. W tym miejscu przypominamy słowa: „Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostolski Kościół". Te cztery przymiotniki wyrażają głęboką treść wspólnoty i bożej, i ludzkiej, którą pozostawił nam Jezus Chrystus. Nadto wierzymy, że On pozostał wśród nas właśnie w swoim Kościele. W Ewangelii czytamy: „Nie zostawię samymi. Gdzie dwóch albo trzech zgromadzi się w imię Moje, tam Ja będę pośród nich". W kontekście tej obietnicy dostrzegamy, że w imię Chrystusa wierni gromadzą się w sposób bardzo różny. W zdecydowanej większości ta wspólnota realizuje się w Kościele trwającym w jedności z Biskupem Rzymu. Jest to kontynuacja woli samego Jezusa. Do Piotra bowiem, pierwszego Biskupa Wiecznego Miasta, Jezus powiedział: „Ty jesteś Piotr, czyli skała i na tej skale zbuduję mój Kościół, a bramy piekielne go nie przemogą. Tobie też dam klucze Królestwa niebieskiego. Cokolwiek zwiążesz na ziemi, będzie związane w niebie. Cokolwiek rozwiążesz na ziemi, będzie rozwiązane w niebie".

W inny sposób doświadczają wspólnoty kościelnej wierni kościołów wschodnich, które często nazywane są kościołami prawosławnymi albo ortodoksyjnymi. Są to Kościoły bardzo stare, posiadające przebogatą tradycję, wyrosłe z mądrości i wschodniej pobożności XI w. Zwracamy uwagę na te wspólnoty, albowiem kształtują one w zdecydowanej mierze życie religijne za wschodnią granicą Polski. Od kilku lat w naszej wspólnocie uniwersyteckiej jest coraz więcej osób reprezentujących Ukrainę, Białoruś czy też Rosję. Ci młodzi ludzie są bardzo zainteresowani sprawami religijnymi, jakkolwiek ze znanych nam powodów najczęściej reprezentują postawę niewiary. Dlatego z wielką uwagą obserwują życie religijne Polaków. Prawdą jest, że są ochrzczeni, najczęściej w cerkwiach, ale jest to jedyna, często przez nich zapominana oznaka przynależności do kościoła prawosławnego. Ich postawa oraz zasadnicze pytania dotyczące „wielości" Kościołów skłaniają nas do tego, aby zastanowić się nad jednym, świętym, powszechnym i apostolskim Kościołem.

Do tej różnorodności wyznań chrześcijańskich należy dodać jeszcze te wspólnoty, które na skutek tak zwanej schizmy zachodniej, która zapoczątkowana została w pierwszej dekadzie XVI stulecia, wypowiedziały posłuszeństwo Papieżowi. To one w sposób daleki od katolickiego i prawosławnego przeżywają swoje chrześcijaństwo, zapominając często o jego istocie, czyli o Eucharystii. O ile obecność studentów ze wschodu obliguje nas do bliższego poznania prawosławia, o tyle wyznania protestanckie, dotychczas mniej nam znane, wpisują się w krajobraz naszego życia z racji naszej migracji do krajów, gdzie wspólnoty reformowane są dominujące.

Podziały w łonie Kościoła trwające do dzisiaj i wielość różnych jego obrazów spowodowały, że wierni dobrej woli tych trzech głównych odłamów na przełomie drugiego i trzeciego tysiąclecia wzywają Boga o jedność wszystkich wyznawców Chrystusa. W kościołach katolickich, w cerkwiach prawosławnych i w zborach protestanckich powtarzana jest modlitwa samego Jezusa: „Ojcze, spraw, aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty we Mnie, a Ja w Tobie. Oby i oni byli jedno. Oby świat poznał, żeś ty mnie posłał".

Czym ekumenizm nie jest?

Od lat 30. ub. stulecia każdego roku świat chrześcijański gromadzi się w swoich świątyniach, aby w dniach od 18 do 25 stycznia modlić się o zjednoczenie chrześcijan. Często słyszymy, że ten tydzień nazywany jest Tygodniem ekumenicznym. Czym nie jest ekumenizm? Używając języka kolokwialnego, nie jest nawracaniem na – jak mówimy – naszą wiarę, chociaż nie neguje prawa człowieka do nawrócenia pojmowanego również jako zmiana wyznania. Nie jest szukaniem zwycięstwa własnego Kościoła nad innymi, nie chce doprowadzić do jedności wszystkich przez dominację jednego. Nie jest nową taktyką zdobywania przyjaciół i odzyskiwania marnotrawnych synów w sytuacji, gdy zawodzi wołanie o powrót do Rzymu, czy też o nawrócenie na reformację. Nie jest nową polityką Kościołów przyjętą dla ocalenia chrześcijaństwa w zderzeniu z laickim i ateistycznym światopoglądem. Ekumenizm nie przemilcza prawdy, by łatwiej zjednać rozmówcę.

Czym więc jest ekumenizm?

Słowo to jest zapożyczone z języka greckiego i wskazuje na uniwersalizm, powszechność, całość, integralność i pełnię. Ekumenizm zatem jest ruchem ku pełni chrześcijaństwa czy pełniejszej jedności chrześcijan. Może rozwijać się wewnątrz poszczególnych Kościołów i może też kształtować wzajemne odniesienia między Kościołami.

Kościoły prawosławne i wyznania protestanckie na przestrzeni wieków wypracowywały różne określenia ekumenizmu. Dotyczy to zwłaszcza wyznań wyrosłych na gruncie XVI-wiecznej reformy. Pewna dowolność dogmatyczna, a raczej kompletny jej brak, spowodowała, ze prawie każda wspólnota, a jest ich ponad trzysta, posiada swoje własne postrzeganie ekumenizmu. Kościół katolicki na początku bazował na modlitewnej formie kontaktu z wiernymi inaczej wierzącymi. Dopiero Sobór Watykański II obradujący w latach 1962–1965 zaproponował następujący opis ruchu ekumenicznego zawarty na kartach Dekretu o ekumenizmie:

„Przez »Ruch ekumeniczny« rozumie się działanie i przedsięwzięcia zmierzające do jedności chrześcijan, zależnie od różnych potrzeb Kościoła i warunków chwili, jak na przykład: najpierw wszelkie wysiłki celem usunięcia słów, opinii i czynów, które by w świetle sprawiedliwości i prawdy nie odpowiadały rzeczywistemu stanowi braci odłączonych, a stąd utrudniały wzajemne stosunki z nimi; następnie »dialog« podjęty między odpowiednio wykształconymi rzeczoznawcami na zebraniach chrześcijan z różnych Kościołów czy wspólnot, zorganizowanych w duchu religijnym, w czasie którego to dialogu każdy wyjaśnia głębiej naukę swej wspólnoty i podaje przejrzyście jej znamienne rysy. Przez taki dialog uzyskują wszyscy bliższe prawdy, poznanie doktryny oraz życia jednej i drugiej wspólnoty i bardziej bezstronna ocenę; wtedy też te wspólnoty osiągają pełniejszą współpracę we wszystkich zadaniach, które dla wspólnego dobra stawia przed nimi chrześcijańskie sumienie, i gromadzą się, gdzie tylko się godzi na jednomyślną modlitwę. Wszyscy wreszcie obliczają się ze swej wierności wobec woli Chrystusa co do Kościoła i jak należy biorą się rzetelnie do dzieła odnowy i reformy".

Kościół katolicki dostrzega pewne wartości, które przetrwały we wspólnotach odłączonych od jedności z Biskupem Rzymu. Są to elementy prawdziwego Kościoła. Należą do nich: Pismo święte, życie w łasce, wiara, nadzieja, chrześcijańska miłość, dary Ducha Świętego i często przynajmniej najważniejsze sakramenty. Nadto Kościół we wspomnianym Dekrecie o ekumenizmie wskazał realne warunki do odbudowania prawdziwej jedności. Należą do nich: odnowa Kościoła, nawrócenie wewnętrzne i świętość życia, modlitwa o jedność, studium eklezjologii własnej oraz braci inaczej wierzących, autentyczna postawa dialogu oraz współpraca ze wszystkimi braćmi i siostrami dobrej woli, którzy pragną pełnej jedności.

Prezentując taką postawę ekumeniczną, my także przyczyniamy się do tego, że słowa katolickiego Credo: „Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostolski Kościół" staną się rzeczywistością.

Oprac. ks. dr Stanisław Sieczka

Widok na kamienną wioskę (trasa z Upper Pisang do Ghyaru)

Trekking dookoła Annapurny czytaj na stronie 18–19 Fot. Agnieszka Wasilak

Uliczni sprzedawcy w Katmandu

Nepal. Fot. Agnieszka Wasilak